

ประสิทธิผลการใช้ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานกรณีศึกษา สถานศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

ปริญญาบัญชียมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบัญชี
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
พ.ศ. 2562

ประสิทธิผลการใช้ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานกรณีศึกษา สถานศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบัญชี

สำนักบริหารและพัฒนาระบบราชการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ประสิทธิผลการใช้ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานกรณีศึกษา สถานศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

อริศรา กังแฮ

การค้นคว้าอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบัญชี

พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(อาจารย์ ดร.อรุณี ยศบุตร)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลชญา แวนแก้ว)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยศ สัมฤทธิ์สกุล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ประธานอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยศ สัมฤทธิ์สกุล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.ญาณิน โอภาสพัฒนกิจ)

รักษาการแทนรองอธิการบดี ปฏิบัติการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยแม่โจ้

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ชื่อเรื่อง	ประสิทธิผลการใช้ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานกรณีศึกษา สถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5
ชื่อผู้เขียน	นางอรศรา กังแฮ
ชื่อปริญญา	บัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	อาจารย์ ดร.อรุณี ยศบุตร

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาประสิทธิผลการใช้ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน และปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการใช้ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีตัวแปรอิสระคือ ความรู้ ความเข้าใจ การยอมรับระบบสารสนเทศทางบัญชี และการควบคุมภายในสถานศึกษา ส่วนตัวแปรตามคือ ประสิทธิผลการใช้ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งวัดจากคุณลักษณะเชิงคุณภาพของ ข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ตามที่สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์กำหนดไว้ ประกอบด้วย ลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐาน 2 เรื่อง และลักษณะเชิงคุณภาพเสริม 4 เรื่อง ได้แก่ 1) ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ 2) ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม 3) ความสามารถเปรียบเทียบได้ 4) ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ 5) ความทันเวลา 6) ความสามารถเข้าใจได้ โดยทำการเก็บข้อมูลจากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ มีแบบสอบถามที่สมบูรณ์ครบถ้วนในการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน 102 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลการใช้ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการใช้ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาอยู่ในระดับ ความรู้น้อย แต่มีการยอมรับระบบสารสนเทศทางบัญชี และมีการควบคุมภายในของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อทดสอบความสัมพันธ์พบว่า ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจ และความพยายามในการใช้งาน มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ด้าน ความสามารถเปรียบเทียบได้ และด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพ, ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน

Title	EFFECTIVENESS OF BASIC EDUCATION ACCOUNTING SYSTEM: A CASE STUDY OF SCHOOLS IN CHIANG MAI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 5
Author	Mrs. Arisara Kunghae
Degree	Master of Accountancy in Accounting
Advisory Committee Chairperson	Dr. Arunee Yodbutr

ABSTRACT

This research aimed to explore effectiveness of the basic education accounting system, and factors affecting the basic education accounting system. There were independent variables which included knowledge and understanding, acceptance of accounting information system and internal control of the school. The dependent variable was the effectiveness of the use of basic education accounting system, which was measured by the qualitative characteristics of useful financial information. It included fundamental qualitative characteristics and enhancing qualitative characteristics: 1) Relevance 2) Faithful Representation 3) Comparability 4) Verifiability 5) Timeliness 6) Understandability. By using questionnaire as an instrument, collecting data from government teachers and education personnel under Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 5. There were 102 completed questionnaires for data analysis. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, correlation and multiple regression analysis.

The results indicated that the effectiveness of using basic education accounting system was at a high level. According to an analysis of factors affecting the effectiveness of basic education accounting system, it was found that respondents had knowledge and understanding at a low level. But accepting accounting information systems and internal controls were at a high level. For correlation analysis, the results showed that knowledge and understanding, and effort expectancy had a positive effect on the qualitative characteristics of useful

financial information that were comparability and verifiability.

Keywords : effectiveness, basic education accounting system

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับโอกาสจากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ที่เห็นถึงความสำคัญในการให้การศึกษาอย่างต่อเนื่อง สร้างหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี ชั้นในปีการศึกษา 2560 และได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก คณะอาจารย์ประจำหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในงานวิจัย ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยตระหนักถึงความตั้งใจจริงและความทุ่มเทของอาจารย์ และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัยฉบับนี้จะมีประโยชน์อยู่ไม่น้อย จึงขอมอบส่วนดีทั้งหมดนี้ให้แก่เหล่าคณาจารย์ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาจนทำให้ผลงานวิจัยเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง และขอมอบความกตัญญูทเวทิตาคุณ แต่บิดา มารดา และผู้มีพระคุณทุกท่าน สำหรับข้อบกพร่องต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นนั้น ผู้วิจัยพร้อมยอมรับความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น และยินดีที่จะรับฟังคำแนะนำจากทุกท่านที่ได้เข้ามาศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานวิจัยต่อไป

อริศรา กังแฮ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ซ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ท
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์.....	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 ข้อมูลทั่วไปของหน่วยงาน.....	7
2.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผล.....	12
2.2.1 ความหมายของประสิทธิผล.....	12
2.2.2 แนวคิดในการประเมินประสิทธิผล.....	15
2.3 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีบริหาร.....	18
2.3.1 ลักษณะของข้อมูลทางการบัญชีบริหาร.....	18
2.3.2 ความหมายของคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีบริหาร.....	19
2.3.4 การวัดคุณภาพข้อมูลทางการบัญชี.....	19

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ.....	24
2.4.1 ความหมาย.....	24
2.4.2 การวัดค่า.....	25
2.5 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการยอมรับและการใช้เทคโนโลยีกับระบบสารสนเทศทางบัญชี	26
2.5.1 ความหมายของระบบบัญชี.....	26
2.5.2 ทฤษฎีรวมของการยอมรับและการใช้เทคโนโลยีกับระบบสารสนเทศทางบัญชี	27
2.6 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการควบคุมภายใน.....	28
2.7 แนวคิดเกี่ยวกับระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน	31
2.8 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
2.9 กรอบแนวคิดในการทำงานวิจัย.....	35
บทที่ 3 วิธีวิจัย.....	38
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	38
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	39
3.2.1 แบบสอบถาม	39
3.2.2 การวัดค่า.....	41
3.3 การสร้างและการหาประสิทธิภาพเครื่องมือ.....	42
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	43
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	43
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	46
4.1 ผลการวิจัย.....	46
4.2 การวิจารณ์.....	76
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	79
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	79
5.2 ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย.....	80

5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป	80
บรรณานุกรม.....	81
ภาคผนวก.....	84
ภาคผนวก ก แบบสอบถามงานวิจัย สำหรับผู้รายงานข้อมูล.....	85
ภาคผนวก ข แบบสอบถามงานวิจัย สำหรับผู้ใช้ข้อมูล	94
ประวัติผู้วิจัย.....	109

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้รายงานข้อมูล จำแนกตามสถานภาพ	46
ตารางที่ 2 แสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้รายงานข้อมูล จำแนกตามเพศ	47
ตารางที่ 3 แสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้รายงานข้อมูล จำแนกตามอายุ	47
ตารางที่ 4 แสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้รายงานข้อมูล จำแนกตามระดับการศึกษาชั้นสูงสุดที่สำเร็จการศึกษาแล้ว	47
ตารางที่ 5 แสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้รายงานข้อมูล จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	48
ตารางที่ 6 แสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้รายงานข้อมูล จำแนกตามการจัดทำบัญชีของสถานศึกษาที่ใช้ในปัจจุบัน	48
ตารางที่ 7 แสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้รายงานข้อมูล จำแนกตามการรับรู้/เข้าใจวัตถุประสงค์การจัดทำระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ.	49
ตารางที่ 8 แสดงผลคะแนนความรู้ความเข้าใจของผู้รายงานข้อมูลของสถานศึกษา	50
ตารางที่ 9 ระดับความรู้ความเข้าใจระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระบบบัญชีหน่วยงานย่อย พ.ศ. 2515 และระบบควบคุมการเงินของหน่วยงานย่อย พ.ศ.2544	51
ตารางที่ 10 แสดงผลค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการยอมรับระบบสารสนเทศทางบัญชี แยกเป็นรายด้าน	52
ตารางที่ 11 แสดงผลค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่คาดหวัง (Performance Expectancy: PE) แยกเป็นรายข้อ	53
ตารางที่ 12 แสดงผลค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับความพยายามในการใช้งาน (Effort Expectancy: EE) แยกเป็นรายข้อ	54
ตารางที่ 13 แสดงผลค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งสนับสนุนและการให้บริการ (Facilitating Condition: FC) แยกเป็นรายข้อ	55

ตารางที่ 14 แสดงผลค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมภายในสถานศึกษา แยกเป็นรายด้าน 56

ตารางที่ 15 แสดงผลค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment) แยกเป็นรายข้อ 57

ตารางที่ 16 แสดงผลค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมควบคุม (Control Activities: CA) แยกเป็นรายข้อ 58

ตารางที่ 17 แสดงผลค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการติดตามประเมินผล (Monitoring: M) แยกเป็นรายข้อ 59

ตารางที่ 18 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้รายงานข้อมูลของสถานศึกษา 60

ตารางที่ 19 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้ข้อมูล จำแนกตามตำแหน่งงาน 61

ตารางที่ 20 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้ข้อมูล จำแนกตามระดับ 61

ตารางที่ 21 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้ข้อมูล จำแนกตามเพศ 61

ตารางที่ 22 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้ข้อมูล จำแนกตามอายุ 62

ตารางที่ 23 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้ข้อมูล จำแนกตามระดับการศึกษาขั้นสูงสุดที่สำเร็จการศึกษา 62

ตารางที่ 24 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้ข้อมูล จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 62

ตารางที่ 25 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้ข้อมูล จำแนกตามการรับรู้/เข้าใจวัตถุประสงค์ในการจัดทำระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. 63

ตารางที่ 26 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะเชิงคุณภาพข้อมูลรายงานจากระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน แยกเป็นรายด้านและภาพรวม 64

ตารางที่ 27 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรประสิทธิภาพการใช้ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน และตัวแปรที่คาดว่าจะมีผลต่อคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ที่ได้จากระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการทดสอบความสัมพันธ์ ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson’s Product Moment Correlation Coefficient) 65

ตารางที่ 28 แสดงข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชีการศึกษาระดับพื้นฐาน.....	67
ตารางที่ 29 แสดงข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ ด้านการเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชีการศึกษาระดับพื้นฐาน	68
ตารางที่ 30 แสดงข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ ด้านความสามารถเปรียบเทียบได้ กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชีการศึกษาระดับพื้นฐาน	69
ตารางที่ 31 แสดงข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ ด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชีการศึกษาระดับพื้นฐาน	70
ตารางที่ 32 แสดงข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ ด้านการทันเวลา กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชีการศึกษาระดับพื้นฐาน	72
ตารางที่ 33 แสดงข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ด้านความสามารถเข้าใจได้ กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชีการศึกษาระดับพื้นฐาน	73
ตารางที่ 34 ตารางแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพื่อพิจารณา ประเด็นปัญหาที่พบ และสิ่งที่ควรปรับปรุง	74

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 โครงสร้างการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5.....	11
ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย	37

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับจากที่รัฐบาลได้มีการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทย โดยออกพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 ได้กำหนดให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาทำหน้าที่ในการพิจารณาเสนอแผนการศึกษาแห่งชาติที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และกีฬากับการศึกษาทุกระดับนับแต่นั้นเป็นต้นมา มีผลให้ประเทศไทยมีการลงทุนด้านการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยภาครัฐลงทุนในสัดส่วนที่สูงสุดมาโดยตลอด รวมทั้งทุกภาคส่วนก็มีการลงทุนด้านการศึกษาเพิ่มขึ้น แต่กลับไม่มีสิ่งชี้วัดว่างบประมาณที่จัดสรรไปนั้น ตรงตามเป้าหมายเพื่อพัฒนาและยกระดับผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

ชัยยุทธ ปัญญาสวัสดิ์สุทธิ์ และคณะ (2558) ได้รายงานผลจากการศึกษาวิจัย “บัญชีรายจ่ายด้านการศึกษาแห่งชาติ” (National Education Account of Thailand: NAE) โดยได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยการ สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) และให้ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศึกษาวิจัยบัญชีรายจ่ายด้านการศึกษาแห่งชาติ ในปี พ.ศ.2551-2556 แสดงให้เห็นว่ารายจ่ายรวมด้านการศึกษาของไทยอยู่ในระดับที่สูงมาก หากรวมค่าใช้จ่ายจากทุกแหล่ง คิดเป็นมูลค่ากว่าแปดแสนล้านบาท ในปี พ.ศ.2556 โดยรวมประเทศไทย ได้ใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษาในระดับที่เพียงพอ แต่ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ไม่ว่าจะเป็นด้านคุณภาพโดยเฉลี่ยที่วัดจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือผลการประเมินทั้งในและระหว่างประเทศ คุณภาพการศึกษาที่ยังแตกต่างกันมากระหว่างเมืองและชนบท หรือภาคต่างๆ ความเหลื่อมล้ำในด้านโอกาสทางการศึกษาสำหรับนักเรียนยากจน ปัญหาเหล่านี้สะท้อนว่าการลงทุนเพื่อการศึกษาที่ผ่านมาตามการปฏิรูปการศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ.2542 ไม่บรรลุผลตามเป้าหมาย หรือเจตนารมณ์ตามรัฐธรรมนูญ จำเป็นต้องมีการปฏิรูประบบทรัพยากรและการเงินเพื่อการศึกษา อย่างไรก็ตามยังมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องทรัพยากรทางการศึกษาอยู่ไม่มาก

อีกทั้งยังสอดคล้องกับรายงาน เรื่อง “รายจ่ายด้านการศึกษาของประเทศไทย ปี 2557” ของสำนักเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2559) ได้ข้อสรุปข้อค้นพบว่า ภาพรวมของการลงทุนด้านการศึกษาของประเทศไทยจากทุกภาคส่วนของสังคม ปีงบประมาณ พ.ศ.2557 เพิ่มขึ้น

เล็กน้อยจาก ปี พ.ศ.2556 และการจัดทำบัญชีรายจ่ายการศึกษาแห่งชาติ ยังมีอุปสรรคและความยากลำบากในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มาจกแหล่งต่างๆ จำนวนมาก รวมถึงข้อมูลที่รวบรวมได้ไม่ถูกต้องครบถ้วน ขาดระบบกลไกการติดตามและประเมินประสิทธิภาพและประเมินประสิทธิผลการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการศึกษา และยังมีปัญหาที่ไม่สามารถรวมรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้

จากสรุปข้อค้นพบ ข้อเสนอแนะ และงานที่ต้องศึกษาเพิ่มเติมในการจัดทำบัญชีการศึกษาแห่งชาติ ได้กล่าวถึง 1) ประเทศไทยใช้ทรัพยากรการศึกษาในระดับสูง แต่ผลลัพธ์ที่ได้ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ 2) แนวทางการจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาของรัฐยังไม่เป็นธรรมเท่าที่ควร 3) ลักษณะการกระจายทรัพยากรของภาครัฐสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่สอดคล้องกับระดับความยากจนของจังหวัด และพบว่าต้นทุนต่อหน่วยสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับที่แตกต่างกันค่อนข้างมาก สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กมีต้นทุนต่อหน่วยสูงกว่าขนาดกลางและขนาดใหญ่ สะท้อนการประหยัดต่อขนาด นอกจากนี้ ต้นทุนต่อหน่วยในพื้นที่ซึ่งมีสถานะทางเศรษฐกิจใกล้เคียงกันยังมีความแตกต่างกันอย่างมาก สะท้อนความแตกต่างในบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา หรือมีประสิทธิภาพในการใช้จ่ายที่ค่อนข้างแตกต่างกันมาก 4) ความน่าเชื่อถือของข้อมูลมีความสำคัญอย่างยิ่ง งานศึกษาถัดไปจำเป็นต้องทดสอบในเรื่องความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ได้จากแหล่งต่างๆ ความเที่ยงตรงของข้อมูลเพื่อ เพิ่มมูลค่าให้แก่ระบบบัญชีการศึกษา 5) ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีระบบบัญชีของสถานศึกษาที่สามารถรายงานผลการดำเนินงานด้านการเงิน และสะท้อนต้นทุนประสิทธิภาพต่อหน่วยของการจัดการศึกษา 6) การจัดทำบัญชีรายจ่ายด้านการศึกษา มีความซับซ้อน จำเป็นต้องอาศัยการทำงานเป็นทีม ควรมีหน่วยงานเฉพาะที่ดูแลการจัดทำ (ชัยยุทธ ปัญญาสวัสดิ์สุทธิ์ และคณะ, 2558)

โครงการพัฒนาระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ริเริ่มขึ้นตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของโครงการบัญชีรายจ่ายด้านการศึกษาแห่งชาติ และผลการศึกษาของโครงการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้านงบประมาณการศึกษาในประเทศไทย ที่ยืนยันว่าระบบการเงินและบัญชีของโรงเรียนมีความหลากหลาย ไม่มีระบบและวิธีการบันทึกการรับจ่ายงบประมาณที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน อีกทั้งโรงเรียนยังขาดบุคลากรด้านการเงินและบัญชี ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรพัฒนาและจัดหาบุคลากรให้มีความรู้ด้านการเงินและการบัญชี และพัฒนาระบบบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ให้กับโรงเรียนในสังกัด ตลอดจนให้โรงเรียนรายงานผลการใช้จ่ายทางการเงินทุกปีเพื่อเพิ่มธรรมาภิบาล ตลอดจนเป็นการตรวจสอบและให้ความช่วยเหลือโรงเรียนอีกทางหนึ่งเห็นว่า

การสร้างธรรมาภิบาล ในด้านการเงินให้กับโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญ ตลอดจนการมีบัญชีการศึกษาชั้นพื้นฐานจะเป็นฐานข้อมูลสำคัญ ในการพัฒนาระบบทรัพยากรของการศึกษาชั้นพื้นฐาน ให้สามารถลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญ และสามารถดำเนินการปฏิรูปการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาชั้นพื้นฐานได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นแนวทางในการใช้ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลต่อไป จึงกำหนด “โครงการพัฒนาระบบบัญชีการศึกษาชั้นพื้นฐาน” มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาในการกำกับ ติดตามการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการจัดทำต้นทุนการจัดการศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตรวจสอบการรายงานข้อมูลในระบบบัญชีของสถานศึกษาให้ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ กำกับ ติดตามให้โรงเรียนรายงานข้อมูลตามระยะเวลาที่กำหนด และตอบข้อหารือ ปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยกำหนดเป็นตัวชี้วัดหนึ่งในแผนเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 เป็นต้นมา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 25 มีนาคม 2559)

ตามหนังสือราชการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (15 กันยายน 2559) ได้สรุปปัญหา อุปสรรคการดำเนินการโดยรวม พบว่า ข้อมูลคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง กรอกข้อมูลไม่ครบถ้วน และความล่าช้าในการกรอกข้อมูล ส่งผลถึงประสิทธิภาพใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการศึกษา สะท้อนต้นทุนประสิทธิภาพต่อหน่วยของการจัดการศึกษา และรายงานต้นทุนหน่วยปฏิบัติการ (Operating Unit Cost : OUC) แก่สำนักงบประมาณในการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี จึงจัดทำรายงานสรุปปัญหาที่พบ และแนวทางดำเนินการแจ้งให้ทราบ

ในปีงบประมาณ พ.ศ.2561 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (21 มีนาคม 2561) ได้กำหนด “โครงการพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาของสถานศึกษา” (ระบบบัญชีการศึกษาชั้นพื้นฐาน) เป็นหนึ่งในตัวชี้วัด ตามกรอบการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ (มาตรา 44) องค์ประกอบที่ 4 ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและพัฒนานวัตกรรมในการบริหารจัดการระบบงานงบประมาณ ทรัพยากรบุคคล และการให้บริการประชาชนหรือหน่วยงานของรัฐ (Innovation Based) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ สถานศึกษา จำนวน 30,242 แห่ง (ข้อมูล ณ วันที่ 10 พ.ย. 2560) เป้าหมายผลผลิต ได้แก่ 1) สถานศึกษารายงานข้อมูลถูกต้องตามกำหนดเวลา 2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ทราบและตรวจสอบข้อมูลในระบบบัญชีของสถานศึกษา 3) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีข้อมูลบัญชีการศึกษาชั้นพื้นฐาน ที่สามารถใช้ในการคิดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาของการจัด

การศึกษาขั้นพื้นฐานได้ และผลลัพธ์ที่คาดหวัง คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีต้นทุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัด

จากความจำเป็นที่ต้องใช้ข้อมูลทางบัญชีประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงต้องเข้าใจและให้ความสำคัญกับข้อมูลทางบัญชีที่มีคุณภาพ เพื่อให้การตัดสินใจในแต่ละขั้นตอนการปฏิบัติงานมีความถูกต้องและเหมาะสมเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างแท้จริง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา “ประสิทธิผลของการใช้ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา” ว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ คือ ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ และรายงานข้อมูลที่ได้ นั้น มีลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ (ปรับปรุง 2558) ตามที่สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร โดยเก็บข้อมูลจากผู้รายงานข้อมูล ผู้ใช้ข้อมูลจากสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ผลจากการศึกษาจะทำให้ทราบถึงประสิทธิผลการใช้ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถทราบถึงคุณภาพข้อมูลทางบัญชี การนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ตัดสินใจในการพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการต่างๆ รวมถึงการนำข้อมูลที่ได้ไปใช้อย่างเหมาะสม ถูกต้อง และเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง ในการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 สู่การปฏิบัติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการใช้งานระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจ การยอมรับระบบสารสนเทศทางบัญชี และการควบคุมภายในสถานศึกษา กับคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงประสิทธิผลการใช้ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5
2. เพื่อให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ความเข้าใจ การยอมรับระบบสารสนเทศทางบัญชี และการควบคุมภายในสถานศึกษา กับคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ และนำไปใช้ประโยชน์ในการคิดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้
3. สามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีของสถานศึกษา อันจะเป็นแนวทางพัฒนาปรับปรุงให้เกิดประสิทธิผลอย่างแท้จริง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะผลการจัดทำบัญชีรายจ่ายด้านการศึกษาแห่งชาติ การเงินเพื่อการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ภายใต้กระทรวงศึกษาธิการเท่านั้น โดยจัดเก็บข้อมูลรายงานการใช้จ่ายด้านการศึกษา ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จากระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รายงานข้อมูลทางการเงินผ่านเว็บไซต์ <https://e-budget.jobobec.in.th> จำนวน 2 ครั้ง ได้แก่ ช่วง 6 เดือนแรก (1 ตุลาคม 2560 – 31 มีนาคม 2561) และ ช่วง 6 เดือนหลัง (1 เมษายน 2561 – 30 กันยายน 2561)
2. ขอบเขตด้านประชากร ทำการศึกษาข้อมูลจากโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจาก ผู้รายงานข้อมูล ผู้รับผิดชอบโครงการ และผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ทั้งหมดจำนวน 102 คน ซึ่งเป็นผู้ที่รับผิดชอบโดยตรงกับการใช้ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำข้อมูลรายงานทางบัญชีไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจด้านงบประมาณเพื่อเสนอต่อผู้บริหารระดับหน่วยงานตามลำดับบังคับบัญชาต่อไป

นิยามศัพท์

ประสิทธิผล หมายถึง ผลสำเร็จหรือผลสัมฤทธิ์ของการทำสิ่งต่างๆ ที่ได้เอากมานั้น ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือคาดหวังไว้ จากการใช้สิ่งที่มีอยู่หรือสร้างขึ้นใหม่ ซึ่งอาจไม่เกี่ยวกับเรื่องของความประหยัดคุ้มค่า โดยพิจารณาหรือวัดค่าแค่ผลที่ได้รับเท่าเพียงอย่างเดียว

ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง โปรแกรมที่ใช้จัดเก็บและรายงานข้อมูลทางการเงินด้านการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อมูลทางบัญชี หมายถึง ข้อมูลต่างๆ ของหน่วยงานที่ได้จากการจัดทำบัญชี ไม่ว่าจะถูกจัดทำด้วยมือหรือคอมพิวเตอร์ ซึ่งอาจจัดทำออกมาในรูปแบบของรายงานทางการเงิน และรายงานอื่นๆ เพื่อให้ประกอบการตัดสินใจ วางแผน และการควบคุมในหน่วยงาน ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

ผู้รายงานข้อมูล หมายถึง ข้าราชการครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานบัญชีของสถานศึกษาที่เข้ารายงานระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 จำนวน 97 โรงเรียน กำหนดโรงเรียนละ 1 คน รวม 97 คน

ผู้ใช้ข้อมูล หมายถึง บุคลากรทางการศึกษา ที่ปฏิบัติงานภายในกลุ่มนโยบายและแผน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 จำนวน 5 คน ซึ่งดูแลรับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับโครงการพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลการใช้จ่ายด้านการศึกษาของสถานศึกษา (ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน)

สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่อยู่ในการควบคุม ดูแล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 97 โรงเรียน

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของการใช้ระบบการจัดเก็บข้อมูลการใช้จ่ายด้านการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษาและอภิปรายผลการศึกษา มีรายละเอียดตามหัวข้อ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของหน่วยงาน
2. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผล
3. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีบริหาร
4. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ
5. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการยอมรับและการใช้เทคโนโลยีกับระบบสารสนเทศทางบัญชี
6. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการควบคุมภายใน
7. แนวคิดเกี่ยวกับระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน
8. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
9. กรอบแนวคิดในการทำงานวิจัย

2.1 ข้อมูลทั่วไปของหน่วยงาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 เป็นหน่วยงานทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ รับผิดชอบ ควบคุม กำกับ ดูแล ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่บริการครอบคลุม 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอฮอด อำเภอดอยเต่า และอำเภออมก๋อย ปัจจุบันมีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 101 โรงเรียน (โรงเรียนหลัก 97 โรงเรียนและโรงเรียนสาขา 4 โรงเรียน)

2.1.1 สภาพภูมิศาสตร์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดเชียงใหม่ อยู่ห่างจากอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ระยะทาง 88 กิโลเมตร บนถนนสายเชียงใหม่-ฮอด (ทางหลวงหมายเลข 108) ตั้งอยู่เลขที่ 404 หมู่ที่ 10 บ้านวังลุง ตำบลหางดง อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ มีเนื้อที่ประมาณ 4,328.132 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 21.526 ของพื้นที่ทั้งหมดในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียงติดต่อกับอำเภอต่างๆ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อเขตอำเภอจอมทอง และอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

ทิศใต้ ติดต่ออำเภอสามเงา อำเภอแม่ระมาด และอำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก โดยมีลำน้ำแม่ตื่น และดอยผิ่ปันน้ำ ดอยเหลี่ยม ดอยหลวงเป็นเส้นกั้นอาณาเขต

ทิศตะวันออก ติดต่อเขตอำเภอบ้านโฮ่ง และอำเภอเถิน จังหวัดลำพูน

ทิศตะวันตก ติดต่ออำเภอแม่สะเรียง และอำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

2.1.2 บริบทการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2553 และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ อยู่ในการกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1) อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ มาตรา 37 ให้มีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อทำหน้าที่ในการดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตามที่กำหนดไว้ใน มาตรา 36 และให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น และมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(1) อำนาจหน้าที่ในการบริหารและการจัดการศึกษา และพัฒนาสาระของหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(2) อำนาจหน้าที่ในการพัฒนางานด้านวิชาการและจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาร่วมกับสถานศึกษา

(3) รับผิดชอบในการพิจารณาแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

(4) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

2) อำนาจหน้าที่ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พ.ศ.2553

- (1) จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น
- (2) วิเคราะห์และจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับ ตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
- (3) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
- (4) กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
- (5) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา
- (6) ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุน การจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
- (7) จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
- (8) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
- (9) ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
- (10) ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน ด้านการศึกษา
- (11) ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา
- (12) ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้รับมอบหมาย หน้าที่ของหน่วยงานใดโดยเฉพาะ หรือปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

2.1.3 ภารกิจและหน้าที่รับผิดชอบ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีภารกิจเกี่ยวกับการจัดและการส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีภารกิจและหน้าที่รับผิดชอบดังต่อไปนี้

- 1) จัดทำข้อเสนอนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษา มาตรฐานการจัดการศึกษา และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2) กำหนดหลักเกณฑ์ แนวทาง และดำเนินการเกี่ยวกับการสนับสนุนทรัพยากร การจัดตั้ง จัดสรรทรัพยากร และบริหารงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 3) พัฒนาระบบการบริหารและส่งเสริม ประสานงานเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการเรียนการสอน รวมทั้งส่งเสริมการนิเทศ การบริหารและการจัดการศึกษา
- 4) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของเขตพื้นที่การศึกษา
- 5) พัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาเพื่อคนพิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ และ ประสาน ส่งเสริม การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นของเขตพื้นที่การศึกษา
- 6) ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1.4 วิสัยทัศน์

“เขตเข้มแข็ง โรงเรียนมาตรฐาน นักเรียนคุณภาพ”

2.1.5 พันธกิจ

- 1) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาให้ประชากรวัยเรียนทุกคน ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ
- 2) ส่งเสริม พัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร และสถานศึกษามีคุณภาพและมาตรฐาน
- 3) พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

2.1.6 ค่านิยมองค์กร

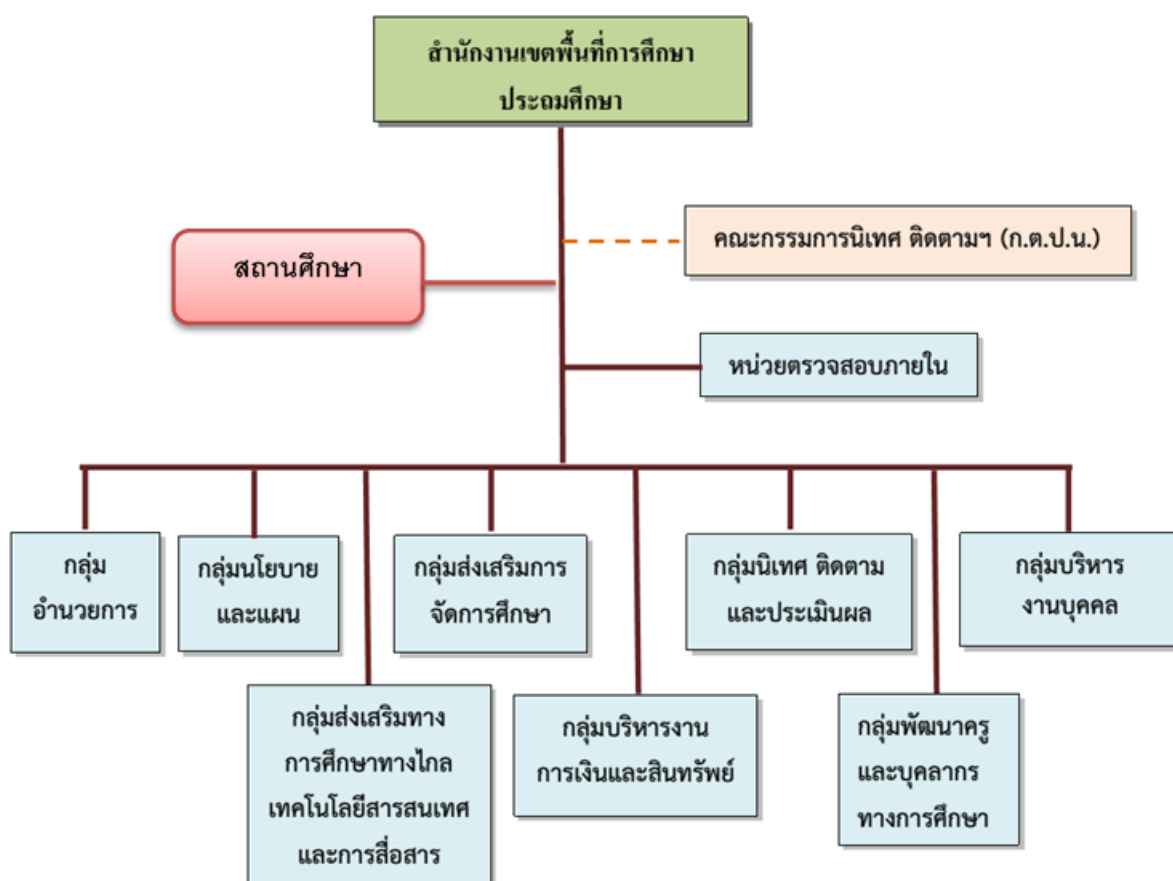
“องค์กรมีชีวิต พร้อมจิตมุ่งบริการ เน้นประสานสามัคคี มีความเป็นมืออาชีพ”

2.1.7 เป้าประสงค์

- 1) นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามช่วงวัย และได้อย่างสมดุล และนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน มีพัฒนาการเหมาะสมตามช่วงวัยและมีคุณภาพ
- 2) ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพและเสมอภาค
- 3) ครู ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาอื่น มีทักษะที่เหมาะสมและมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์
- 4) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีประสิทธิภาพและเป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล

2.1.8 โครงสร้างการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 แบ่งโครงสร้างการบริหารราชการภายในสำนักงานออกเป็น 8 กลุ่มงาน 1 หน่วยงาน ดังนี้

ภาพที่ 1 โครงสร้างการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

2.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผล

2.2.1 ความหมายของประสิทธิผล

ในปัจจุบันมีการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพ (Effectiveness) กันอย่างแพร่หลายและมีการนิยามความหมายแตกต่างกัน มีการใช้หลักเกณฑ์มาประกอบกัน จึงมีผู้ให้ความหมายหรือคำนิยามกันอย่างหลากหลาย ดังนี้ (ภรณ์ กิรีติบุตร, 2529)

เรดดิน (Reddin, 1971) ได้นิยามว่า “Effectiveness is the extent to which a manager achieves the output requirements of his position” หรือประสิทธิผลเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการกระทำของผู้บริหาร ให้ผลงานนั้นบรรลุผลสำเร็จตามความคาดหวัง งานของนักบริหารจะต้องเน้นอยู่ที่ประสิทธิผล คือ จะต้องทำงานให้ได้ผล ประสิทธิภาพการบริหารหรือการจัดการมีส่วนสัมพันธ์กับผลงาน หรือผลผลิตที่นักบริหารได้กระทำในสถานการณ์หนึ่ง โดยใช้วิธีการปฏิบัติงานที่เหมาะสมเพื่อให้ได้ผลงานมากขึ้นเรื่อยๆ หรือให้ได้ผลงานมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

เจมส์ (James, 1973) กล่าวถึง ประสิทธิภาพขององค์การว่าเป็นความสามารถในการบรรลุถึงเป้าหมาย (Degree of goal achievement)

เชสเตอร์ (Chester, 1938) ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพ คือ ประสิทธิภาพ ของการดำเนินงานขององค์การนั้น เพื่อที่จะมุ่งให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ การดำเนินงานที่เรียกว่า ก่อให้เกิดประสิทธิผลนั้น ก็คือ การดำเนินงานที่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

กิบสัน และคณะ (Gibson, 1982) นิยามประสิทธิผลไว้ว่า ประสิทธิภาพเป็นเรื่องของการกระทำใดๆ ที่มีความมุ่งหมายจะได้รับผลอะไรสักอย่างให้เกิดขึ้น การกระทำหรือความพยายามจะมีประสิทธิผลสูงต่ำเพียงใด ขึ้นอยู่กับว่าผลที่ได้รับตรงนั้น ตรง ครบถ้วน ทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ และใช้พลังงานน้อยเพียงใด

ซีฮอร์และยูชต์แมน (Seashore & Yuchtman quoting Hall, 1991) ให้ความหมายว่า ประสิทธิภาพขององค์การ คือ ความสามารถขององค์การในการนำทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดและมีคุณค่าจากสภาพแวดล้อมมาใช้ประโยชน์เพื่อสนับสนุนการดำเนินการขององค์การ

ส่วนนักวิชาการไทยนั้น เกรียงศักดิ์ เขียววิง (2529) ให้ความหมายประสิทธิผลไว้ว่า หมายถึง เครื่องแสดงความสำเร็จของเป้าหมาย ความสำเร็จในการปฏิบัติงานสิ่งที่เราได้ตัดสินใจการกระทำ

อุทัย หิรัญโต (2531) อ่างใน ธงชัย สันติวงษ์ (2537) กล่าวถึงคำว่า “ประสิทธิผล” หมายถึง ผลสำเร็จของการบริหารที่บรรลุถึงเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานที่ไม่มีประสิทธิภาพก็ได้ เพราะประสิทธิผลเพียงแต่พิจารณาถึงผลงานที่ได้รับเท่านั้น

ลักษณะการบริหารที่มีประสิทธิผล คือ การบรรลุเป้าหมาย แต่การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ คือ การใช้ทรัพยากรการบริหารอย่างประหยัด เกิดผลรวดเร็ว โดยการนำเวลาเข้ามาพิจารณาด้วย

ประพันธ์ สุริหาร (2533) อ่างใน ธงชัย สันติวงษ์ (2537) ได้ให้ความหมายของประสิทธิผลว่า หมายถึง การพิจารณาผลของการทำงานที่สำเร็จตามความคาดหวัง ความสำเร็จของงานอย่างมีประสิทธิภาพนั้น อาจเกิดจากการปฏิบัติงานที่ไม่ประหยัด หรือไม่มีประสิทธิภาพก็ได้ เพราะประสิทธิภาพเป็นเรื่องของการทำงานให้ได้ผลสูงสุด ส่วนประสิทธิผลเป็นเรื่องของการที่เอาผลงานที่สำเร็จดังที่คาดหวัง

รุ่ง แก้วแดง และ ชัยณรงค์ สุวรรณสาร (2536) อ่างใน ธงชัย สันติวงษ์ (2537) ประสิทธิผล หมายถึง ความสำเร็จของผลการปฏิบัติงานที่เป็นไปหรือบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์การ

เปรมสุรีย์ เชื่อมทอง (2536) อ่างใน ธงชัย สันติวงษ์ (2537) กล่าวว่า ประสิทธิผล คือ ผลงานของกลุ่มซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้

ธงชัย สันติวงษ์ (2537) กล่าวว่า ประสิทธิผลเป็นการทำงานที่ได้ผลโดยสามารถบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ การวัดผลงานที่ทำได้เทียบกับเป้าหมาย หากสามารถทำตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ก็แสดงว่าการทำงานมีประสิทธิภาพสูง

พระภิกษุวิสุทธิคุณ (2544) อ่างใน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) (2547) ท่านได้กล่าวไว้ว่าการบริหารกิจการงานใดๆ ไม่ว่าจะเป็นการบริหารงานธุรกิจเอกชน การบริหารงานทางสังคม และการบริหารกิจการภาครัฐบาล ที่เรียกว่า การบริหารราชการแผ่นดินล้วนแต่มุ่งหวังให้บรรลุผลสำเร็จด้วยดี มีประสิทธิภาพสูง ด้วยกันทั้งนั้น คำว่า “ประสิทธิภาพสูง” อันเป็นเครื่องวัดผลการบริหารใดๆ ย่อมมีหลักในการพิจารณาว่า ต้องให้ได้ผลผลิตที่เรียกตามภาษานักวิชาการการบริหารว่า “ประสิทธิผล” ให้มากหรือสูง ด้วยค่าลงทุนที่ต่ำ คือ ประหยัด คำว่า “ประสิทธิผล” ของการบริหารธุรกิจก็มุ่งหมายกันที่กำไร ของการบริหารสังคมก็มุ่งหมายที่การให้บริการช่วยเหลือสังคม ส่วน “ประสิทธิผลของการบริหารราชการ” นั้นมีความหมายกว้าง คือ ความสำเร็จในการบริหารงานตามความต้องการของประชาชน คือ ต้องสนองตอบความต้องการของประชาชนผู้เสียภาษี ผู้เป็นเจ้าของประเทศ ผู้ได้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาจากแต่ละจังหวัด ให้มาทำหน้าที่แทนประชาชนทั้งประเทศ ในการบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่เขาทั้งหลายคือแก่ประชาชนโดยส่วนรวมให้ได้มากที่สุด

วิทยา ด่านธำรงกุล (2546) อ่างใน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) (2547) ได้ให้ความหมายว่า ประสิทธิผล หมายถึง ความสามารถในการเลือกเป้าหมายที่เหมาะสมและบรรลุเป้าหมายนั้นๆ ประสิทธิภาพจึงวัดกันที่ว่าองค์การสามารถสนองผู้บริโภคนสินค้าหรือบริการที่เป็นต้องการหรือไม่ และสามารถบรรลุในสิ่งที่พยายามจะทำมาน้อยเพียงใด

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) (2547) กล่าวว่าไว้ว่า ประสิทธิภาพ (Effectiveness) เป็นการวัดเชิงคุณภาพว่าสามารถปฏิบัติงานได้ผลลัพธ์ตามพันธกิจของ ส่วนราชการ ได้ดีมามากน้อยเพียงใดเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ แบ่งเป็น

(1) ประสิทธิภาพเชิงต้นทุน เป็นความสัมพันธ์ของต้นทุนหรือทรัพยากรที่ใช้กับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ประสิทธิภาพเชิงต้นทุนวัดได้จากผลลัพธ์ของการทำงานหารด้วยจำนวนต้นทุน วิธีการวัดประสิทธิภาพแบบนี้ เป็นการวัดถึงความคุ้มค่าของการลงทุน หากสามารถกำหนดค่าผลลัพธ์ออกมาเป็นจำนวนเงินได้จะสามารถวัดประสิทธิภาพออกมาเป็นตัวเลขจำนวนหนึ่งได้

(2) ประสิทธิภาพซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์ของการทำงานกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การวัดประสิทธิภาพแบบนี้ไม่คำนึงถึงทรัพยากรหรือต้นทุนที่ใช้วัดได้หลายแบบ เช่น การติดตามผลลัพธ์ของการทำงาน การวัดความพึงพอใจของผู้บริหาร การสำรวจความคิดเห็นของผู้รับบริการหรือการร้องเรียนเกี่ยวกับการให้บริการ เป็นต้น

จินดาลักษณ์ วัฒนสินธุ์ (2551) อ่างใน เบญญาภา ยืนยง (2560) สรุปว่า ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานนั้น คือ ผลสำเร็จอันเป็นผลเนื่องมาจากการปฏิบัติงานตามโครงการ หรือแผนงานนั้นตามวัตถุประสงค์ขององค์การที่ได้ตั้งไว้หรือได้คาดหวังไว้ โดยหากนำมาศึกษาแล้วจะพบว่า ประสิทธิภาพนั้น หมายถึง ผลสำเร็จที่เกิดขึ้นแล้วตัวเราคิดหรือวางแผนที่จะประกอบกิจการใดแล้วสามารถทำกิจการนั้นให้สำเร็จได้ตามที่คิดหรือวางไว้ แนวความคิดสมัยใหม่ในการจัดกิจการงานจะเริ่มต้นที่การตั้งจุดสำเร็จของงาน นั่นคือ ในการวางแผนงานนั้น ณ จุดเริ่มต้นของงานจะมีการตั้งเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์กันว่าผลสำเร็จที่เราต้องการนั้นคืออะไร ประสิทธิภาพ (Effectiveness) จึงหมายถึง การที่ดำเนินโครงการหรืองานอย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว ปรากฏว่าผลที่เกิดขึ้น (Outcomes) หรือผลผลิตที่เกิดขึ้น (Output) ณ ระดับหนึ่งระดับใดที่เป็นเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มีการใช้ทรัพยากร (Resources) หรือปัจจัยนำเข้า (Inputs) มากน้อยเพียงใด ถ้าใช้ทรัพยากรหรือปัจจัยนำเข้มาดำเนินการในโครงการหรืองานได้น้อยที่สุด และผลที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ การดำเนินโครงการนั้นจะมีประสิทธิภาพสูงสุด

อาภรณ์ อ่อนคง (2556) อ่างใน เบญญาภา ยืนยง (2560) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ เป็นเครื่องมือหรือตัวบ่งชี้ในการตัดสินใจว่าการบริหารของหน่วยงานหรือองค์การใดองค์การหนึ่งสามารถดำเนินงานจนบรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้มากน้อยเพียงใด เป็นเรื่องเกี่ยวผลที่ได้รับและผลสำเร็จของงาน มีความเกี่ยวข้องกับผลงานที่องค์การพึงประสงค์

จากนิยามความหมายต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นเห็นได้ว่า “ประสิทธิภาพ” จะหมายถึงความถึงผลสำเร็จหรือผลสัมฤทธิ์ของการทำสิ่งต่างๆ ที่ได้ออกมานั้น ถูกต้อง ตรงตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือคาดหวังไว้ จากการใช้สิ่งที่มีอยู่หรือสร้างขึ้นใหม่ ซึ่งอาจไม่เกี่ยวกับเรื่องของความประหยัดคุ้มค่า โดยพิจารณาหรือวัดค่าแค่ผลที่ได้รับเท่าเพียงอย่างเดียว

2.2.2 แนวคิดในการประเมินประสิทธิผล

ประสิทธิผลมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในศาสตร์ทางการบริหารและองค์การ นับว่าเป็นการตัดสินใจขั้นสุดท้ายว่า การบริหารองค์การประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใด องค์การจะอยู่รอดและมีความมั่นคงจะขึ้นอยู่กับการประสิทธิผลองค์การ ดังนั้นจึงมีความสำคัญต่อองค์การ ดังนี้ (ธงชัย สันติวงษ์, 2537)

(1) ช่วยตรวจสอบวัตถุประสงค์การจัดตั้งองค์การ การจัดตั้งองค์การย่อมกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายไว้อย่างชัดเจน เพื่อดำเนินงานให้เป็นไปตามความต้องการหรือไม่

(2) ประเมินผลการดำเนินงานกับแผนงานที่กำหนด การดำเนินงานในแต่ละกิจกรรมย่อมต้องมีการวางแผน กำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบ การจัดสรรทรัพยากร การใช้อำนาจหน้าที่ การบริหารการปฏิบัติงาน ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน

(3) ประเมินผลสำเร็จกับวัตถุประสงค์ เปรียบเทียบผลงานที่ดำเนินการได้ตามแผนงานกับวัตถุประสงค์ขององค์การที่คาดหวัง ถ้าผลงานบรรลุผลตามวัตถุประสงค์และความคาดหวังขององค์การ แสดงว่าองค์การมีประสิทธิผล โดยประสิทธิผลอาจพิจารณาเป็น 2 ระดับ คือ

(3.1) ประสิทธิภาพของบุคคล คือ ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถปฏิบัติงานใดๆ หรือปฏิบัติกิจกรรมใดๆ แล้วประสบผลสำเร็จ ทำให้เกิดผลโดยตรงและครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ ผลที่เกิดขึ้นมีลักษณะคุณภาพ เช่น ความถูกต้อง ความมีคุณค่า เหมาะสมกับงาน ตรงกับความคาดหวัง และความต้องการของหมู่คณะ สังคม และผู้จะนำผลนั้นไปใช้เป็นผลที่ได้จากการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

(3.2) ประสิทธิภาพขององค์การ คือ การเน้นไปที่ผลรวมขององค์การ ซึ่งกิบสัน และคณะ (Gibson and Other, 1982) อธิบายถึงเกณฑ์ของความมีประสิทธิภาพขององค์การว่า ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 5 ตัว คือ การผลิต (Production) ประสิทธิภาพ (Efficiency) ความพึงพอใจ (Satisfaction) การปรับเปลี่ยน (Adaptiveness) การพัฒนา (Development)

การศึกษาเพื่อวัดประสิทธิผลในเรื่องใดเรื่องหนึ่งนั้น ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอเกณฑ์ (Criteria) ที่ใช้วัดประสิทธิผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านเกณฑ์ที่ใช้วัดประสิทธิผลขององค์การนั้น มีกว้างขวางมากมาย ตั้งแต่การวัดสิ่งที่วัดได้ยาก เช่น ตัวแปรเกี่ยวกับพฤติกรรมในรูปของขวัญ (Moral) ความยืดหยุ่นขององค์การ (Organization flexibility) ความยุ่งยากภายในองค์การ (Internal strain) ในที่นี้ขอเสนอแนวความคิดเกี่ยวกับตัวแปรหรือบรรทัดฐาน (Criteria) ที่ใช้วัดประสิทธิผลขององค์การ ดังนี้ (ภรณ์ กิริติบุตร, 2529)

เจมส์ (James, 1973) อ้างใน ภรณ์ กิริติบุตร (2529) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลขององค์การ โดยจำกัดแนวความคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลเพียงว่าเป็นความสามารถในการบรรลุเป้าหมาย (Degree of goal achievement) เท่านั้น โดยได้เสนอเกณฑ์ที่ใช้ประเมินประสิทธิผลของ

องค์การที่เรียกว่า ตัวแปรแทรกซ้อน (Intervening variable) เป็นตัวบ่งชี้ความมีประสิทธิภาพขององค์การ ซึ่งมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลและการแบ่งส่วนงาน การติดต่อสื่อสาร และขนาดขององค์การ ซึ่งหมายความว่า การที่จะระบุให้ได้ว่าอะไรเป็นสาเหตุของความแตกต่างในประสิทธิผลก็คือ การระบุถึงตัวแปรแทรกซ้อน ซึ่งได้แก่ ความสามารถในการผลิต (Productivity) การยินยอมปฏิบัติตามกฎระเบียบขององค์การ (Conformity) ขวัญ (Morale) ความสามารถในการปรับตัว (Adaptiveness) ความเป็นปึกแผ่น (Institutionalization)

อนันต์ เกตุวงศ์ (2526) อ้างใน ภรณ์ กิริติบุตร (2529) ได้กล่าวถึงขอบเขตของประสิทธิผลแต่ละอย่างว่าควรมีลักษณะดังนี้

(1) เป็นตัวแทนของผลงาน ไม่ใช่ตัวแทนของทรัพยากรป้อนระบบ ขอบเขตของประสิทธิผลความเป็นตัวนำไปสู่ประสิทธิผล เช่น ขอบเขตของประสิทธิผลด้านการบริหารงานบุคคลมีขอบเขตอย่างหนึ่งในหลายๆ อย่าง คือ การฝึกอบรม การฝึกอบรมนี้จะทำให้คนมีความรู้ความสามารถทำงานให้ได้ผลงานที่ดีขึ้น ไม่ใช่ไปกล่าวถึงสิ่งของและทรัพยากรต่างๆ ที่ต้องใช้มากมายซึ่งมิได้มีส่วนทำให้ผลงานดีขึ้น

(2) นำไปสู่วัตถุประสงค์ซึ่งสามารถวัดได้ ขอบเขตของประสิทธิผลจะต้องเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า เมื่อทำงานในขอบเขตที่กำหนดนั้นแล้ว จะส่งผลออกมาตามวัตถุประสงค์ที่มีอยู่และสามารถวัดได้ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด

(3) เป็นส่วนสำคัญของตำแหน่ง

(4) ต้องอยู่ในขอบเขตอำนาจและความรับผิดชอบของตำแหน่งนั้น ไม่ควรจะกำหนดเกินเลยอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่

ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม (2538) อ้างใน ธงชัย สันติวงษ์ (2537) กล่าวว่า ความหลากหลายของเกณฑ์ที่อยู่ในรูปแบบการประเมินประสิทธิผลขององค์การนั้น เกิดจากผู้วิจัยมีกรอบอ้างอิงแตกต่างกัน การที่ผู้วิจัยมีโน้ตัมหรือกรอบอ้างอิงแตกต่างกัน ทำให้การแสวงหาเกณฑ์ที่เป็นสากล (Universal criterion) หรือชุดของเกณฑ์ที่ใช้ได้กับทุกองค์การนั้นทำได้ยาก สเตียร์ส (Steers, 1975) นำเทคนิคที่ใช้ตามการได้มาซึ่งเกณฑ์ในการประเมินประสิทธิผล เทคนิคที่ใช้ในการได้มาซึ่งเกณฑ์ประเมินประสิทธิผล จำแนกได้ 2 วิธี ดังนี้

(1) รูปแบบอนุมาน (Deductive Models) เป็นรูปแบบที่ได้จากการพิจารณาหลักการทั่วไปประกอบด้วยเกณฑ์การประเมินผลซึ่งได้จากการตีความตามทฤษฎีแล้วก็นำเกณฑ์ดังกล่าวมาการศึกษาวิเคราะห์ทั่วไป

(2) รูปแบบอุปมาน (Inductive Models) เป็นรูปแบบที่ได้จากการพิสูจน์จากกรณีเฉพาะ โดยผู้ทำการศึกษาวิจัยพยายามสร้างเกณฑ์การประเมินผลที่มีความหมายอันเป็นผลจากการค้นคว้าวิจัยรูปแบบประเพณีหลายแบบได้จากการสำรวจการศึกษาวิจัยที่ทำกันมาจากหลายๆ แหล่ง

และพยายามผสมผสานกันเข้าให้เป็นรูปแบบรวม (unified) หรือเป็นการเสนอตัวแปรหรือเกณฑ์ที่ได้จากวิธีเชิงปริมาณ (Quantitative techniques) ซึ่งได้มาจากการศึกษาวิจัยของผู้เสนอรูปแบบนั้นๆ สเตียร์ส (Steers, 1975) ได้ตรวจรูปแบบพหุเกณฑ์ของประสิทธิผลองค์การ 17 รูปแบบ พบว่า เกณฑ์ประสิทธิผลส่วนใหญ่ใช้ความสามารถในการปรับตัวการยืดหยุ่น (Adaptability Flexibility) ความสามารถในการผลิต (Productivity) และความพึงพอใจ (Satisfaction)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) (2547) ได้กำหนดไว้ในเอกสารเผยแพร่ คู่มือหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี สรุปได้ว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลนั้นต้องให้เกิดความสมดุลของประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และความคุ้มค่า ทั้งด้านเป้าหมายเชิงปริมาณ และเป้าหมายเชิงคุณภาพ

ประสิทธิภาพ ประกอบไปด้วย

- 1) ประหยัดต้นทุน
- 2) ประหยัดทรัพยากร
- 3) ประหยัดเวลา
- 4) เสร็จทันกำหนด
- 5) ผลผลิตที่ได้ที่คุณภาพ

ประสิทธิผล ประกอบไปด้วย

- 1) ผลเป็นไปตามที่คาดมุ่งหวัง
- 2) ผลเป็นไปตามวัตถุประสงค์
- 3) ผลเป็นไปตามเป้าหมาย

คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2555 ได้มีมติเห็นชอบหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ ประกอบด้วย 4 หลักการสำคัญ และ 10 หลักการย่อย หนึ่งในหลักการสำคัญ คือ เรื่องการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ได้กล่าวถึง หลักประสิทธิผล (Effectiveness) ว่าหลักประสิทธิผลนั้นโดยปกติกล่าวคู่กันไปกับหลักประสิทธิภาพ โดยที่หลักประสิทธิผลนั้นจะมุ่งสู่การปฏิบัติงานที่บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร เมื่อกล่าวถึงการปฏิบัติราชการ ก็จะต้องมีวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางองค์กร มีกระบวนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบที่มีมาตรฐาน มีการจัดการความเสี่ยงมุ่งเน้นการปฏิบัติงานเป็นเลิศ มีการติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานที่ดีขึ้นและเท่าทันการเปลี่ยนแปลงทั้งหลาย

การตั้งเป้าหมายต้องตอบสนองความต้องการ ความคาดหวังของประชาชน เป้าหมายดังกล่าวต้องตั้งไว้อย่างชัดเจน ไม่คลุมเครือ ไม่เป็นนามธรรม จึงจะทำให้การปฏิบัติงานถูกต้อง ไม่เสียเวลา เสียงบประมาณที่ไม่จำเป็น การตั้งเป้าหมายหลักประสิทธิผล มีดังนี้

- 1) การกำหนดเป้าหมาย วัดได้ (Measurable) ทำได้ (Achievable) เป็นไปได้ (Realistic) กำหนดได้ (Time) ชัดเจน (Specific)
- 2) การวางแผน แผนที่ดีช่วยลดความเสี่ยงในการเกิดความผิดพลาดของผลงาน เวลา และงบประมาณ
- 3) การเปิดเผย โปร่งใสของการกระบวนการ เปิดเผยแผนงาน กระบวนการปฏิบัติงาน และตรวจสอบได้
- 4) เป็นไปตามกฎหมาย
- 5) มีการประเมินความเสี่ยง เพื่อให้สามารถปรับปรุงข้อบกพร่องและรับกับการเปลี่ยนแปลงได้ดี

การประเมินประสิทธิผล คือ การประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ โดยคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลราชการ การติดตามและประเมินผลนี้ ใช้กับโครงการต่างๆ ด้วย ซึ่งแน่นอนว่าการดำเนินงานโครงการทุกโครงการที่ใช้งบประมาณทุกประเภท งบประมาณแผ่นดิน จะต้องได้รับการตรวจประเมิน ประกอบด้วยชีวิตต่างๆ ดังนี้

- 1) ตัวชี้วัดระดับความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมาย
 - ระดับกระทรวง
 - ระดับกลุ่มภารกิจ
 - ระดับกรม
- 2) ตัวชี้วัดระดับความสำเร็จในการขับเคลื่อนนโยบายสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาล
- 3) ตัวชี้วัดร่วมระหว่างกระทรวง

2.3 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีบริหาร

2.3.1 ลักษณะของข้อมูลทางการบัญชีบริหาร

ข้อมูลทางการบัญชีไม่ได้มีความหมายแต่เพียงเป็นข้อมูลที่เกิดจากการจัดเก็บและรวบรวมตามขั้นตอนของการบันทึกบัญชีตามหลักการบัญชีที่ยอมรับทั่วไปเพียงเท่านั้น ความจริงแล้วข้อมูลทางการบัญชีได้มีการพัฒนาและปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เป็นผลทำให้เกิดข้อมูลทางการบัญชีตามแนวคิดใหม่เกิดขึ้น เรียกว่า “การบัญชีบริหาร” หรือ “การบัญชีเพื่อการจัดการ” (Managerial Accounting) โดยลักษณะของการบัญชีบริหาร จะเป็นวิธีการนำเสนอข้อมูลทางการ

บัญชีเพื่อให้ผู้บริหารได้นำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผน สั่งการ ควบคุม และตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงาน ดังนั้นลักษณะของข้อมูลทางการบัญชีบริหาร (Managerial Accounting Information) จึงเป็นข้อมูลที่ถูกรวบรวมขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเสนอข้อมูลให้แก่ผู้บริหารในระดับต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการทำหน้าที่ทางการบริหาร จึงทำให้รูปแบบและวิธีการที่นำเสนอข้อมูลทางการบัญชีไม่มีกำหนดเป็นหลักเกณฑ์ที่แน่นอน เน้นการยืดหยุ่นตามความต้องการของผู้บริหารมากกว่าปฏิบัติตามหลักการบัญชีที่ยอมรับกันทั่วไป ทำให้ลักษณะของข้อมูลทางการบัญชีที่นำเสนอส่วนใหญ่เป็นข้อมูลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตและมีความเกี่ยวข้องกับข้อมูลหลายด้าน เช่น การเงิน การตลาด การจัดการ เศรษฐศาสตร์ เป็นต้น (วิจิตรา กินาวงศ์, 2553)

2.3.2 ความหมายของคุณภาพข้อมูลทางการการบัญชีบริหาร

Wang and Strong (1996) อ้างใน วิจิตรา กินาวงศ์ (2553) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “คุณภาพข้อมูล” คือ ข้อมูลที่มีความเหมาะสมต่อการใช้งานของผู้ใช้ข้อมูล (fit for use by data consumers) เป็นการมองคุณภาพในมุมมองของผู้ใช้ข้อมูล ซึ่งผู้ใช้ข้อมูลจะเป็นผู้ที่ตัดสินใจว่าข้อมูลเหมาะสมต่อการใช้งานหรือไม่

Tayi and Ballou (1998) อ้างใน วิจิตรา กินาวงศ์ (2553) กล่าวว่า ความเหมาะสมแก่การใช้งาน สามารถอธิบายความหมายของคำว่า คุณภาพข้อมูล ได้ดีที่สุด ข้อมูลที่มีคุณภาพที่ได้รับการพิจารณาความเหมาะสมสำหรับการใช้งานประเภทหนึ่ง อาจไม่มีคุณภาพเพียงพอสำหรับการใช้งานอีกประเภทหนึ่ง ความเหมาะสมแก่การใช้งานนี้ยังบอกถึงระดับความเหมาะสมของคุณภาพข้อมูลซึ่งระดับความเหมาะสมดังกล่าวจะมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันไป

เมธากุล เกียรติกระจาย และศิลาปะพร ศรีจันเพชร (2547) อ้างใน วิจิตรา กินาวงศ์ (2553) กล่าวว่า การกำหนดคุณภาพของข้อมูลทางการบัญชี (Qualitative Characteristics of Accounting Information) มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ลักษณะของข้อมูลทางการบัญชีที่จะให้ประโยชน์ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจสำหรับผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจและเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจ

2.3.4 การวัดคุณภาพข้อมูลทางการการบัญชี

Pipino, Lee and Wang, 2002 อ้างใน วิจิตรา กินาวงศ์ (2553) กล่าวว่า ในการวัดคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีส่วนใหญ่ พัฒนามาโดยเฉพาะเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะด้าน โดยการวัดคุณภาพข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ

(1) การวัดคุณภาพแบบใช้ดุลยพินิจ (Subjective assessment) เป็นการใช้แบบสอบถามเพื่อถามผู้ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล ได้แก่ ผู้รวบรวมข้อมูล ผู้ดูแลข้อมูล และผู้ใช้ข้อมูล ถึงมุมมองของคุณภาพข้อมูลอันสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการและประสบการณ์ของผู้ที่เกี่ยวข้อง หาก

ผู้เกี่ยวข้องประเมินว่าคุณภาพข้อมูลไม่ดี พฤติกรรมของพวกเขาเหล่านั้นจะส่งผลต่อการวัดคุณภาพข้อมูล โดยหนึ่งในวิธีการวัดคุณภาพข้อมูลแบบใช้ดุลยพินิจ คือ การใช้แบบสอบถามวัดความเข้าใจของคุณภาพข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

(2) การวัดคุณภาพโดยใช้หลักเหตุผล (Objective assessment) สามารถวัดได้ทั้งงานที่เป็นอิสระ (task-independent) หรืองานที่เป็นรูปแบบ (task-dependent) โดยในงานที่เป็นอิสระจะสะท้อนให้เห็นถึงชั้นของข้อมูลที่วัดจากการนำมาประยุกต์ใช้ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับชุดข้อมูลต่างๆ ได้อย่างอิสระโดยไม่คำนึงถึงงานในขณะนั้น ส่วนงานที่เป็นรูปแบบนั้นจะทำการวัดคุณภาพข้อมูลโดยขึ้นอยู่กับข้อมูลที่ตั้งอยู่ในคำถาม สิ่งที่จะวัดโดยการใช้วิธีนี้ได้จะต้องมีลักษณะเป็นกฎทางธุรกิจ รวมทั้งข้อกำหนดที่ชัดเจน โดยวิธีวัดคุณภาพข้อมูลแบบใช้หลักเหตุผลที่ใช้กันอย่างแพร่หลายมี 3 แบบ

(2.1) อัตราส่วนอย่างง่าย (Simple Ratio) ใช้วัดอัตราส่วนระหว่างผลลัพธ์ที่ต้องการต่อผลลัพธ์ทั้งหมด ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0 – 1 โดยค่า 1 แสดงให้เห็นถึงผลลัพธ์ที่ต้องการมากที่สุด และค่า 0 แสดงให้เห็นถึงผลลัพธ์ที่ไม่ต้องการ อย่างไรก็ตามผลที่แสดงออกมาแม้ไม่เป็นผลลัพธ์ที่ต้องการแต่ก็ยังสามารถนำข้อมูลนั้นมาใช้ประโยชน์ได้เหมือนกันกับผลที่แสดงออกมาว่าเป็นผลลัพธ์ที่ต้องการ จากประสบการณ์ของ Pipino, Lee and Wang (2002) ได้แนะนำว่าผู้จัดการชอบผลลัพธ์ที่ปรากฏออกมาในเชิงบวกมากกว่า ซึ่งรูปแบบนี้จะมีประโยชน์สำหรับการเปรียบเทียบในแนวนอน เพื่อแสดงให้เห็นแนวโน้มการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งใช้วัดมิติคุณภาพข้อมูลในเรื่องของ ความถูกต้อง (free-of-error) ความสมบูรณ์ครบถ้วน (completeness) และความสม่ำเสมอ (consistency) ส่วนในมิติอื่นที่สามารถใช้วิธีนี้ในการประเมินได้นั้นประกอบด้วย ความกระชับของข้อมูลที่แสดง (concise representation) ความเกี่ยวข้องกับปัญหา (relevancy) และความง่ายในการจัดการ (ease of manipulate)

(2.2) การดำเนินงานโดยอิงค่าสูงสุดหรือต่ำสุด (Min or Max Operation) ใช้เพื่อจัดการกับมิติคุณภาพข้อมูลที่ต้องการเครื่องบ่งชี้คุณภาพข้อมูลที่มีหลายตัว โดย minimum และ maximum operation สามารถนำมาใช้ได้จากการคำนวณที่ค่าต่ำสุด (หรือสูงสุด) มาเปรียบเทียบกับค่าปกติที่ได้จากตัวชี้วัดในคุณภาพข้อมูลเรื่องนั้นๆ ซึ่ง minimum operation ใช้วัดมิติคุณภาพข้อมูลในเรื่องของ ความเชื่อถือได้ (believability) และความเหมาะสมของปริมาณข้อมูล (appropriate amount of data) เช่น หากถามผู้ใช้งานว่าข้อมูลที่น่าเชื่อถือหรือไม่ ก็จะนำค่าต่ำสุดที่ได้มาเป็นค่าที่เชื่อถือได้ ส่วน maximum operation จะใช้พิสูจน์คุณสมบัติประโยชน์ในตัวชี้วัดที่มีความซับซ้อนอันได้แก่ ความทันเวลา (timeliness) และการเข้าถึงข้อมูล (accessibility) ซึ่งจะต้องมีการกำหนดอายุของข้อมูลและระยะเวลาที่สามารถจะใช้ข้อมูลต่อไปได้

(2.3) ถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weight Average) สำหรับกรณีที่มีค่า Min-Operation หลายตัว ทางเลือกของการวัดคุณภาพข้อมูล คือ การหาค่าถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักโดยจะต้องมีความเข้าใจว่าตัวแปรตัวใดมีความสำคัญมากน้อยเพียงใด เพื่อที่จะให้ค่าความสำคัญกับตัวแปรนั้นๆ ได้อย่างเหมาะสม โดยในแต่ละตัวแปรจะมีค่าระหว่าง 0 – 1 และผลรวมของทุกตัวแปรนั้นจะเท่ากับ 1 ทำให้การวัดคุณภาพข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ และสามารถนำไปใช้ได้

Thanyarath V, (2016) อ่างใน ญัฐวุฒิ ดันติเศรฐฐ (2558) ได้อธิบายถึงลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงิน ตามกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน (ปรับปรุง 2558) ของสภาวิชาชีพการบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ ว่าได้กำหนดลักษณะเชิงคุณภาพที่จะทำให้ข้อมูลในงบการเงินมีประโยชน์ ประกอบด้วย 2 อย่าง คือ ลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐาน และลักษณะเชิงคุณภาพเสริม

(1) ลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐาน (Fundamental Qualitative Characteristics) ได้แก่ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและการเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม

(1.1) ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Relevance) ข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์จะต้องมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน โดยสามารถช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต รวมทั้งช่วยยืนยันหรือชี้ข้อผิดพลาดของผลการประเมินที่ผ่านมาของผู้ใช้งบการเงินได้ หรือกล่าวได้ว่า ข้อมูลนั้นมีคุณค่าในเชิงการยืนยันถึงสิ่งที่เกิดขึ้นแล้ว (Confirmatory Value) และข้อมูลนั้นมีคุณค่าในการคาดการณ์อนาคต (Predictive Value) เช่น รายได้จากการขายของงวดปัจจุบันสามารถใช้เป็นเกณฑ์ในการพยากรณ์รายได้จากการขายในปีต่อไป และยังสามารถใช้เปรียบเทียบกับค่าพยากรณ์ที่ทำมาตั้งแต่ปีก่อนๆ เพื่อยืนยันความถูกต้องของกระบวนการคาดคะเนในอดีต อย่างไรก็ตาม ข้อมูลจะมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจหรือไม่นั้น มีข้อควรพิจารณาคือความมีสาระสำคัญของข้อมูล และหรือลักษณะของข้อมูลนั้น ซึ่งในบางกรณีก็ดูที่ลักษณะของข้อมูลเพียงอย่างเดียว แต่ในบางกรณีต้องดูทั้งลักษณะและความมีสาระสำคัญของข้อมูลนั้นจึงจะบอกได้ว่าข้อมูลนั้นเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจหรือไม่ ข้อมูลที่มีสาระสำคัญ เป็นข้อมูลที่มีผลกระทบต่อตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินจากการไม่แสดงข้อมูลนั้นหรือแสดงข้อมูลนั้นผิดพลาด ซึ่งปัจจัยที่ใช้พิจารณาความมีสาระสำคัญ คือ จำนวนเงินหรือลักษณะของรายการหรือทั้งสองอย่างร่วมกัน

(1.2) การเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม (Faithful Representation) ข้อมูลจะมีความเชื่อถือได้เมื่อรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีได้ถูกแสดงไว้อย่างเที่ยงธรรมตามที่ต้องการให้แสดง หรือสามารถคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่าแสดงได้ ดังนั้น งบแสดงฐานะการเงินควรแสดงรายการสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้เจ้าของ เฉพาะรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีที่เข้าเกณฑ์การรับรู้รายการ ณ วันที่เสนอรายงาน ในบางกรณี การวัดมูลค่าของผลกระทบทางการเงินของรายการบางรายการอาจมีความไม่แน่นอนสูง กิจกรรมจึงไม่รับรู้รายการนั้นในงบการเงิน เช่น กิจกรรมมีค่าความ

นิยมที่เกิดขึ้นภายหลังจากได้ดำเนินงานมาระยะหนึ่ง แต่กิจการไม่สามารถบันทึกค่าความนิยมที่เกิดขึ้นภายในได้ เนื่องจากการยากที่จะระบุหรือกำหนดมูลค่าของค่าความนิยมดังกล่าวได้อย่างน่าเชื่อถือ เป็นต้น

ข้อมูลทางการเงินจะเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมอย่างสมบูรณ์ ควรจะมีลักษณะ 3 ประการคือ ความครบถ้วน ความเป็นกลาง และปราศจากข้อผิดพลาด ทั้งนี้ความสมบูรณ์เกิดขึ้นได้ยากหรืออาจไม่เกิดขึ้นเลย อย่างไรก็ตามผู้บริหารของกิจการต้องทำให้ข้อมูลมีคุณภาพดังกล่าวมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

(1.2.1) ความครบถ้วน (Completeness) คือการแสดงและเปิดเผยข้อมูลทั้งหมดที่จำเป็นสำหรับผู้ให้เพื่อให้อ่านใจ รวมถึงการให้ความหมายและคำอธิบายที่จำเป็นทั้งหมด เช่น การรายงานกลุ่มสินทรัพย์ อย่างน้อยที่สุด ควรรวมการให้ความหมายของลักษณะของสินทรัพย์ในกลุ่ม ตัวเลขของสินทรัพย์ทั้งหมดในกลุ่ม การให้ข้อมูลต้นทุนเริ่มแรก ต้นทุนที่ปรับปรุงหรือมูลค่ายุติธรรม เป็นต้น ข้อมูลจะเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมได้ต้องมีความครบถ้วน โดยคำนึงถึงความมีสาระสำคัญของข้อมูลและต้นทุนในการจัดทำรายการ หากกิจการละเว้นไม่แสดงข้อมูลบางรายการที่ต้องแสดงในงบการเงิน จะมีผลทำให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจผิดได้

(1.2.2) ความเป็นกลาง (Neutrality) คือ มีลักษณะหรือภาพที่ปราศจากอคติในการเลือกหรือนำเสนอข้อมูลทางการเงิน ภาพที่เป็นกลางเป็นภาพที่ไม่เอนเอียง ไม่มีการให้ความสำคัญ ไม่มีการเน้นหรือไม่มีการยกเลิกการเน้น หรือไม่ถูกตกแต่งในลักษณะอื่นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มความเป็นไปได้ที่ผู้ใช้งบการเงินจะพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจข้อมูลทางการเงิน

(1.2.3) ปราศจากข้อผิดพลาด (Free from error) คือ การไม่มีข้อผิดพลาด ซึ่งการปราศจากข้อผิดพลาดไม่ได้หมายความว่า ถูกต้องสมบูรณ์ทุกลักษณะ เช่น ประมาณการราคา หรือมูลค่าที่ไม่สามารถสังเกตได้ไม่สามารถพิจารณาได้ว่า ประมาณการนั้นถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง แต่ประมาณการนั้นสามารถเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมได้หากมีการอธิบายอย่างชัดเจนและถูกต้องว่าจำนวนเงินนั้นได้มาจากประมาณการ มีการอธิบายถึงลักษณะและข้อจำกัดของกระบวนการประมาณการ และอธิบายว่าไม่มีข้อผิดพลาดในการเลือกและประยุกต์กระบวนการที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาประมาณการนั้น เป็นต้น

(2) ลักษณะเชิงคุณภาพเสริม (Enhancing Qualitative Characteristics) เป็นลักษณะที่ช่วยส่งเสริมให้ข้อมูลทางการเงินมีประโยชน์เพิ่มขึ้น ประกอบด้วยลักษณะ 4 ประการคือ ความสามารถเปรียบเทียบได้ ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ การทันเวลา และความสามารถเข้าใจได้

(2.1) ความสามารถเปรียบเทียบได้ (Comparability) งบการเงินจะมีคุณภาพนอกจากจะต้องมีลักษณะของความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และการเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมแล้ว ต้องมีลักษณะของความสามารถเปรียบเทียบกันได้ ซึ่งข้อมูลในงบการเงินจะเปรียบเทียบกันได้เมื่อ

การวัดมูลค่าและการแสดงผลกระทบทางการเงินของรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันมีการปฏิบัติอย่างเดียวกันโดยสม่ำเสมอ ทั้งภายในกิจการเดียวกันแต่ต่างรอบระยะเวลา และเป็นการปฏิบัติอย่างเดียวกันกับกิจการที่นำมาเปรียบเทียบ

การเปรียบเทียบงบการเงินสามารถทำได้ ดังนี้

1) การเปรียบเทียบงบการเงินของกิจการเดียวกันในรอบระยะเวลาต่างกัน เพื่อคาดคะเนแนวโน้มของฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานของกิจการนั้น

2) การเปรียบเทียบงบการเงินระหว่างกิจการในรอบระยะเวลาเดียวกัน เพื่อความสามารถในการดำเนินงาน ประเมินฐานะการเงินและผลการดำเนินงานระหว่างกิจการ

ดังนั้น งบการเงินจึงควรแสดงข้อมูลของรอบระยะเวลาปัจจุบันและรอบระยะเวลาที่ผ่านมา ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถเปรียบเทียบฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการสำหรับรอบระยะเวลาที่แตกต่างกันได้ และใช้คาดคะเนถึงผลที่จะเกิดในอนาคตได้ กิจการต้องเปิดเผยนโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี และผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินผลของการใช้นโยบายบัญชีที่แตกต่างกันสำหรับรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีที่คล้ายคลึงกัน อันมีผลต่อการเปรียบเทียบงบการเงินในรอบระยะเวลาที่ต่างกันได้ และการเปรียบเทียบงบการเงินระหว่างกิจการได้

(2.2) ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ (Verifiability) หมายถึง ผู้สังเกตการณ์รายต่างๆ ที่มีความรอบรู้และมีความเป็นอิสระสามารถได้ข้อสรุปตรงกัน แต่ไม่จำเป็นต้องเป็นข้อตกลงอย่างสมบูรณ์ว่าข้อมูล หรือภาพนั้นเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ข้อมูลเชิงปริมาณที่สามารถพิสูจน์ยืนยันได้ไม่จำเป็นต้องเป็นประมาณการ ณ จุดเดียว จำนวนเงินต่างๆ ที่เป็นไปได้ซึ่งแสดงเป็นช่วงและความน่าจะเป็นที่เกี่ยวข้องเป็นข้อมูลที่สามารถพิสูจน์ยืนยันได้เช่นกัน ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้อาจกระทำทางตรงหรือทางอ้อมก็ได้ ซึ่งความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ทางตรง (Direct Verifiability) หมายถึง การพิสูจน์จำนวนหรือการสังเกตโดยตรง เช่น การนับเงินสด ส่วนความสามารถพิสูจน์ยืนยันทางอ้อม (Indirect Verifiability) หมายถึง การตรวจสอบปัจจัยนำเข้าแบบจำลอง สูตร หรือการใช้เทคนิคอื่น และคำนวณผลลัพธ์อีกครั้งด้วยระเบียบวิธีที่เหมือนกัน เช่น การพิสูจน์มูลค่าตามบัญชีของสินค้าคงเหลือด้วยการตรวจสอบปัจจัยนำเข้า (ปริมาณและต้นทุน) และคำนวณสินค้าคงเหลือปลายงวดอีกครั้งด้วยข้อสมมติการหมุนเวียนต้นทุนวิธีเดียวกัน (เช่น ใช้วิธีเข้าก่อน ออกก่อน เป็นต้น)

(2.3) การทันเวลา (Timeliness) หมายถึง การมีข้อมูลพร้อมให้ผู้ใช้อ้างอิงข้อมูลทันเวลาต่อการตัดสินใจ ข้อมูลจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้อ้างอิงก็ต่อเมื่อเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและมีความเชื่อถือได้โดยได้รับในเวลาทันต่อการตัดสินใจ ถ้าหากเลยเวลาที่ต้องการไปแล้ว ก็จะไม่มีความเกี่ยวข้อง ซึ่งการจะได้ข้อมูลทั้งที่มีความเกี่ยวข้องและมีความเชื่อถือได้มักจะต้องใช้เวลา

เพื่อให้มั่นใจว่าเป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้ กิจการจึงอาจจำเป็นต้องเสนอรายงานให้ทันเวลาต่อการตัดสินใจ แต่มีความเชื่อถือได้ลดลง ดังนั้นผู้บริหารกิจการจะต้องพิจารณาความสมดุลระหว่างการทันเวลาต่อการตัดสินใจกับความเชื่อถือได้ของข้อมูล ซึ่งต้องพิจารณาโดยคำนึงถึงความต้องการของผู้ใช้ทางการเงินในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจเป็นหลัก

(2.4) ความสามารถเข้าใจได้ (Understandability) ข้อมูลทางการเงินต้องมีการจัดประเภท การกำหนดลักษณะ และการนำเสนอข้อมูลอย่างชัดเจนและกระชับทำให้ข้อมูลนั้นสามารถเข้าใจได้ สำหรับข้อมูลที่มีความซับซ้อนและไม่สามารถทำให้ง่ายต่อความเข้าใจได้ หากผู้จัดทำละเว้นไม่รวมข้อมูลดังกล่าวไว้ในงบการเงินและให้เหตุผลเพียงว่าข้อมูลดังกล่าวยากเกินกว่าที่ผู้ใช้ทางการเงินบางกลุ่มจะเข้าใจได้ ก็จะเป็นผลเสียคืองบการเงินจะไม่สมบูรณ์และอาจเป็นไปได้ที่จะทำให้เกิดความเข้าใจผิด ดังนั้น งบการเงินต้องจัดทำเพื่อผู้ใช้ทางการเงินที่มีความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมทางธุรกิจและกิจการเชิงเศรษฐกิจอย่างมีเหตุผล รวมทั้งผู้ที่มีความตั้งใจตามควรที่จะศึกษาข้อมูลเหล่านั้น อย่างไรก็ตามหากข้อมูลมีความซับซ้อนแต่ถ้าเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ผู้จัดทำงบการเงินก็ต้องแสดงข้อมูลนั้นไว้ในงบการเงิน ซึ่งผู้ใช้ทางการเงินจำเป็นต้องหาความช่วยเหลือจากที่ปรึกษาที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อให้เข้าใจข้อมูลนั้น

ผู้วิจัยนำลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ (Qualitative Characteristics of Useful Financial Information) มาเป็นตัวแปรตาม ซึ่งประกอบด้วยลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐาน และลักษณะเชิงคุณภาพเสริม ทั้ง 6 ด้าน คือ 1) ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ 2) ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม 3) ความสามารถเปรียบเทียบได้ 4) ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ 5) ความทันเวลา และ 6) ความสามารถเข้าใจได้ มาเป็นตัววัดประสิทธิผลการใช้งานระบบการจัดเก็บข้อมูลการใช้จ่ายด้านการศึกษาของสถานศึกษาในครั้งนี้

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ

2.4.1 ความหมาย

ความหมายของคำว่า “ความรู้ความเข้าใจ” มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 อ่างใน สรุชัย ชันแข็ง (2557) ให้ความหมายของคำว่า “รู้” หมายถึง แจ่ม เข้าใจ ทราบ ส่วนคำว่า “เข้าใจ” หมายถึง รู้เรื่อง รู้ความหมาย

พจนานุกรมทางการศึกษา (Dictionary of Education) ของ Good (1973) อ่างใน (สรุชัย ชันแข็ง, 2557) ให้ความหมายของ “ความรู้” ว่าหมายถึง ข้อเท็จจริง ความจริง กฎเกณฑ์และข้อมูลต่างๆ ที่มนุษย์ ได้รับและรวบรวมสะสมไว้จากมวลประสบการณ์ต่างๆ

Bloom (1971) อ้างใน สุรชัย ชันแข็ง (2557) กล่าวว่า ความรู้ (Knowledge) คือความสามารถในการจำเรื่องราว ทฤษฎี และประสบการณ์ต่างๆ ได้ โดยความรู้นี้อาจแยกออกเป็น ความรู้เฉพาะสิ่ง ความรู้ในเรื่องระเบียบการ และความรู้เรื่องสากลเป็นต้น ส่วน ความเข้าใจ (Comprehension) คือ ความสามารถและทักษะในการจับใจความสำคัญของเรื่องราวต่างๆ ได้ สามารถที่จะเปรียบเทียบและย่อแต่เฉพาะจุดสำคัญ และสามารถที่จะคาดคะเนถึงสิ่งที่เกิดขึ้นได้ จากการกระทำหรือการประเมินค่าได้

วันเพ็ญ สายชล (2549) อ้างใน วรรณญา แก้วรังษี (2558) กล่าวว่า ความรู้ หมายถึง ความจำเกี่ยวกับสิ่งที่เคยเรียนรู้มาก่อน ไม่ว่าจะ เป็นความจำเกี่ยวกับลักษณะทั่วไป วิธีการ กระบวนการ ลำดับการ โครงสร้าง และความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการสื่อสารความหมายของสิ่งที่เรียนรู้โดยไม่จำเป็นต้องนำไปสัมพันธ์กับสิ่งอื่นๆ ได้แก่

1) แปลความ คือ สามารถสื่อถึงสิ่งที่เรียนรู้แล้ว โดยสื่อความหมายอื่น เข้าใจความหมายของความรู้ ที่ปรากฏในการสื่อความหมายแบบต่างๆ

2) การตีความ คือ สามารถอธิบายหรือสรุปความเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนรู้ นั้นได้

3) การขยายความ คือ สามารถพิจารณาถึงสิ่งที่นอกเหนือไปจากเรื่องที่เรียนรู้ทั้งใน ด้านโอกาสที่จะนำไปใช้ ผลที่เกิดขึ้น แนวโน้มในโอกาสต่อไป

Davenport and Prusak (1998) อ้างใน วรรณญา แก้วรังษี (2558) ได้ให้ความหมายว่า ความรู้ หมายถึง สวมผสมของกรอบประสบการณ์ คุณค่า สารสนเทศ ที่เป็นสภาพแวดล้อมและกรอบการทำงานสำหรับการประเมิน และรวมกันของประสบการณ์และสารสนเทศใหม่

ศาสตราจารย์นายแพทย์วิจารณ์ พานิช (2548) อ้างใน วรรณญา แก้วรังษี (2558) ได้กล่าว “ความรู้” มีหลายนัยและหลายมิติ 1) ความรู้ คือสิ่งที่นำไปใช้ จะไม่หมดหรือสึกหรอ แต่จะยิ่งงอกเงยหรืองอกงามขึ้น 2) ความรู้ คือสารสนเทศที่นำไปสู่การปฏิบัติ 3) ความรู้ เกิดขึ้น ณ จุดที่ต้องการใช้ความรู้นั้น 4) ความรู้ เป็นสิ่งที่ขึ้นกับบริบทและกระตุ้นให้เกิดขึ้นโดยความต้องการ ซึ่งในยุคแรกๆ ของการพัฒนาศาสตร์ด้านการจัดการความรู้ มองว่าความรู้มาจากการจัดระบบและตีความสารสนเทศ (Information) ตามบริบท ซึ่งสารสนเทศก็ได้มาจากการประมวลข้อมูล (data) ดังนั้นความรู้จะไม่มีประโยชน์เลยถ้าไม่นำไปสู่การกระทำหรือการตัดสินใจ

2.4.2 การวัดค่า

การวัดความรู้ความเข้าใจ มีผู้ให้แนวคิดไว้ดังนี้

บุรณ์สิริ อ่วมปราณี (2546) อ้างใน วรรณญา แก้วรังษี (2558) กล่าวว่า การจะวัดความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งในการปฏิบัติจะต้องสร้างเครื่องมือประกอบการวัด ซึ่งเครื่องมือในการวัดความรู้มีหลายชนิด ซึ่งในที่นี้จะกล่าวถึงเครื่องมือวัดความรู้ที่นิยมกันมากคือ แบบทดสอบ ถือว่าเป็นสิ่งเร้าที่

นำไปรื้อผู้ถูกทดสอบให้แสดงอาการตอบสนองออกมาด้วยพฤติกรรมบางอย่าง เช่น การพูด การเขียน การทำท่าทาง ฯลฯ เพื่อให้สามารถสังเกตเห็นได้ หรือสามารถนับจำนวนปริมาณได้ เพื่อนำไปแทนลำดับ หรือคุณลักษณะของบุคคลนั้น

รวิวรรณ ชินะตระกูล (2542) อ่างใน วรรณญา แก้วรังษี (2558) กล่าวว่าแบบทดสอบ (Test) เป็นเครื่องมือวัดพฤติกรรมด้านความรู้ความจำ ซึ่งถือว่าเป็นสติปัญญาของมนุษย์ ว่ามีความรู้หรือไม่ เพียงใดที่ซ่อนแฝงอยู่ในตัวบุคคล ทั้งในด้านพฤติกรรม ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ และอื่นๆ การสร้างแบบทดสอบ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แบบอัตนัย และแบบปรนัย

1) แบบอัตนัย เป็นแบบทดสอบที่ผู้สอบต้องเขียนตอบ และเป็นการยากที่จะควบคุมการตอบของผู้สอบได้

2) แบบปรนัย เป็นแบบทดสอบที่มีรูปแบบ (Structure) มากที่สุด สามารถใช้วัดผลได้ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ แบบถูกผิด (True-False) แบบจับคู่ (Matching) และแบบเลือกตอบ (Multiple-choice)

2.5 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการยอมรับและการใช้เทคโนโลยีกับระบบสารสนเทศทางบัญชี

2.5.1 ความหมายของระบบบัญชี

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศและโปรแกรมทางบัญชีมาใช้เกิดขึ้นกับองค์กรต่างๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การบันทึกบัญชีสามารถ ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความรวดเร็ว ถูกต้องและเป็นสารสนเทศในการตัดสินใจ ของผู้บริหารองค์กร ซึ่งประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศนอกจากจะพิจารณาจากปัจจัยนำเข้า (Input) กับผลผลิต (Output) แล้ว ความพึงพอใจของผู้ใช้งานเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ (Herbert, 1960) ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงทบทวนทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ (พลพฐ ปิยวรรณ และ สุภาพร เจริญเยี่ยม, 2555)

ระบบบัญชี คือ การจัดการขบวนการบัญชีให้เป็นขั้นตอนเพื่อให้ได้ข้อมูลการเงินที่ถูกต้อง จากนิยามของ แพร กิระสุนทรพงษ์ และวชิระ บุญยเนตร (2541)

ระบบบัญชี คือ ระเบียบแบบแผนการปฏิบัติงานทางการบัญชี ซึ่งรวมถึงการจดบันทึกตัวเลขข้อมูลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานหรือการใช้ทรัพยากร การจัดแยกประเภทข้อมูล การเก็บรักษาเอกสารและสมุดบัญชี และการจัดทำงบการเงิน จากนิยามของ เมธสิทธิ์ พูลดี (2550)

ระบบบัญชี คือ ขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูล เอกสารทางการเงินต่างๆ ที่เป็นหลักฐานในการบันทึกบัญชี สมุดบัญชี เครื่องมือ อุปกรณ์ ตลอดจนวิธีการที่ใช้ในการบันทึกบัญชี การจัดทำรายงานเสนอต่อบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกกิจการ ช่วย

ให้ฝ่ายจัดการได้มีข้อมูลประกอบการบริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ จากนิยามของ ดุษณี ส่องเมือง (2555)

ระบบบัญชี คือ ระบบงานที่เก็บรวบรวมข้อมูลกิจกรรมทางการเงินและรายการค้าต่างๆ ที่อยู่ในรูปแบบของแบบฟอร์มและเอกสารทางธุรกิจ เพื่อนำมาสรุปและประมวลผล จัดเก็บ เปลี่ยนรูป และแจกจ่ายข้อมูลนั้นให้แก่ผู้ใช้ประเภทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้สามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลเหล่านั้น ประกอบในการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากนิยามของรัตนชนก พรหมมณีศิริ (2555)

สรุปได้ว่า ระบบสารสนเทศทางบัญชี เป็นระบบสารสนเทศที่เป็นส่วนหนึ่งของระบบองค์กร ประสิทธิภาพของระบบ การออกแบบและการมีสิ่งสนับสนุนการใช้งานที่ดีส่งผลต่อผลลัพธ์ในการใช้งานที่ตรงตามความต้องการหรือเกินความต้องการของผู้ใช้งานและทำให้ผู้ใช้งานมีความรู้สึกที่ดี เกิดความพึงพอใจต่อระบบสารสนเทศดังกล่าวได้

2.5.2 ทฤษฎีรวมของการยอมรับและการใช้เทคโนโลยีกับระบบสารสนเทศทางบัญชี

Venkatesh et al. (2003) อ้างใน วันทนี มงคลทรัพย์กุล และคณะ (2559) ได้พัฒนาทฤษฎีรวมของการยอมรับและการใช้ เทคโนโลยี (Unified Theory of Acceptance and Use of Technology หรือ UTAUT) ขึ้นเพื่ออธิบายถึงการยอมรับการใช้เทคโนโลยีของแต่ละบุคคล ซึ่งอาศัยความสัมพันธ์ ของปัจจัยต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากทฤษฎีที่เกิดขึ้นมาก่อน เช่น ทฤษฎีการกระทำตามหลักเหตุและผล (The theory of reasoned action หรือ TRA) ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of planned behavior หรือ TPB) แบบจำลองการยอมรับนวัตกรรมและเทคโนโลยี (A technology acceptance model หรือ TAM และ แบบจำลองการใช้ ประโยชน์เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล (Model of PC utilization หรือ MPCU) เป็นต้น และในปัจจุบันทฤษฎี UTAUT ถูกนำไปใช้ศึกษาและพยากรณ์การยอมรับการใช้ เทคโนโลยีของพนักงานในองค์กรภาคธุรกิจหรือการใช้งานเทคโนโลยีของผู้บริโภค ที่หลากหลาย อาทิ อุตสาหกรรมธนาคาร อุตสาหกรรมสื่อและบันเทิง และอุตสาหกรรมโทรคมนาคมและการสื่อสาร เป็นต้น

วิชานพพงศ์ ยอดราช (2558) กล่าวว่า ทฤษฎี UTAUT อธิบายถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจแสดงพฤติกรรมหรือการใช้งาน ประกอบด้วยปัจจัยหลัก 4 ประการ ได้แก่

- 1) ความคาดหวังในประสิทธิภาพ (Performance Expectancy) ซึ่งหมายถึง ประโยชน์ในการใช้งาน ความถูกต้องแม่นยำของข้อมูลที่ได้จากการใช้งาน
- 2) ความคาดหวังในความพยายาม (Effort Expectancy) หรือความง่ายในการใช้งาน ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้ใช้งาน
- 3) อิทธิพลของสังคม (Social Influence) อาทิ บุคคลใกล้ชิดหรือสื่อต่างๆ และ

4) สภาพสิ่งอำนวยความสะดวกหรือสิ่งสนับสนุนในการใช้งานมีความสัมพันธ์โดยตรงต่อพฤติกรรมการใช้ ในขณะที่เดียวกันปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลของผู้ใช้งาน ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์ และ ความสนใจในการใช้งาน เป็นปัจจัยเสริมที่มีผลต่อ การใช้งานเช่นกัน

พลพฐ ปิยวรรณ และ สุภาพร เจริญเยี่ยม (2555) กล่าวว่า หากพิจารณาระบบสารสนเทศทางบัญชี ซึ่งเป็นการใช้คอมพิวเตอร์ ในการประมวลผลข้อมูลทางการเงินและบัญชี เพื่อนำเสนอในรูปแบบรายงานทางบัญชี รายงานทางการเงินและรายงานการบริหารขององค์กร ซึ่งระบบสารสนเทศทางบัญชี มีความสำคัญต่อการดำเนินงานขององค์กรได้หลายด้าน อาทิ การเก็บบันทึกรายการ ที่เกิดขึ้นจริงกับองค์กร การประมวลผลข้อมูลให้ได้สารสนเทศที่มีประโยชน์ต่อ การวางแผน การสั่งการและการควบคุม การควบคุมสินทรัพย์ เป็นต้น และยังช่วยลดปัญหาการตัดสินใจ ผิดพลาดการมีข้อมูลมากเกินไป (Information Overload) ของผู้บริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย ดังนั้น ประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางบัญชี ควรประกอบไปด้วย ความถูกต้องเชื่อถือได้ สอบถามความถูกต้องได้ ความสมบูรณ์ ของสารสนเทศ และความทันเวลา นอกจากนี้ การออกแบบระบบและสิ่งสนับสนุนการใช้งานระบบยังเป็นปัจจัย ที่ส่งผลต่อการใช้งานและสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้ใช้งานด้วย โดยการออกแบบระบบ หมายถึงรวมถึงการวิเคราะห์และสร้างระบบ ทั้งนี้ การวิเคราะห์ระบบจะเริ่มต้นจากการหาความต้องการ (Requirement) ของระบบสารสนเทศว่าคืออะไร หรือต้องการ เพิ่มเติมอะไรเข้าไปในระบบ เพื่อให้การสร้างระบบสารสนเทศนั้นให้ใช้งานได้จริง และปรับปรุงหรือแก้ไขระบบสารสนเทศเดิมที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้นด้วย นอกจากนี้ การอำนวยความสะดวกหรือสิ่งสนับสนุนในการใช้ระบบสารสนเทศ โดยผ่านกระบวนการ สื่อสาร อบรม เผยแพร่ในสื่อรูปแบบต่างๆ ยังช่วยทำให้ผู้ใช้งานมีความรู้เข้าใจที่ถูกต้อง มากขึ้น และนำสารสนเทศไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.6 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการควบคุมภายใน

การควบคุมภายใน จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีทั้งสถาบันและบุคคลได้ให้ความหมายและคำจำกัดความของการควบคุมภายในไว้ ดังนี้

วิล ไวระปรีย, ประจิต หาวัตร, จงจิตต์ หลีกภัย (2551) อ้างอิงใน สกลพร พิบูลย์วงศ์ (2554) ได้ให้ความหมายไว้ว่า นโยบายและวิธีการที่ผู้บริหารของกิจการได้กำหนดขึ้น เพื่อให้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่าจะทำให้กิจการได้บรรลุถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ นโยบายและวิธีการเหล่านี้ทำให้เกิดการควบคุมซึ่งเมื่อรวมกันแล้วจะประกอบขึ้นเป็นระบบการควบคุมภายในของกิจการ

วิเชียร พันธุ์ประไพ (2547) อ้างใน สกลพร พิบูลย์วงศ์ (2554) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แผนจัดแบ่งส่วนงาน วิธีปฏิบัติงานที่ประสานกัน และมาตรการต่างๆ ที่ถือปฏิบัติในกิจการ เพื่อดูแลรักษาทรัพย์สิน ตรวจสอบความถูกต้องเชื่อถือได้ของข้อมูล

พยอม สิงห์แสนท์ (2542) อ่างใน สกลพร พิบูลย์วงศ์ (2554) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คือนโยบายและวิธีการที่ได้วางไว้สำหรับปฏิบัติในกิจการ เพื่อที่จะให้ได้รับความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่ากิจการจะสามารถดำเนินการให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ การควบคุมภายในที่กิจการจัดให้มีขึ้นมีวัตถุประสงค์อันสำคัญดังนี้ 1) เพื่อดูแลรักษาสินทรัพย์ 2) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลทางบัญชี 3) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงาน 4) เพื่อส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหาร ข้อบังคับ และระเบียบปฏิบัติของกิจการ รวมทั้งข้อกำหนดตามกฎหมาย

สำนักบัญชีและตรวจสอบภายใน กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง (2547) ได้ให้ความหมายของการควบคุมภายในไว้ว่ากระบวนการที่ผู้บริหารกิจการ และพนักงานของกิจการ ร่วมกันกำหนดขึ้นเพื่อให้เกิดความมั่นใจที่สมเหตุสมผลว่า กิจการจะสามารถบรรลุ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของกิจการในเรื่องต่อไปนี้ 1) ความมีประสิทธิภาพประสิทธิผลของการดำเนินงาน 2) ความน่าเชื่อถือของงบการเงิน 3) การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อกำหนด

สำนักบัญชีและตรวจสอบภายใน กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง (2547) ได้กำหนดแนวปฏิบัติระบบการควบคุมภายในภาครัฐราชการ ตามหลักการกำกับดูแลที่ดี (Good Governance) ซึ่งกำหนดขึ้นโดยประยุกต์จากระบบการควบคุมภายในของ The Committee of Sponsoring Organization of the Tread way Commission (COSO) ซึ่งเป็นระบบการควบคุมภายในที่ครอบคลุมถึงองค์ประกอบต่างๆ ในการบริหารงานและเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ให้ความหมายหรือคำนิยาม “การควบคุมภายใน” ไว้ว่า “Internal Control is a process, effected by an entity’s board of directors, management and other personnel, designed to provide reasonable assurance regarding the achievement of objectives in the following categories :

- 1) Effectiveness and efficiency of operations
- 2) Reliability of financial reporting
- 3) Compliance with applicable laws and regulations”

แปลความได้ว่า “การควบคุมภายใน หมายถึง กระบวนการที่คณะผู้บริหารและบุคลากรในองค์กรกำหนดขึ้น ซึ่งเป็นการออกแบบในระดับที่สมเหตุสมผลเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการบรรลุวัตถุประสงค์ในเรื่องดังต่อไปนี้

- 1) ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงาน
- 2) ความเชื่อถือได้ของข้อมูลและรายงานทางการเงิน
- 3 การปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ”

และ The Canadian Institutes of Chartered Accountants (CICA) ให้ความหมายหรือคำนิยาม “การควบคุมภายใน” ไว้เช่นกัน คือ “Control comprises those elements of an organization

(including its resources, systems, culture, structure and tasks) that taken together support people in the achievement of the organizations objectives” แปลความได้ว่า “การควบคุมภายใน ประกอบด้วย องค์ประกอบต่างๆ ขององค์รวมกัน (รวมทั้งทรัพยากร ระบบวัฒนธรรม โครงสร้าง และงานต่างๆ) ซึ่งสนับสนุนให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรที่กำหนดไว้” รวมถึงมาตรฐานการสอบบัญชีรหัส 400 ของสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย อังโน สำนักบัญชีและตรวจสอบภายใน กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง (2547) ได้ให้ความหมายหรือคำนิยาม “ระบบการควบคุมภายใน” หมายถึง “นโยบายและวิธีการปฏิบัติ (การควบคุมภายใน) ซึ่งผู้บริหารของกิจการกำหนดขึ้น เพื่อช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของผู้บริหารที่จะให้เกิดความมั่นใจเท่าที่จะสามารถทำได้ว่าการดำเนินธุรกิจเป็นไปอย่างมีระเบียบและมีประสิทธิภาพ ซึ่งรวมถึงการปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหาร การป้องกันรักษาทรัพย์สิน การป้องกันและการตรวจพบทุจริตและข้อผิดพลาด ความถูกต้องและครบถ้วนของการบันทึกบัญชี และการจัดทำข้อมูลทางการเงินที่เชื่อถือได้อย่างทันเวลา นอกเหนือจากเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับงานของระบบบัญชีแล้ว ระบบการควบคุมภายในยังครอบคลุมถึงสภาพแวดล้อมของการควบคุม และวิธีการควบคุม”

สำนักบัญชีและตรวจสอบภายใน กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง (2547) กล่าวว่า ความหมายของการควบคุมภายใน ในแนวปฏิบัตินี้หมายถึง ระบบการควบคุมกระบวนการในการปฏิบัติงานที่คณะผู้บริหารและบุคลากรในหน่วยงานร่วมกันกำหนดขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจในระดับที่สมเหตุสมผลว่าการบริหารและการปฏิบัติงานจะสามารถบรรลุเป้าหมาย และให้เกิดผลลัพธ์ของการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งครอบคลุมถึงกระบวนการในการจัดการ วิธีการ หรือเครื่องมือต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดองค์กร

การควบคุมภายใน มีองค์ประกอบ 5 ส่วน ดังนี้

- 1) สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)
- 2) การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)
- 3) กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)
- 4) สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)
- 5) การติดตามและประเมินผล (Monitoring and Evaluation)

2.7 แนวคิดเกี่ยวกับระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โครงการพัฒนาระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับสถานศึกษาเริ่มใช้งานในปีงบประมาณ พ.ศ.2559 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดให้โรงเรียนทุกโรงเรียนในสังกัด รายงานข้อมูลรายรับ-รายจ่าย ของโรงเรียนผ่านทางเว็บไซต์ ปีการศึกษาละ 2 ครั้ง เพื่อนำไปใช้ประโยชน์สำหรับการบริหารงบประมาณ

ในปีงบประมาณ 2560 โครงการพัฒนาระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานระยะที่ 2 โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ดำเนินการปรับปรุงแบบรายงานข้อมูลผ่านทางเว็บไซต์ มีคำชี้แจง และช่องทางการสื่อสาร ในการช่วยปฏิบัติงาน มีสาระสำคัญ ดังนี้

1) แบบรายงานข้อมูล ประกอบด้วย 5 ส่วน โดยจำแนกรายการค่าใช้จ่ายตามรายการที่โรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติ เพื่อให้สะดวกในการบันทึกโปรแกรม ดังนี้

ส่วนที่ 1 แยกเป็น 2 ประเด็น คือ ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน และข้อมูลบุคลากรที่ปฏิบัติงานจริง ปีงบประมาณ 2560

ส่วนที่ 2 รายงานเงินคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2559 เมื่อโรงเรียนบันทึกแล้ว ระบบจะเชื่อมโยงไปยังข้อ 1 ของส่วนที่ 3 รายรับของโรงเรียน จึงขอให้โรงเรียนตรวจสอบกับจำนวนเงินคงเหลือประจำวัน ณ วันที่ 30 กันยายน 2559 ที่ส่งไป สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

ส่วนที่ 3 รายรับของโรงเรียน ปีงบประมาณ 2560 ได้เพิ่มรายการรอกให้สอดคล้องกับการปฏิบัติด้านบัญชีและทะเบียนคุมหลักฐานขอเบิกของโรงเรียน และกรณีที่มีจำนวนเงินรายรับเท่ากับรายจ่าย ระบบจะเชื่อมโยงไปยังส่วนที่ 4 ด้านรายจ่ายเอง เช่น งบบุคลากร ค่าจ้างครูและบุคลากร เป็นต้น (รายละเอียดการเชื่อมโยงจะปรากฏในคำชี้แจงการเก็บข้อมูล)

ส่วนที่ 4 รายจ่ายของโรงเรียน ปีงบประมาณ 2560 เพิ่ม ช่องเงินนอกงบประมาณ เป็น 2 ช่อง คือโครงการเรียนฟรี และอื่นๆ เพื่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะนำไปใช้ประโยชน์ (นำไปวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายรายหัวที่เหมาะสมให้โรงเรียน) รวมทั้งเพิ่มช่องเงินรายได้แผ่นดิน

ส่วนที่ 5 รายงานเงินคงเหลือ ปีงบประมาณ 2560

2) ช่องทางรายงาน ให้บันทึกข้อมูลผ่านทางเว็บไซต์ <http://e-budget.jobobec.in.th> ให้สอดคล้องกับแบบรายงาน ปีงบประมาณ 2560 พร้อมทั้งจัดทำคู่มือการบันทึกข้อมูลให้โรงเรียนได้ศึกษาด้วย

3) คำชี้แจง ได้ปรับปรุงคำอธิบายให้ละเอียดมากขึ้น สอดคล้องกับรายการของแบบรายงานทั้ง 5 ส่วน

4) ช่องทางการสื่อสาร เมื่อโรงเรียนมีปัญหาในการบันทึกข้อมูลและการใช้เว็บไซต์ สามารถสอบถามได้ทางโทรศัพท์ e-mail หรือ www.facebook.com/neaobec

2.8 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เบญญาภา ยืนยง (2560) ได้ศึกษาสมรรถนะของนักบัญชี และมาตรฐานการจัดทำบัญชีที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานในงานราชการ การศึกษาสมรรถนะของนักบัญชี และมาตรฐานการจัดทำบัญชีที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานในงานราชการ พบว่า สมรรถนะของนักบัญชีในงานราชการ และมาตรฐานการจัดทำบัญชีภาครัฐมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงาน

มัณฑุณี ทองสงไสย และคณะ (2560) ได้ศึกษาปัจจัยของประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษาคือ ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านสารสนเทศและการสื่อสารมีอิทธิพลทางบวกต่อคุณภาพข้อมูลทางการบัญชี โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.542 และด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านการติดตามและประเมินผล ไม่มีอิทธิพลต่อคุณภาพข้อมูลทางการบัญชี

วันทนี มงคลทรัพย์กุล และคณะ (2559) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับบริการอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ กรณีศึกษาการยื่นแบบและชำระภาษีออนไลน์ ผลการทบทวนและสังเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับบริการอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ ประกอบด้วย 4 ปัจจัย ดังนี้ (1) การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน (2) การรับรู้ประโยชน์ที่ได้รับ (3) คุณภาพของการบริการ และ (4) ความเชื่อถือไว้วางใจ

จิตติรัตน์ มีมาก และคณะ (2559) ได้ศึกษาความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชี ที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานงบการเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ความสามารถของนักบัญชี ในด้านการประกอบวิชาชีพด้วยความมุ่งมั่นและขยันหมั่นเพียรด้านการใช้ความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพ และด้านการประกอบวิชาชีพโดยมีความสามารถเพียงพอ ส่งผลต่อคุณภาพรายงาน งบการเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา โดยส่งผลถึงร้อยละ 37.80 และมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชี ในด้านการประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพและมาตรฐานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง และด้านความระมัดระวังรอบคอบ ส่งผลต่อคุณภาพรายงานงบการเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา โดยส่งผลถึงร้อยละ 40.50

สุฎีกา รักประสูติ (2558) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของงบการเงินการทบทวนวรรณกรรมและข้อเสนอแนะ พบว่า งบการเงินมีความสำคัญเนื่องจากเป็นแหล่งข้อมูลของกิจการที่จัดทำขึ้น และนำเสนอต่อบุคคลภายนอกใช้ประโยชน์เพื่อการตัดสินใจ คุณภาพของงบการเงินจึงมีความสำคัญ ในประเทศไทยหน่วยงานกำกับดูแลกำหนดให้มีการใช้มาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินรับรู้ และใช้ประโยชน์จากงบการเงินที่มีคุณภาพ อย่างไรก็ตามมีปัจจัยต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกกิจการที่ก่อให้เกิดคุณภาพของงบการเงิน เช่น ความรับผิดชอบของผู้บริหาร ความสามารถของผู้ทำบัญชี ผู้ตรวจสอบภายในและคณะกรรมการตรวจสอบ ความเป็นอิสระและมีจริยธรรมของผู้สอบบัญชี ตลอดจนหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลซึ่งมีบทบาทสำคัญในการกำหนดกฎระเบียบจากการทบทวนวรรณกรรม แสดงให้เห็นปัจจัยดังกล่าวที่ส่งผลต่อคุณภาพของงบการเงิน นอกจากนี้บทความนี้ยังมีข้อเสนอแนะให้ศึกษาคุณลักษณะต่างๆ ของปัจจัยดังกล่าวที่มีต่อคุณภาพของงบการเงิน

ณัฐวดี ดันติเศรษฐ (2558) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงินและประสิทธิผลในการตัดสินใจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่าความเป็นมืออาชีพของพนักงานบัญชี และความสามารถของระบบสารสนเทศทางการบัญชีมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อคุณภาพของงบการเงินโดยรวม นอกจากนี้คุณภาพของงบการเงินโดยรวมและคุณภาพของงบการเงินรายด้าน ได้แก่ ความเกี่ยวข้องกับ การตัดสินใจ ความทันต่อเวลา และการเปรียบเทียบกัน ได้มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อประสิทธิผลในการตัดสินใจ และผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาศักยภาพในความเป็นมืออาชีพของพนักงานบัญชีและการพัฒนาระบบสารสนเทศทางการบัญชีให้โดดเด่น จะส่งผลดีต่อการจัดทำงบการเงินให้มีคุณภาพและจะช่วยส่งผลดีต่อไปยังประสิทธิผลในการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน ผลการวิจัยนี้เป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี ผู้ใช้งบการเงิน รวมถึงกิจการเพื่อที่จะพัฒนาและส่งเสริมให้เกิดคุณภาพในการจัดทำงบการเงิน

วิชชนพงศ์ ยอดราช (2558) ได้ศึกษาประสิทธิผลของระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่มีต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการวิจัยปรากฏว่าประสิทธิผลของระบบสารสนเทศทางการบัญชี ซึ่งจำแนกตามขนาดขององค์กร กลุ่มอุตสาหกรรม ระยะเวลาที่เปิดดำเนินการที่แตกต่างกัน จะมีความถี่ในการรายงานผล ความสามารถในการพยากรณ์ การเสนอแนะทางการตัดสินใจ การรับข้อมูลโดยอัตโนมัติ ความยืดหยุ่นของระบบสารสนเทศทางการบัญชี การตัดสินใจของผู้บริหาร การจัดการข้อมูลทางบัญชี และความพึงพอใจของผู้ใช้ประโยชน์จากรายงานของระบบสารสนเทศทางการบัญชีส่งผลต่อการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยทั้งที่เป็นตัวเงินและที่ไม่เป็นตัวเงิน ทั้งนี้เนื่องจากระบบสารสนเทศทางการบัญชี นอกจากจะช่วยให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพต่อองค์กร โดยทั่วไปแล้ว การใช้ระบบ

สารสนเทศทางการบัญชีที่เหมาะสมกับขนาดธุรกิจยังช่วยให้เกิดผลในเชิงบวกในธุรกิจอีกด้วย ขนาดธุรกิจยิ่งมีขนาดใหญ่ขึ้นก็ยิ่งได้รับประโยชน์

พัชรินทร์ ศิริทิพย์ (2558) ได้ศึกษาผลกระทบการใช้ระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ GFMS ที่มีผลต่อคุณภาพรายงานการเงินของหน่วยงานราชการ กรณีศึกษา อำเภอพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานการเงิน คือ ปัจจัยบุคลากร ได้แก่ บุคลากรที่มีความรู้ ประสบการณ์ทางบัญชี มีความสามารถทางเทคโนโลยีสารสนเทศ และมีความสามารถในการปฏิบัติงานในระบบ GFMS และปัจจัยระบบ GFMS ด้านระบบการบริหารงบประมาณ ด้านระบบการเงินและบัญชี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานการเงิน พบว่าด้านระบบบริหารงบประมาณ มีความสัมพันธ์ทิศทางตรงกันข้าม ส่วนด้านอื่นๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพรายงานการเงิน เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานระบบ GFMS มีความคิดเห็นว่าแม้จะมีผลกระทบจากการใช้ระบบ GFMS แต่รายงานการเงินก็ต้องทำให้มีคุณภาพ เพราะมีความสำคัญต่อการตัดสินใจวางแผนของผู้บริหาร และต้องพัฒนาคุณภาพของรายงานการเงินให้มีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) เข้าใจได้ 2) เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ 3) เชื่อถือได้ และ 4) เปรียบเทียบได้

สกลพร พิบูลย์วงศ์ (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักบัญชีบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ทางเลือกเพื่อการลงทุน เกี่ยวกับการวางระบบควบคุมภายในและสภาพแวดล้อมภายในองค์กรที่มีผลต่อคุณภาพข้อมูลทางบัญชี โดยสรุปการวางระบบควบคุมภายใน และสภาพแวดล้อมภายในองค์กร มีผลต่อคุณภาพข้อมูลทางบัญชี ซึ่งจะทำให้คุณภาพข้อมูลทางบัญชีมีความเข้าใจได้ มีความน่าเชื่อถือ สามารถเปรียบเทียบได้ และนำไปใช้ในการบริหารงาน ผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อการวางระบบควบคุมภายใน และสภาพแวดล้อมภายในองค์กร เพื่อให้ระบบงานและบุคลากรทำงานประสานกันเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร

วิจิตรา กินาวงศ์ (2553) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีบริหาร และประสิทธิภาพการตัดสินใจของธุรกิจที่ได้รับมาตรฐาน ISO 9000 ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารของธุรกิจที่ได้รับมาตรฐาน ISO 9000 ในกรุงเทพมหานครมีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยแล้ว ข้อมูลบัญชีบริหารช่วยให้การตัดสินใจมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้คุณภาพข้อมูลทางบัญชีบริหารที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหารประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านการใช้งาน ด้านการนำเสนอและการเข้าถึง และด้านตัวข้อมูลเอง นอกจากนี้ยังพบข้อจำกัดของข้อมูลทางการบัญชีบริหารที่สำคัญ อันได้แก่ ข้อมูลล่าช้าเกินไปต่อการตัดสินใจ ข้อมูลมีความไม่แน่นอน และข้อมูลไม่ทันสมัย

2.9 กรอบแนวคิดในการทำงานวิจัย

จากการทบทวนงานวิจัย บทความที่เกี่ยวข้อง และศึกษาปัญหาอุปสรรคที่พบจากการรายงานข้อมูลระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับสถานศึกษา ผู้วิจัยได้เลือกปัจจัยมากำหนดเป็นตัวแปรอิสระ จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ การยอมรับระบบสารสนเทศทางบัญชี การควบคุมภายในสถานศึกษา ดำเนินการวัดค่าตัวแปร ดังนี้

1) ความรู้ความเข้าใจ วัดด้วยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการจัดทำบัญชีของสถานศึกษา

2) การยอมรับระบบสารสนเทศทางบัญชี วัดด้วยผลการดำเนินงานที่คาดหวัง (Performance Expectancy: PE) ความพยายามในการใช้งาน (Effort Expectancy: EE) สิ่งสนับสนุนและการให้บริการ (Facilitating Condition: FC)

3) การควบคุมภายในสถานศึกษา วัดด้วย สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment) กิจกรรมควบคุม (Control Activities) และการติดตามประเมินผล (Monitoring) สำหรับ ตัวแปรตาม ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประสิทธิภาพของการใช้ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับสถานศึกษา ซึ่งหมายถึง ลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ ประกอบด้วยลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐาน 2 เรื่อง และลักษณะเชิงคุณภาพเสริม 4 เรื่อง ได้แก่ 1) ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ 2) ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม 3) ความสามารถเปรียบเทียบได้ 4) ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ 5) ความทันเวลา 6) ความสามารถเข้าใจได้ และวัดค่าตัวแปร ดังนี้

(1) ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Relevance) วัดด้วยการนำรายงานข้อมูลทางบัญชีที่ช่วยในการตัดสินใจเพิ่มขึ้นให้ข้อมูลที่ทันต่อเวลา ครบถ้วนและช่วยในการคาดคะเนฐานะการเงินและผลการดำเนินงานในอนาคต เช่น ใช้วางแผนปฏิบัติงานของหน่วยงาน หรือจัดสรรงบประมาณ

(2) การเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม (Faithful Representation วัดจากลักษณะ 3 ประการคือ ความครบถ้วน ความเป็นกลาง และปราศจากข้อผิดพลาด

(2.1) ความครบถ้วน (Completeness) วัดจากการแสดงและเปิดเผยข้อมูลทั้งหมดที่จำเป็นสำหรับผู้ให้เพื่อให้เข้าใจ รวมถึงการให้ความหมายและคำอธิบายที่จำเป็นทั้งหมด

(2.2) ความเป็นกลาง (Neutrality) วัดจาก ลักษณะรายงานที่ปราศจากอคติในการเลือกหรือนำเสนอข้อมูลทางการเงิน หรือไม่ถูกตกแต่งในลักษณะอื่นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือที่ผู้ใช้จะพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจข้อมูลทางการเงิน

(2.3) ปราศจากข้อผิดพลาด (Free from error) วัดจากการไม่มีข้อผิดพลาด ซึ่งการปราศจากข้อผิดพลาด คือ มีการอธิบายอย่างชัดเจนและถูกต้องว่าได้มาจากการประมาณการ โดย

อธิบายถึงลักษณะและข้อจำกัดของกระบวนการประมาณการ และอธิบายว่าไม่มีข้อผิดพลาดในการเลือกและประยุกต์กระบวนการที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาประมาณการนั้น เป็นต้น

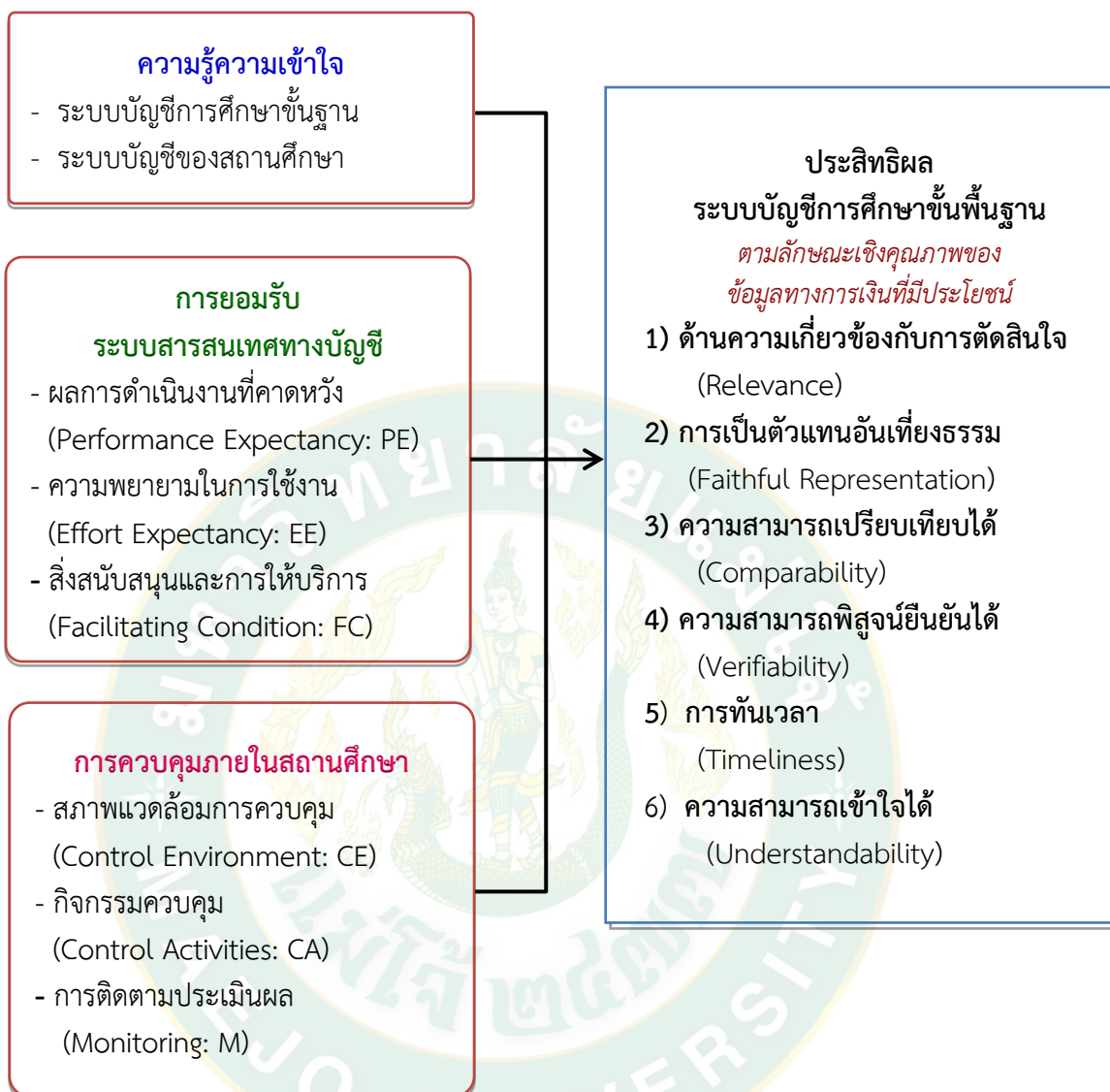
(3) ความสามารถเปรียบเทียบได้ (Comparability) วัดโดยการจัดทำรายงานทางการเงินให้เป็นรูปแบบเดียวกันทุกปีและยึดแนวปฏิบัติทางการบัญชีตาม พ.ร.บ.วิธีการงบประมาณ พ.ศ.2502 สามารถเปรียบเทียบรายงาน ปีก่อนและปีปัจจุบันได้ และเปรียบเทียบรายงานของหน่วยงานกับหน่วยงานอื่นที่ดำเนินกิจกรรมลักษณะเดียวกัน หรือรายงานที่มีข้อมูลในลักษณะเดียวกันได้

(4) ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ (Verifiability) วัดด้วยการจัดทำโดยมีเอกสารประกอบครบถ้วนสามารถตรวจสอบได้ และได้รับการตรวจสอบและหรือนิเทศติดตาม จากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างน้อย ปีละครั้ง

(5) การทันเวลา (Timeliness) วัดจาก การรายงานข้อมูลในระบบบัญชีการศึกษา ขึ้นพื้นฐานให้แล้วเสร็จได้อย่าง ถูกต้อง ครบถ้วน ภายในระยะเวลาที่กำหนด

(6) ความสามารถเข้าใจได้ (Understandability) วัดโดยการจัดทำข้อมูลทางบัญชี มีความชัดเจน และทำให้ผู้ใช้รายงานสามารถเข้าใจได้ เช่น การแยกประเภทรายการ รับ-จ่าย ถูกต้อง ตามหลัก พ.ร.บ.วิธีการงบประมาณ พ.ศ.2502 และมีคำอธิบายรายการอื่นเพิ่มเติมกรณีนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในระบบ

โดยลักษณะลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ ทำให้สามารถสร้างกรอบแนวคิดรวมสำหรับการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการใช้ระบบบัญชีการศึกษาขึ้นพื้นฐาน ได้ดังนี้

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ดำเนินการในลักษณะเป็นการศึกษาวิจัยแบบวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการใช้ระบบการจัดเก็บข้อมูลการใช้จ่ายด้านการศึกษาของสถานศึกษาประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 โดยมีหัวข้อในการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะประชากรในการศึกษาค้างนี้ เป็นประชากรที่มีจำนวนจำกัด (Finite Population) ซึ่งได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา หรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ที่เป็นผู้รายงานข้อมูล และผู้ใช้ข้อมูล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 และสถานศึกษาในสังกัด ที่มีสิทธิ์ในการใช้งานระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับสถานศึกษา จำนวน 102 คน โดยอ้างอิงจากฐานข้อมูลจากกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ที่ปรากฏในฐานข้อมูลของผู้ใช้งานระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 แยกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1) ผู้รายงานข้อมูล คือ ข้าราชการครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานบัญชีของสถานศึกษา ที่เข้ารายงานระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 จำนวน 97 โรงเรียน กำหนดโรงเรียนละ 1 คน รวม 97 คน

2) ผู้ใช้ข้อมูล คือ บุคลากรทางการศึกษา ประจำกลุ่มนโยบายและแผน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้ใช้ข้อมูล และดูแลรับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับโครงการพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลการใช้จ่ายด้านการศึกษาของสถานศึกษา (ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน) ตัวชี้วัดตามกรอบการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ (มาตรา 44) องค์ประกอบที่ 4 ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ และพัฒนานวัตกรรมในการบริหารจัดการระบบงานงบประมาณ ทรัพยากรบุคคลและการให้บริการ

ประชาชนหรือหน่วยงานของรัฐ (Innovation Based) โดยอ้างอิงข้อมูลจากฐานข้อมูลจากสำนักนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เนื่องจากลักษณะประชากรในการศึกษาครั้งนี้ เป็นประชากรที่มีจำนวนจำกัด (Finite Population) ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้จึงเท่ากับจำนวนประชากรทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 แบบสอบถาม

เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นมาจากการทบทวนทฤษฎีงานวิจัย บทความที่เกี่ยวข้อง และศึกษาปัญหาอุปสรรคที่พบจากการรายงานข้อมูลระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับสถานศึกษาเป็นหลักและปรับข้อความให้สอดคล้อง กับวัตถุประสงค์และขอบเขตการศึกษาครั้งนี้ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายปิด (Close-end questions) แยกเป็น 2 ชุด สำหรับประชากรทั้ง 2 กลุ่ม ดังนี้

(1) แบบสอบถาม ชุดที่ 1 สำหรับผู้รายงานข้อมูล แบ่งเนื้อหาของแบบสอบถาม ออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ สถานภาพ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ และรูปแบบระบบบัญชีที่สถานศึกษาใช้ โดย ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 7 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระบบบัญชีของสถานศึกษาที่จัดทำตามระบบบัญชีหน่วยงานย่อย พ.ศ.2515 และระบบควบคุม การเงินของหน่วยงานย่อย พ.ศ.2544 เป็นข้อมูลในลักษณะข้อเท็จจริง (Fact) ลักษณะคำถามแบบ ปรนัย ประเภทเลือกคำตอบ (Multiple-choice) จำนวน 15 ข้อ ที่ครอบคลุมความรู้ความเข้าใจ ดังกล่าว ซึ่งค่าคะแนนที่ได้จะเป็นคะแนนเต็ม 20 คะแนน โดยแยกข้อคำถาม ดังนี้

1) ข้อคำถามที่ 1 เป็นข้อคำถามเลือกคำตอบ มี 6 ตัวเลือก (ตอบได้มากกว่า 1 ตัวเลือก) ซึ่งทุกตัวเลือกเป็นคำตอบที่ถูกต้อง คิดเป็นตัวเลือกละ 1 คะแนน รวมเป็น 6 คะแนน

2) ข้อคำถามที่ 2 ถึงข้อ 15 เป็นข้อคำถามแบบเลือกคำตอบ ชนิด 3 ตัวเลือก มีเพียงตัวเลือกเดียวที่ถูกที่สุด จำนวน 14 ข้อ รวมเป็น 14 คะแนน มีลักษณะดังนี้

ตอบถูก หมายถึง มีค่าคะแนนเท่ากับ 1 คะแนน

ตอบผิด หมายถึง มีค่าคะแนนเท่ากับ 0 คะแนน

ส่วนที่ 3 เป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการยอมรับระบบสารสนเทศทางบัญชี จากผู้รายงานข้อมูลของสถานศึกษา แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's scale) 5 ระดับ คือ ระดับความคิดเห็น เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ประเด็นคำถามจะครอบคลุมเกี่ยวกับการใช้งานระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 เรื่อง ได้แก่

- 1) ผลการดำเนินงานที่คาดหวัง (Performance Expectancy: PE) จำนวน 3 ข้อ
- 2) ความพยายามในการใช้งาน (Effort Expectancy: EE) จำนวน 3 ข้อ
- 3) สิ่งสนับสนุนและการให้บริการ (Facilitating Condition: FC) จำนวน 3 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมภายในจากผู้รายงานข้อมูลของสถานศึกษา แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's scale) 5 ระดับ คือ ระดับความคิดเห็น เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ประเด็นคำถามจะครอบคลุมเกี่ยวกับกิจกรรมดำเนินงานด้านบัญชีในสถานศึกษา จำนวน 3 เรื่อง ได้แก่

ข้อ	1) สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)	จำนวน 5
ข้อ	2) กิจกรรมควบคุม (Control Activities)	จำนวน 4
ข้อ	3) การติดตามประเมินผล (Monitoring)	จำนวน 5

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพื่อพิจารณา ประเด็นปัญหาที่พบ และสิ่งที่ควรปรับปรุง ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-end questions) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปรับปรุง

(2) แบบสอบถาม ชุดที่ 2 สำหรับผู้ใช้ข้อมูล แบ่งเนื้อหาแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับตำแหน่งงาน ระดับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ และประโยชน์ของระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 7 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการใช้ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในประเด็นคำถามด้านลักษณะเชิงคุณภาพข้อมูลทางบัญชีของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วน

ประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's scale) 5 ระดับ คือระดับความคิดเห็น เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) โดยแสดงความคิดเห็นเป็นรายโรง รวมทั้งสิ้น 97 โรง จำนวน 7 ข้อ ได้แก่

- 1) ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ
- 2) การเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม
- 3) ความสามารถเปรียบเทียบได้
- 4) ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้
- 5) การทันเวลา
- 6) ความสามารถเข้าใจได้
- 7) ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของการใช้ระบบบัญชีการศึกษาระดับ

พื้นฐานของสถานศึกษา โดยรวม

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพื่อพิจารณา ประเด็นปัญหาที่พบ และสิ่งที่ควรปรับปรุง ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-end questions) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปรับปรุง

3.2.2 การวัดค่า

(1) ข้อคำถามแบบปรนัย เกณฑ์การแปลความหมายความรู้ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถามมี 5 ระดับ คือ มีความรู้มากที่สุด ความรู้มาก ความรู้ปานกลาง ความรู้น้อย และความรู้น้อยที่สุด โดยนำมาจัดตามช่วงคะแนนจากค่าดังนี้ (วิภาดา สุขสวัสดิ์, 2558)

ความรู้มากที่สุด	หมายถึง	16 คะแนนขึ้นไป
ความรู้มาก	หมายถึง	14- 15 คะแนน
ความรู้ปานกลาง	หมายถึง	12- 13 คะแนน
ความรู้น้อย	หมายถึง	10- 11 คะแนน
ความรู้น้อยที่สุด	หมายถึง	ต่ำกว่า 10 คะแนน

(2) การสอบถามความคิดเห็น เกณฑ์การแปลความหมายความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านต่างๆ โดยกำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	มากที่สุด	กำหนดให้	5 คะแนน
ระดับความคิดเห็น	มาก	กำหนดให้	4 คะแนน
ระดับความคิดเห็น	ปานกลาง	กำหนดให้	3 คะแนน
ระดับความคิดเห็น	น้อย	กำหนดให้	2 คะแนน
ระดับความคิดเห็น	น้อยที่สุด	กำหนดให้	1 คะแนน

จากนั้นทำการรวบรวมคะแนนและหาค่าเฉลี่ย คะแนนเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic mean) กำหนดช่วงการวัด แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) (ลือชัย วงษ์ทอง, 2555) ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5-1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว สามารถแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยรายข้อ หรือคะแนนเฉลี่ยรวมได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยมาก

3.3 การสร้างและการหาประสิทธิภาพเครื่องมือ

3.3.1 ศึกษาจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์ ขอบเขตด้านเนื้อหา เพื่อกำหนดขอบเขตและแนวทางในการออกแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ครอบคลุม

3.3.2 สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง โดยการสร้างแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert's scale) 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

3.3.3 นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพเพื่อหาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Objective Congruence) ของเครื่องมือ และนำมาปรับปรุงแก้ไข ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบ และพิจารณาความสอดคล้องขององค์ประกอบต่างๆ ของแบบสอบถาม และทำการประเมินความสอดคล้องเพื่อหาค่าดัชนีโดยใช้ค่า IOC การพิจารณาว่าคำถามนั้นมีความเที่ยงตรงหรือไม่ โดยทั่วไปจะพิจารณาจากค่าดัชนี IOC ที่มีค่ามากกว่า 0.50 ขึ้นไป ทั้งนี้สามารถปรับเพิ่มเกณฑ์ค่า IOC เพิ่มเติม ขึ้นกับการวิจัยเรื่องนี้ๆ ว่าต้องการความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอย่างน้อยระดับใด (ประสพชัย พสุนนท์, 2558) สำหรับการ

วิจัยนี้นำผลการประเมินมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องเลือกข้อที่มีค่าดัชนีตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป โดยผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญได้ IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และมีค่า IOC เฉลี่ยเท่ากับ 0.92 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.7 จึงมีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้ (B Srisa-ard, 2011)

3.3.4 นำแบบสอบถามที่แก้ไขตามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่ใช่ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยนำไปสอบถามกับผู้รายงานข้อมูล และผู้ใช้ข้อมูลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขตเชียงใหม่ เขต 6 จำนวน 30 คน นำผลที่ได้จากแบบสอบถามมาหาความเที่ยงโดยใช้เกณฑ์สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach หรือ Cronbach's Alpha ซึ่งเกณฑ์การแปลผลค่าความเชื่อมั่นมีรายละเอียด ดังนี้ (เกียรติสุดา ศรีสุข, 2552)

0.00 - 0.20	ความเชื่อมั่นต่ำมาก หรือ ไม่มี
0.21 - 0.40	ความเชื่อมั่นต่ำ
0.41 - 0.70	ความเชื่อมั่นปานกลาง
0.71 - 1.00	ความเชื่อมั่นสูง

ผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ 0.916 จึงเห็นได้ว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นในระดับสูง จึงนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการใช้งานระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับสถานศึกษา ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ตามระบบงานสารบรรณของส่วนราชการ โดยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม และขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ซึ่งแบบสอบถามประสิทธิภาพใช้ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรณีศึกษา สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้รับคืนครบทั้งหมด จำนวน 102 ฉบับ นำมาตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์ผลและแปลผล

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

(1) ค่าความถี่และร้อยละ (Frequency and percentage) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อคำถามแบบเลือกตอบ

(2) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Mean and standard deviation) ในการประเมินความคิดเห็นประสิทธิผลระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับสถานศึกษา

(3) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการอ่านและสรุปใจความจัดเข้าหัวข้อตามเนื้อหาสำหรับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะปรับปรุงในการพัฒนาระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับสถานศึกษา

3.5.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ คือ การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability test) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient method)

3.5.3 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) มีความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ดังนี้

ความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2560)

(1) ค่า r เป็นบวก และเข้าใกล้ 1 หมายถึง ตัวแปร X และ Y มีความสัมพันธ์กันมากในเชิงเส้น และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน คือ ถ้าตัวแปรหนึ่งเพิ่มขึ้นอีกตัวแปรหนึ่งจะมีค่าเพิ่มขึ้นด้วย หรือถ้าตัวแปรหนึ่งลดลงอีกตัวแปรหนึ่งจะมีค่าลดลงด้วย

(2) ค่า r เป็นลบ และเข้าใกล้ -1 หมายถึง ตัวแปร X และ Y มีความสัมพันธ์กันมากในเชิงเส้น แต่ทิศทางตรงกันข้าม นั่นคือ ถ้าตัวแปรหนึ่งเพิ่มขึ้นอีกตัวแปรหนึ่งจะลดลง หรือถ้าตัวแปรหนึ่งมีค่าลดลงอีกตัวแปรหนึ่งจะมีค่าเพิ่มขึ้น

(3) ค่า r มีค่าใกล้ศูนย์ แสดงว่า X กับ Y มีความสัมพันธ์กันน้อย

(4) ค่า $r = 0$ แสดงว่า X กับ Y ไม่มีความสัมพันธ์กันเลย

เกณฑ์ในการพิจารณาความสัมพันธ์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ดังนี้

0.81 ถึง 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก

0.61 ถึง 0.80 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับสูง

0.41 ถึง 0.60 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

0.21 ถึง 0.40 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

0.00 ถึง 0.20 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำมาก

3.5.4 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) เพื่อทดสอบตัวแปรตามที่กำหนดไว้ มีสูตรดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2560)

$$Y = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_k X_k + e$$

เมื่อ Y แทน ตัวแปรตาม

X_1, X_2, \dots, X_k แทน ตัวแปรอิสระ

β_0 แทน ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยตัวแปรอิสระตัวที่ i

e แทน ค่าความคลาดเคลื่อน

จึงกำหนดรูปแบบสมการที่ใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์ในงานวิจัย มีดังนี้

$$Y_{1i} = \beta_0 + \beta_1 K_i + \beta_2 PE_i + \beta_3 EE_i + \beta_4 FC_i + \beta_5 CE_i + \beta_6 CA_i + \beta_7 M_i + e_1$$

$$Y_{2i} = \beta_0 + \beta_1 K_i + \beta_2 PE_i + \beta_3 EE_i + \beta_4 FC_i + \beta_5 CE_i + \beta_6 CA_i + \beta_7 M_i + e_2$$

$$Y_{3i} = \beta_0 + \beta_1 K_i + \beta_2 PE_i + \beta_3 EE_i + \beta_4 FC_i + \beta_5 CE_i + \beta_6 CA_i + \beta_7 M_i + e_3$$

$$Y_{4i} = \beta_0 + \beta_1 K_i + \beta_2 PE_i + \beta_3 EE_i + \beta_4 FC_i + \beta_5 CE_i + \beta_6 CA_i + \beta_7 M_i + e_4$$

$$Y_{5i} = \beta_0 + \beta_1 K_i + \beta_2 PE_i + \beta_3 EE_i + \beta_4 FC_i + \beta_5 CE_i + \beta_6 CA_i + \beta_7 M_i + e_5$$

$$Y_{6i} = \beta_0 + \beta_1 K_i + \beta_2 PE_i + \beta_3 EE_i + \beta_4 FC_i + \beta_5 CE_i + \beta_6 CA_i + \beta_7 M_i + e_6$$

โดยที่ Y_1 = ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

Y_2 = การเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม

Y_3 = ความสามารถเปรียบเทียบได้

Y_4 = ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้

Y_5 = การทันเวลา

Y_6 = ความสามารถเข้าใจได้

K = ความรู้ความเข้าใจ

PE = ผลการดำเนินงานที่คาดหวัง

EE = ความพยายามในการใช้งาน

FC = สิ่งสนับสนุนและการให้บริการ

CE = สภาพแวดล้อมการควบคุม

CA = กิจกรรมควบคุม

M = การติดตามประเมินผล

e = ค่าความคลาดเคลื่อน

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

การวิจัยประสิทธิผลการใช้ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรณีศึกษาสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้ศึกษาประสิทธิผลการใช้ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่าเป็นไปตามเป้าหมายผลผลิตที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ ได้แก่ ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ ตามกำหนดเวลา และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีตัวแปรที่จะศึกษา ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ การยอมรับระบบสารสนเทศทางบัญชี และการควบคุมภายในสถานศึกษา ที่คาดว่าจะมีผลต่อคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ ทั้ง 6 ด้าน รวมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อพิจารณา ประเด็นปัญหาที่พบ และสิ่งที่ควรปรับปรุง มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายดังต่อไปนี้

4.1 ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้รายงานข้อมูล คือ ข้าราชการครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานบัญชีของสถานศึกษา ที่เข้ารายงานระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 จำนวน 97 โรงเรียน กำหนดโรงเรียนละ 1 คน รวม 97 คน เกี่ยวกับสถานภาพ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ รูปแบบระบบบัญชีที่สถานศึกษาใช้ และการรับรู้ถึงวัตถุประสงค์ในการจัดทำระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) ในการวิเคราะห์ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้รายงานข้อมูล จำแนกตามสถานภาพ

ตำแหน่งงาน	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหาร	10	10.31
ครู ระดับชำนาญการพิเศษ	25	25.77
ครู ระดับชำนาญการ	23	23.71
ครู ระดับปฏิบัติการ	25	25.77
ครูผู้ช่วย	10	10.31
พนักงานราชการ	0	0.00
ลูกจ้างชั่วคราว	4	4.13
รวม	97	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้รายงานข้อมูลส่วนใหญ่มีตำแหน่งงานเป็นครูระดับชำนาญการพิเศษ และระดับปฏิบัติการ จำนวน 25 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 25.77 รองลงมาคือ ครูระดับชำนาญการ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 23.71 ถัดมาผู้บริหารและครูผู้ช่วย จำนวน 10 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 10.31 และลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.13 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้รายงานข้อมูล จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	27	27.80
หญิง	70	72.20
รวม	97	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่าผู้รายงานข้อมูลเป็นเพศหญิง จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 72.20 ที่เหลือเป็นเพศชาย จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 27.80

ตารางที่ 3 แสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้รายงานข้อมูล จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	19	19.59
30 - 39 ปี	49	50.52
40 - 49 ปี	18	18.55
50 ปีขึ้นไป	11	11.34
รวม	97	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้รายงานข้อมูลส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30 - 39 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 50.52 รองลงมา คือ อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 19.59 และอายุระหว่าง 40 - 49 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 18.55 และอายุ 50 ปีขึ้นไปมีจำนวนน้อยที่สุด คือ 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11.34

ตารางที่ 4 แสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้รายงานข้อมูล จำแนกตามระดับการศึกษาชั้นสูงสุดที่สำเร็จการศึกษาแล้ว

ระดับการศึกษาชั้นสูงสุดที่สำเร็จการศึกษาแล้ว	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	0	0.00
ปริญญาตรี	57	58.76
ปริญญาโท	39	40.21
ปริญญาเอก	1	1.03
รวม	97	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้รายงานข้อมูลส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดระดับปริญญาตรี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 58.76 รองลงมา คือ ระดับปริญญาโท จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 40.21 และระดับปริญญาเอก จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.03

ตารางที่ 5 แสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้รายงานข้อมูล จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1 ปี	20	20.62
1 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 3 ปี	19	19.58
3 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 5 ปี	28	28.87
5 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 7 ปี	8	8.25
7 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 10 ปี	8	8.25
10 ปีขึ้นไป	14	14.43
รวม	97	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่าผู้รายงานข้อมูลส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 3 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 5 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 28.87 รองลงมา คือ มีประสบการณ์ต่ำกว่า 1 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 20.62 ถัดมามีประสบการณ์ 1 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 3 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 19.58 มีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 14.43 สุดท้ายมีประสบการณ์ 5 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 7 ปี และประสบการณ์ 7 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 10 ปี มีจำนวนเท่ากัน คือ 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8.25

ตารางที่ 6 แสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้รายงานข้อมูล จำแนกตามการจัดทำบัญชีของสถานศึกษาที่ใช้ในปัจจุบัน

การจัดทำบัญชีของสถานศึกษาที่ใช้ในปัจจุบัน	จำนวน	ร้อยละ
ระบบบัญชีหน่วยงานย่อย พ.ศ. 2515	26	26.80
ระบบควบคุมการเงินของหน่วยงานย่อย พ.ศ. 2544	71	73.20
รวม	97	100.00

จากตารางที่ 6 พบว่าการจัดทำบัญชีของสถานศึกษา ในปัจจุบันสถานศึกษาของผู้รายงานข้อมูล ส่วนใหญ่บันทึกบัญชีแบบระบบควบคุมการเงินของหน่วยงานย่อย พ.ศ. 2544 จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 73.20 และแบบระบบบัญชีหน่วยงานย่อย พ.ศ. 2515 จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 26.80

ตารางที่ 7 แสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้รายงานข้อมูล จำแนกตามการรับรู้/เข้าใจ วัตถุประสงค์การจัดทำระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ.

การรับรู้/เข้าใจวัตถุประสงค์ การจัดทำระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
รับรู้/เข้าใจ	86	88.70
ไม่เคยรับรู้/ไม่เข้าใจ	11	11.30
รวม	97	100.00

จากตารางที่ 7 พบว่าผู้รายงานข้อมูลส่วนใหญ่รับรู้/เข้าใจวัตถุประสงค์ในการจัดทำระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. คิดเป็นร้อยละ จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 88.66 และไม่เคยรับรู้/ไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ในการจัดทำระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11.34

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้รายงานข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ ระบบบัญชี การศึกษาขั้นพื้นฐาน และระบบบัญชีของสถานศึกษาที่จัดทำตามระบบบัญชีหน่วยงานย่อย พ.ศ. 2515 และระบบควบคุมการเงินของหน่วยงานย่อย พ.ศ.2544 โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) จำนวน 15 ข้อ ซึ่งค่าคะแนนที่ได้จะเป็นคะแนนเต็ม 20 คะแนน ในการวิเคราะห์ค่าคะแนนใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตารางที่ 8 แสดงผลคะแนนความรู้ความเข้าใจของผู้รายงานข้อมูลของสถานศึกษา

ผลคะแนนความรู้ความเข้าใจ	จำนวน	ร้อยละ
19 คะแนน	2	2.06
18 คะแนน	4	4.12
17 คะแนน	2	2.06
16 คะแนน	3	3.10
15 คะแนน	6	6.19
14 คะแนน	13	13.40
13 คะแนน	9	9.28
12 คะแนน	10	10.31
11 คะแนน	13	13.40
10 คะแนน	12	12.37
9 คะแนน	14	14.43
8 คะแนน	6	6.19
7 คะแนน	1	1.03
6 คะแนน	1	1.03
5 คะแนน	1	1.03
รวม	97	100.00
คะแนนเฉลี่ย	11.92	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	2.97	

จากตารางที่ 8 พบว่าผู้รายงานข้อมูลของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจโดยรวมเมื่อวิเคราะห์ตามคะแนนที่ทำได้ มีผู้ได้คะแนนสูงสุด คือ 19 คะแนน และคะแนนต่ำสุด คือ 5 คะแนน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.92 คะแนน ถือว่ามีความรู้น้อย เมื่อเรียงลำดับผลคะแนนจากมากไปน้อย คะแนนส่วนใหญ่ที่ทำได้ คือ 9 คะแนน จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 14.43 ถัดมาคือ 11 คะแนน และ 14 คะแนน จำนวน 13 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 13.40 ถัดมาคือ 10 คะแนน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.37 ถัดมาคือ 12 คะแนน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10.31 ถัดมา 13 คะแนน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9.28 ถัดมาคือ 15 คะแนน และ 8 คะแนน จำนวน 6 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 6.19 ถัดมาคือ 18 คะแนน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.12 ถัดมาคือ 16 คะแนน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.10 ถัดมาคือ 19 คะแนน และ 17 คะแนน จำนวน 2 คนเท่ากัน คิด

เป็นร้อยละ 2.06 และคะแนนน้อยที่สุดทำได้ 5 คะแนน 6 คะแนน 7 คะแนน อย่างละ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.03 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ระดับความรู้ความเข้าใจระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระบบบัญชีหน่วยงานย่อย พ.ศ. 2515 และระบบควบคุมการเงินของหน่วยงานย่อย พ.ศ.2544

ผลคะแนน	จำนวน	ร้อยละ	แปลผล
ต่ำกว่า 10 คะแนน	23	23.71	มีความรู้ที่น้อยที่สุด
10 - 11 คะแนน	25	25.77	มีความรู้น้อย
12 - 13 คะแนน	19	19.59	มีความรู้ปานกลาง
14 - 15 คะแนน	19	19.59	มีความรู้มาก
16 คะแนนขึ้นไป	11	11.34	มีความรู้มากที่สุด
รวม	97	100.00	
คะแนนเฉลี่ย	11.92		มีความรู้น้อย
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	2.97		

จากตารางที่ 9 พบว่าผู้รายงานข้อมูลของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระบบบัญชีหน่วยงานย่อย พ.ศ.2515 และระบบควบคุมการเงินของหน่วยงานย่อย พ.ศ.2544 อยู่ในระดับมีความรู้น้อย โดยการจัดช่วงคะแนนตามเกณฑ์การวัดค่า ช่วงคะแนนที่ส่วนใหญ่ทำได้ คือ 10 - 11 คะแนน (มีความรู้น้อย) จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 25.77 ช่วงคะแนนที่ทำได้ถัดมา คือ ต่ำกว่า 10 คะแนน (มีความรู้ที่น้อยที่สุด) จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 23.71 ช่วงคะแนน 12 - 13 คะแนน (มีความรู้ปานกลาง) และช่วงคะแนน 14 - 15 คะแนน (มีความรู้มาก) มีจำนวน 19 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 19.59 สุดท้ายช่วงคะแนน 16 คะแนนขึ้นไป (มีความรู้มากที่สุด) จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11.34

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้รายงานข้อมูลเกี่ยวกับการยอมรับระบบสารสนเทศทางบัญชี โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตารางที่ 10 แสดงผลค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการยอมรับระบบสารสนเทศทางบัญชี แยกเป็นรายด้าน

ด้าน	ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การยอมรับระบบสารสนเทศทางบัญชี	ระดับความคิดเห็น		
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1	ผลการดำเนินงานที่คาดหวัง (Performance Expectancy: PE)	4.15	0.72	มาก
2	ความพยายามในการใช้งาน (Effort Expectancy: EE)	3.64	0.86	มาก
3	สิ่งสนับสนุนและการให้บริการ (Facilitating Condition: FC)	3.47	0.82	มาก
รวม		3.75		มาก

จากตารางที่ 10 พบว่าผู้รายงานข้อมูลของสถานศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการยอมรับระบบสารสนเทศทางบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามากที่สุด คือ ผลการดำเนินงานที่คาดหวัง (Performance Expectancy: PE) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 รองลงมา คือ ความพยายามในการใช้งาน (Effort Expectancy: EE) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 และน้อยที่สุด คือ ด้านสิ่งสนับสนุนและการให้บริการ (Facilitating Condition: FC) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47

ตารางที่ 11 แสดงผลค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่คาดหวัง (Performance Expectancy: PE) แยกเป็นรายข้อ

ข้อ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่คาดหวัง (Performance Expectancy: PE)	ระดับความคิดเห็น		
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
1	ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา	4.22	0.77	มากที่สุด
2	การรับรู้ว่าจะระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานมีประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาจะส่งผลให้เห็นถึงความสำคัญและเกิดความตั้งใจที่จะใช้งานช่วยให้งานมีประสิทธิภาพ	4.08	0.77	มาก
3	ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะเกิดประโยชน์อย่างแท้จริงหากได้รับการสนับสนุนและติดตามผล จากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างจริงจังและต่อเนื่อง	4.15	0.78	มาก
รวม		4.15		มาก

จากตารางที่ 11 พบว่าผู้รายงานข้อมูลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่คาดหวัง (Performance Expectancy: PE) โดยรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามากที่สุด คือ ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานจะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 รองลงมา คือ ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานจะเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง หากได้รับการสนับสนุนและติดตามผลจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างจริงจังและต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 และน้อยที่สุด คือ การรับรู้ว่าจะระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานมีประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาจะส่งผลให้เห็นถึงความสำคัญและเกิดความตั้งใจที่จะใช้งานช่วยให้งานมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08

ตารางที่ 12 แสดงผลค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับความพยายามในการใช้งาน (Effort Expectancy: EE) แยกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพยายามในการใช้งาน (Effort Expectancy: EE)	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น	
			ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1	ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสะดวกในการเข้าใช้งาน	3.78	0.96	มาก
2	ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานใช้งานง่าย ขั้นตอนไม่ซับซ้อน	3.61	0.96	มาก
3	ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	3.53	0.99	มาก
รวม		3.64		มาก

จากตารางที่ 12 พบว่าผู้รายงานข้อมูลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพยายามในการใช้งาน (Effort Expectancy: EE) โดยรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่ามากที่สุด คือ ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสะดวกในการเข้าใช้งาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 รองลงมา คือ ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานใช้งานง่าย ขั้นตอนไม่ซับซ้อน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 และน้อยที่สุด คือ ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53

ตารางที่ 13 แสดงผลค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งสนับสนุนและการให้บริการ (Facilitating Condition: FC) แยกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ความคิดเห็นของเกี่ยวกับสิ่งสนับสนุนและการให้บริการ (Facilitating Condition: FC)	ระดับความคิดเห็น		
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1	ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีเอกสาร/คู่มือประกอบการใช้งานที่มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	3.56	0.94	มาก
2	ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีช่องทางในติดต่อ/สอบถามปัญหาอย่างเพียงพอ	3.42	0.93	มาก
3	ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความรวดเร็วในการให้บริการและแก้ไขปัญหา	3.44	0.89	มาก
รวม		3.47		มาก

จากตารางที่ 13 พบว่าผู้รายงานข้อมูลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งสนับสนุนและการให้บริการ (Facilitating Condition: FC) โดยรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่ามากที่สุด คือ ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานมีเอกสาร/คู่มือประกอบการใช้งานที่มีความชัดเจน เข้าใจง่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 รองลงมา คือ ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความรวดเร็วในการให้บริการและแก้ไขปัญหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 และน้อยที่สุด คือ ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีช่องทางในติดต่อ/สอบถามปัญหาอย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้รายงานข้อมูลเกี่ยวกับการควบคุมภายในสถานศึกษา โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตารางที่ 14 แสดงผลค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมภายในสถานศึกษา แยกเป็นรายด้าน

ด้าน	ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การควบคุมภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น		
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1	สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment: EC)	4.13	0.63	มาก
2	กิจกรรมควบคุม (Control Activities: CA)	4.20	0.65	มาก
3	การติดตามประเมินผล (Monitoring: M)	4.11	0.62	มาก
รวม		4.15		มาก

จากตารางที่ 14 พบว่าผู้รายงานข้อมูลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามากที่สุดคือ กิจกรรมควบคุม (Control Activities: CA) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 รองลงมา คือ สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment: EC) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 และน้อยที่สุดคือ การติดตามประเมินผล (Monitoring: M) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11

ตารางที่ 15 แสดงผลค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment) แยกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment: EC)	ระดับความคิดเห็น		
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
1	สถานศึกษาจัดโครงสร้างการทำงาน มีสายการบังคับบัญชาที่ชัดเจน และมีการมอบอำนาจหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษร	4.28	0.67	มากที่สุด
2	สถานศึกษามีการกำหนดคุณวุฒิ คุณสมบัติ ความรู้ความสามารถที่จำเป็นเหมาะสม สำหรับตำแหน่งงานที่นอกเหนืองานสอน โดยมีการคัดเลือกอย่างเป็นระบบ มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างมีหลักเกณฑ์ตรวจสอบได้	3.74	0.85	มาก
3	สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งผู้ปฏิบัติงานด้านการเงิน บัญชีและพัสดุ โดยแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน สามารถตรวจสอบได้	4.23	0.78	มากที่สุด
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีนโยบายส่งเสริม สนับสนุนบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่การเงิน บัญชีและพัสดุ ให้ได้รับการพัฒนาความรู้อย่างสม่ำเสมอ โดยถือเป็นภารกิจที่สำคัญ ควบคู่ไปกับงานสอน	4.08	0.86	มาก
5	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างในเรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริตมีคุณธรรมและจริยธรรม	4.34	0.75	มากที่สุด
รวม		4.13		มาก

จากตารางที่ 15 พบว่าผู้รายงานข้อมูลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment: EC) โดยรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรมและจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 รองลงมา คือ สถานศึกษาจัดโครงสร้างการทำงาน มีสายการบังคับบัญชาที่ชัดเจน และมีการมอบอำนาจหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 ถัดมากคือ สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งผู้ปฏิบัติงานด้านการเงิน บัญชีและพัสดุ โดยแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน สามารถตรวจสอบได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 ถัดมากคือ ผู้บริหารสถานศึกษาทำนมีนโยบายส่งเสริม สนับสนุนบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่การเงิน บัญชีและพัสดุ ให้ได้รับการพัฒนาความรู้อย่างสม่ำเสมอ โดยถือเป็นภารกิจที่สำคัญ ควบคู่ไปกับงานสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 และน้อยที่สุดคือ สถานศึกษามีการกำหนดคุณวุฒิ คุณสมบัติ ความรู้ความสามารถที่จำเป็นเหมาะสมสำหรับตำแหน่งงานที่นอกเหนืองานสอน โดยมีการคัดเลือกอย่างเป็นระบบ มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างมีหลักเกณฑ์ตรวจสอบได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74

ตารางที่ 16 แสดงผลค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมควบคุม (Control Activities: CA) แยกเป็นรายข้อ

ข้อ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมควบคุม (Control Activities: CA)	ระดับความคิดเห็น		
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
1	สถานศึกษามีการจัดทำเอกสารด้านการเงิน บัญชี ครอบคลุมถูกต้องตามระบบบัญชีที่กำหนดไว้ และเอกสารที่ต้องลงบัญชีได้ผ่านรายการบันทึกบัญชี โดยเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานแล้ว	4.24	0.66	มากที่สุด
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งลงลายมือชื่อกำกับไว้อย่างเป็นลายลักษณ์อักษร	4.24	0.80	มากที่สุด
3	สถานศึกษามีการสอบถามข้อมูลยอดยกมา ยอดรายรับ-รายจ่ายระหว่างปี และยอดคงเหลือก่อนนำไปบันทึกรายงานในระบบบัญชีการศึกษาชั้นพื้นฐาน	4.21	0.72	มากที่สุด
4	สถานศึกษามีการนำรายงานจากระบบบัญชีการศึกษาชั้นพื้นฐาน มาสอบถามความถูกต้องและเสนอผู้บริหารสถานศึกษาลงนามรับรองอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร	4.12	0.77	มาก
รวม		4.20		มาก

จากตารางที่ 16 พบว่าผู้รายงานข้อมูลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมควบคุม (Control Activities: CA) โดยรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามากที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดทำเอกสารด้านการเงิน บัญชี ครอบคลุมถูกต้องตามระบบบัญชีที่กำหนดไว้ และเอกสารที่ต้องลงบัญชีได้ผ่านรายการบันทึกบัญชี โดยเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานแล้ว ร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาท่านมีการติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งลงลายมือชื่อกำกับไว้อย่างเป็นลายลักษณ์อักษร มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 4.24 รองลงมา คือ สถานศึกษามีการสอบถามข้อมูลยอดยกมา ยอดรายรับ-รายจ่ายระหว่างปี และยอดคงเหลือก่อนนำไปบันทึกรายงานในระบบบัญชีการศึกษาชั้นพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 และน้อยที่สุด คือ สถานศึกษามีการนำรายงานจากระบบบัญชีการศึกษาชั้นพื้นฐาน มาสอบถามความถูกต้องและเสนอผู้บริหารสถานศึกษาลงนามรับรองอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12

ตารางที่ 17 แสดงผลค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการติดตามประเมินผล (Monitoring: M) แยกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการติดตามประเมินผล (Monitoring: M)	ระดับความคิดเห็น		
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
1	สถานศึกษาจัดให้มีการรายงานผลการปฏิบัติงาน และทำการเปรียบเทียบผลค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงกับค่าใช้จ่ายตามแผน เพื่อให้เกิดความประหยัด คุ่มค่า	4.05	0.76	มาก
2	สถานศึกษามีการวิเคราะห์หาสาเหตุของความแตกต่างที่ไม่เป็นไปตามแผนงาน หรือสาเหตุความผิดพลาด ที่เกิดขึ้น	4.01	0.70	มาก
3	สถานศึกษาได้นำผลความผิดพลาดที่เกิดขึ้น มาหาวิธีแก้ไข ป้องกัน และนำมาปรับปรุงในการวางแผนงานครั้งต่อไป	4.13	0.70	มาก
4	สถานศึกษาได้รับการติดตามประเมินผลเป็นระยะๆ ในระหว่างปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ	4.10	0.74	มาก
5	สถานศึกษาได้รับการตรวจสอบ ติดตามงานด้านงบประมาณ การเงิน บัญชีและพัสดุ โดยหน่วยตรวจสอบภายในหรือหน่วยงานอื่นๆ จากต้นสังกัด อย่างน้อยปีละครั้ง	4.26	0.70	มากที่สุด
รวม		4.11		มาก

จากตารางที่ 17 พบว่าผู้รายงานข้อมูลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับติดตามประเมินผล (Monitoring: M) โดยรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่ามากที่สุด คือ สถานศึกษาได้รับการตรวจสอบ ติดตามงานด้านงบประมาณ การเงิน บัญชีและพัสดุ โดยหน่วยตรวจสอบภายใน หรือหน่วยงานอื่นจากต้นสังกัด อย่างน้อยปีละครั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 รองลงมา คือ สถานศึกษาได้นำผลความผิดพลาดที่เกิดขึ้น มาหาวิธีแก้ไข ป้องกัน และนำมาปรับปรุงในการวางแผนงานครั้งต่อไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 ถัดมา คือ สถานศึกษาได้รับการติดตามประเมินผลเป็นระยะๆ ในระหว่างปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 ถัดมา คือ สถานศึกษาจัดให้มีการรายงานผลการปฏิบัติงาน และทำการเปรียบเทียบผลค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงกับค่าใช้จ่ายตามแผน เพื่อให้เกิดความประหยัด คุ่มค่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 และน้อยที่สุด คือ สถานศึกษามีการวิเคราะห์หาสาเหตุของความแตกต่างที่ไม่เป็นไปตามแผนงานหรือสาเหตุความผิดพลาดที่เกิดขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01

ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้รายงานข้อมูลของสถานศึกษา ที่ใช้เป็นตัวแปรต้น จำนวน 7 ตัวแปร โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตารางที่ 18 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้รายงานข้อมูลของสถานศึกษา

ด้าน	ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น	
			ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1	ความรู้ความเข้าใจ (β_1K)	11.92	2.97	มีความรู้น้อย
2	ผลการดำเนินงานที่คาดหวัง (β_2PE)	4.15	0.72	มาก
3	ความพยายามในการใช้งาน (β_3EE)	3.64	0.86	มาก
4	สิ่งสนับสนุนและการให้บริการ (β_4FC)	3.47	0.82	มาก
	รวมผลการยอมรับระบบสารสนเทศทางบัญชี	3.75		มาก
5	สภาพแวดล้อมการควบคุม (β_5CE)	4.13	0.63	มาก
6	กิจกรรมควบคุม (β_6CA)	4.20	0.65	มาก
7	การติดตามประเมินผล (β_7M)	4.11	0.62	มาก
	รวมผลการควบคุมภายใน	4.15		มาก

จากตารางที่ 18 พบว่าผู้รายงานข้อมูลของสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระบบบัญชีของสถานศึกษา ที่จัดทำตามระบบบัญชีหน่วยงานย่อย พ.ศ.2515 และระบบควบคุมการเงินของหน่วยงานย่อย พ.ศ.2544 อยู่ในเกณฑ์มีความรู้ที่น้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.92) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการยอมรับระบบสารสนเทศทางบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามากที่สุด คือ ผลการดำเนินงานที่คาดหวัง (Performance Expectancy: PE) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 รองลงมา คือ ความพยายามในการใช้งาน (Effort Expectancy: EE) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 และน้อยที่สุด คือ ด้านสิ่งสนับสนุนและการให้บริการ (Facilitating Condition: FC) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามากที่สุด คือ กิจกรรมควบคุม (Control Activities: CA) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 รองลงมา คือ สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment: EC) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 และน้อยที่สุด คือ การติดตามประเมินผล (Monitoring: M) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11

ส่วนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้ข้อมูล คือ ข้าราชการผู้ปฏิบัติหน้าที่ และผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้ใช้ข้อมูล และดูแลรับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับโครงการพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลการใช้จ่ายด้านการศึกษาของสถานศึกษา (ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน) เกี่ยวกับตำแหน่งงาน ระดับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ และการรับรู้ถึงวัตถุประสงค์ในการจัดทำระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) แสดงแสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตารางที่ 19 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้ข้อมูล จำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหาร	1	20.00
ผู้ปฏิบัติงาน	4	80.00
รวม	5	100.00

จากตารางที่ 19 พบว่าผู้ใช้ข้อมูลส่วนใหญ่ เป็นผู้ปฏิบัติงาน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 และเป็นผู้บริหาร จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00

ตารางที่ 20 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้ข้อมูล จำแนกตามระดับ

ระดับ	จำนวน	ร้อยละ
ชำนาญการพิเศษ	2	40.00
ชำนาญการ	1	20.00
ปฏิบัติการ	2	40.00
ชำนาญงาน	0	0.00
พนักงานราชการ	0	0.00
ลูกจ้างชั่วคราว	0	0.00
รวม	5	100.0

จากตารางที่ 20 พบว่าผู้ใช้ข้อมูลส่วนใหญ่ อยู่ในตำแหน่งงานระดับชำนาญการพิเศษ และปฏิบัติการ จำนวน 2 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และอยู่ในตำแหน่งงานระดับชำนาญการ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00

ตารางที่ 21 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้ข้อมูล จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	0	0.00
หญิง	5	100.00
รวม	5	100.00

จากตารางที่ 4.21 พบว่าผู้ใช้ข้อมูลทั้งหมดเป็นเพศหญิง

ตารางที่ 22 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้ข้อมูล จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	0	0.00
30 - 39 ปี	3	60.00
40 - 49 ปี	0	0.00
50 ปีขึ้นไป	2	40.00
รวม	5	100.00

จากตารางที่ 22 พบว่าผู้ใช้ข้อมูลส่วนใหญ่ อายุระหว่าง 30 -39 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 และอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00

ตารางที่ 23 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้ข้อมูล จำแนกตามระดับการศึกษาขั้นสูงสุดที่สำเร็จการศึกษา

ระดับการศึกษาขั้นสูงสุดที่สำเร็จการศึกษาแล้ว	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	0	0.00
ปริญญาตรี	2	40.00
ปริญญาโท	3	60.00
ปริญญาเอก	0	0.00
รวม	5	100.00

จากตารางที่ 23 พบว่าผู้ใช้ข้อมูลส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00

ตารางที่ 24 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้ข้อมูล จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1 ปี	0	0.00
1 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 3 ปี	0	0.00
3 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 5 ปี	0	0.00
5 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 7 ปี	0	0.00
7 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 10 ปี	1	20.00
10 ปีขึ้นไป	4	80.00
รวม	5	100.00

จากตารางที่ 24 พบว่าผู้ใช้ข้อมูลส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 และมีประสบการณ์ตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 10 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00

ตารางที่ 25 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้ข้อมูล จำแนกตามการรับรู้/เข้าใจ
วัตถุประสงค์ในการจัดทำระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ.

การรับรู้/เข้าใจวัตถุประสงค์ ในการจัดทำระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
รับรู้/เข้าใจ	3	60.00
ไม่เคยรับรู้/ไม่เข้าใจ	2	40.00
รวม	5	100.00

จากตารางที่ 25 พบว่าผู้ใช้อิข้อมูลส่วนใหญ่รับรู้/เข้าใจวัตถุประสงค์ในการจัดทำระบบบัญชี
การศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 และไม่เคยรับรู้/เข้าใจ
วัตถุประสงค์ในการจัดทำระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ
40.00

ส่วนที่ 7 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้ใช้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะเชิงคุณภาพข้อมูลทางบัญชีของสถานศึกษา ในประเด็นคำถามด้านลักษณะเชิงคุณภาพข้อมูลทางบัญชีของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 โดยแสดงความคิดเห็นเป็นรายโรงเรียน รวม 97 โรงเรียน และประสิทธิผลของการใช้ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาโดยรวม โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตารางที่ 26 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะเชิงคุณภาพข้อมูลรายงานจากระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน แยกเป็นรายด้านและภาพรวม

ด้าน	ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางบัญชี ที่ได้จากระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น		
		ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
1	ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Relevance) Y_1	3.58	0.58	มาก
2	การเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม (Faithful Representation) Y_2	3.46	0.52	มาก
3	ความสามารถเปรียบเทียบได้ (Comparability) Y_3	3.42	0.51	มาก
4	ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ (Verifiability) Y_4	3.46	0.55	มาก
5	การทันเวลา (Timeliness) Y_5	3.55	0.37	มาก
6	ความสามารถเข้าใจได้ (Understandability) Y_6	3.57	0.49	มาก
7	ประสิทธิผลการใช้ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวม	3.80	0.45	มาก

จากตารางที่ 26 พบว่าผู้ใช้ข้อมูลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางบัญชีที่ได้จากระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Relevance) มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 รองลงมา ด้านความสามารถเข้าใจได้ (Understandability) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 ถัดมาด้านการทันเวลา (Timeliness) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 ถัดมาด้านความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม (Faithful Representation) และด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ (Verifiability) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 เท่ากัน และน้อยที่สุด ด้านความสามารถเปรียบเทียบได้ (Comparability) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 และผู้ใช้ข้อมูลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพรวมการใช้งานระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ว่ามีประสิทธิผลเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80)

ส่วนที่ 8 การวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจากผู้รายงานข้อมูลที่คาดว่าจะมีผลต่อคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ที่ได้จากระบบบัญชีการศึกษาระดับพื้นฐาน จำนวน 7 ตัวแปร ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ (K) ผลการดำเนินงานที่คาดหวัง (PE) ความพยายามในการใช้งาน (EE) สิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้งาน (FC) สภาพแวดล้อมการควบคุม (CE) กิจกรรมควบคุม (CA) และการติดตามประเมินผล (M) กับคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์จากผู้ใช้อ้างอิง ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Y₁) การเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม (Y₂) ความสามารถเปรียบเทียบได้ (Y₃) ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ (Y₄) การทันเวลา (Y₅) และความสามารถเข้าใจได้ (Y₆) โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) แสดงการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชีการศึกษาระดับพื้นฐาน

ตารางที่ 27 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรประสิทธิผลการใช้ระบบบัญชีการศึกษาระดับพื้นฐาน และตัวแปรที่คาดว่าจะมีผลต่อคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ที่ได้จากระบบบัญชีการศึกษาระดับพื้นฐาน โดยการทดสอบความสัมพันธ์ ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ตัวแปร	K	PE	EE	FC	CE	AC	M	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₆	VIF
K	1													1.116
PE	.183	1												1.900
EE	.175	.643**	1											3.209
FC	.154	.566**	.788**	1										2.762
CE	.136	.433**	.464**	.463**	1									2.872
AC	-.016	.422**	.455**	.401**	.753**	1								3.706
M	-.028	.468**	.429**	.395**	.741**	.822**	1							3.665
Y ₁	.049	-.114	.059	.040	-.183	-.190	-.205*	1						2.303
Y ₂	.173	-.042	.099	.074	-.127	-.159	-.205*	.678**	1					2.743
Y ₃	.202*	.036	.176	.099	-.183	-.143	-.247*	.651**	.727**	1				2.835
Y ₄	.208*	-.015	.070	-.007	-.208*	-.223*	-.274**	.573**	.663**	.682**	1			2.577
Y ₅	.154	-.071	.034	.009	-.210*	-.324**	-.344**	.670**	.672**	.708**	.711**	1		2.940
Y ₆	.099	.040	.043	.034	-.050	-.180	-.158	.527**	.514**	.522**	.588**	.597**	1	1.751

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 27 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรประสิทธิผลการใช้ระบบบัญชี การศึกษาขั้นพื้นฐาน จากผู้ใช้ข้อมูล ทั้ง 6 ด้าน คือ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Y_1) การเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม (Y_2) ความสามารถเปรียบเทียบได้ (Y_3) ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ (Y_4) การทันเวลา (Y_5) และความสามารถเข้าใจได้ (Y_6) และตัวแปรที่คาดว่าจะมีผลต่อคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ที่ได้จากระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 ตัวแปร คือ ความรู้ความเข้าใจ (K) ผลการดำเนินงานที่คาดหวัง (PE) ความพยายามในการใช้งาน (EE) สิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้งาน (FC) สภาพแวดล้อมการควบคุม (CE) กิจกรรมควบคุม (CA) และการติดตามประเมินผล (M) มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับต่ำมากถึงระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.202 ถึง 0.822 และมีความสัมพันธ์เชิงลบอยู่ในระดับต่ำมากถึงระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง -0.205 ถึง -0.344 จึงถือว่าตัวแปรแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กัน อาจทำให้เกิดปัญหาความสัมพันธ์กันของตัวแปร (Multicollinearity) ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการทดสอบโดยการคำนวณค่า Variance Inflation Factor (VIF) เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่าจะไม่เกิดปัญหาความสัมพันธ์กันของตัวแปร พบว่าค่า VIF อยู่ระหว่าง 1.116 ถึง 3.706 ซึ่งทุกตัวแปรมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรไม่ก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity จึงดำเนินการทดสอบทางสถิติขั้นต่อไป

ตารางที่ 28 แสดงข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชีการศึกษาระดับพื้นฐาน

ตัวแปร	ความสัมพันธ์ที่คาดหวัง	ค่าสัมประสิทธิ์ (β)	ค่าสถิติ t-statistic
ค่าคงที่	None	3.695	18.806
ความรู้ความเข้าใจ (β_1K)	+	0.036	0.336
ผลการดำเนินงานที่คาดหวัง (β_2PE)	+	0.082	0.586
ความพยายามในการใช้งาน (β_3EE)	+	0.091	0.495
สิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้งาน (β_4FC)	+	-0.009	-0.054
สภาพแวดล้อมการควบคุม (β_5CE)	+	0.181	1.048
กิจกรรมควบคุม (β_6CA)	+	-0.273	-1.389
การติดตามประเมินผล (β_7M)	+	-0.140	-0.717
F-value		0.996	
Sig. F		0.439	
R²		0.073	
Adjusted R²		0.000	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10

จากตารางที่ 28 พบว่าผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ แสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชีการศึกษาระดับพื้นฐานของผู้รายงานข้อมูลของสถานศึกษา จำนวน 7 ตัวแปร ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ (β_1K) ผลการดำเนินงานที่คาดหวัง (β_2PE) ความพยายามในการใช้งาน (β_3EE) สิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้งาน (β_4FC) สภาพแวดล้อมการควบคุม (β_5CE) กิจกรรมควบคุม (β_6CA) และการติดตามประเมินผล (β_7M) ไม่มีผลต่อคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Y_1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.10 แต่อย่างใด

ตารางที่ 29 แสดงข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ ด้านการเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชีการศึกษาระดับพื้นฐาน

ตัวแปร	ความสัมพันธ์ ที่คาดหวัง	ค่าสัมประสิทธิ์ (β)	ค่าสถิติ t-statistic
ค่าคงที่	None	4.025	15.522
ความรู้ความเข้าใจ (β_1K)	+	0.099	0.983
ผลการดำเนินงานที่คาดหวัง (β_2PE)	+	-0.043	-0.325
ความพยายามในการใช้งาน (β_3EE)	+	0.234	1.368
สิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้งาน (β_4FC)	+	0.007	0.042
สภาพแวดล้อมการควบคุม (β_5CE)	+	0.067	0.415
กิจกรรมควบคุม (β_6CA)	+	-0.231	-1.253
การติดตามประเมินผล (β_7M)	+	-0.284	-1.550
F-value		2.880	
Sig. F		0.009	
R ²		0.185	
Adjusted R ²		0.121	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10

จากตารางที่ 29 พบว่าผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ แสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชีการศึกษาระดับพื้นฐานของผู้รายงานข้อมูลของสถานศึกษา จำนวน 7 ตัวแปร ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ (β_1K) ผลการดำเนินงานที่คาดหวัง (β_2PE) ความพยายามในการใช้งาน (β_3EE) สิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้งาน (β_4FC) สภาพแวดล้อมการควบคุม (β_5CE) กิจกรรมควบคุม (β_6CA) และการติดตามประเมินผล (β_7M) ไม่มีผลต่อคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ด้านการเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม (Y_2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.10 แต่อย่างใด

ตารางที่ 30 แสดงข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ ด้านความสามารถเปรียบเทียบได้ กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชีการศึกษาระดับพื้นฐาน

ตัวแปร	ความสัมพันธ์ ที่คาดหวัง	ค่าสัมประสิทธิ์ (β)	ค่าสถิติ t-statistic
ค่าคงที่	None	3.723	15.325
ความรู้ความเข้าใจ (β_1K)	+	0.184	1.787*
ผลการดำเนินงานที่คาดหวัง (β_2PE)	+	-0.001	-0.009
ความพยายามในการใช้งาน (β_3EE)	+	0.288	1.654
สิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้งาน (β_4FC)	+	-0.100	-0.616
สภาพแวดล้อมการควบคุม (β_5CE)	+	-0.129	-0.780
กิจกรรมควบคุม (β_6CA)	+	-0.006	-0.030
การติดตามประเมินผล (β_7M)	+	-0.253	-1.358
F-value		2.363	
Sig. F		0.029	
R ²		0.157	
Adjusted R ²		0.090	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10

จากตารางที่ 30 พบว่าผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ แสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชีการศึกษาระดับพื้นฐานของผู้รายงานข้อมูลของสถานศึกษา ด้านความรู้ความเข้าใจ ($\beta_1K=0.184$, $p<0.10$) มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ด้านความสามารถเปรียบเทียบได้ (Y_3) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10 อธิบายได้ว่า ถ้าผู้รายงานข้อมูลมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบบัญชีการศึกษาระดับพื้นฐานมากขึ้นก็จะส่งผลต่อคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ด้านความสามารถเปรียบเทียบได้ ซึ่งตรงกับผลจากผู้รายงานข้อมูลที่มีความเข้าใจความเข้าใจอยู่ในระดับความรู้น้อย (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.92) และผลจากผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางบัญชีที่ได้จากระบบบัญชีการศึกษาระดับพื้นฐานด้านความสามารถเปรียบเทียบได้ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42) แต่อย่างไรก็ตามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชีการศึกษาระดับพื้นฐานของผู้รายงานข้อมูลของสถานศึกษา ตัวแปรผลการดำเนินงานที่คาดหวัง (β_2PE) ความพยายามในการใช้งาน (β_3EE) สิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้งาน (β_4FC) สภาพแวดล้อมการควบคุม (β_5CE) กิจกรรมควบคุม (β_6CA) และการติดตามประเมินผล (β_7M) ไม่มีความสัมพันธ์ต่อคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ด้านความสามารถเปรียบเทียบได้ (Y_3) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.10 แต่อย่างใด

ตารางที่ 31 แสดงข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ ด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวแปร	ความสัมพันธ์ ที่คาดหวัง	ค่าสัมประสิทธิ์ (β)	ค่าสถิติ t-statistic
ค่าคงที่	None	3.687	14.635
ความรู้ความเข้าใจ (β_1K)	+	0.170	1.694*
ผลการดำเนินงานที่คาดหวัง (β_2PE)	+	-0.021	-0.161
ความพยายามในการใช้งาน (β_3EE)	+	0.350	2.059**
สิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้งาน (β_4FC)	+	-0.019	-0.123
สภาพแวดล้อมการควบคุม (β_5CE)	+	-0.218	-1.353
กิจกรรมควบคุม (β_6CA)	+	0.174	0.951
การติดตามประเมินผล (β_7M)	+	-0.357	-1.961*
F-value		3.110	
Sig. F		0.006	
R ²		0.197	
Adjusted R ²		0.133	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10

จากตารางที่ 31 พบว่าผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ แสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้รายงานข้อมูลของสถานศึกษา ตัวแปรด้านความพยายามในการใช้งาน ($\beta_3EE=0.350$, $p<0.05$) และความรู้ความเข้าใจ ($\beta_1K=0.170$, $p<0.10$) มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ (Y_4) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.10 ตามลำดับ อธิบายได้ว่า ถ้าผู้รายงานข้อมูลได้รับความสะดวกในการเข้าใช้งาน ระบบใช้งานง่าย ขั้นตอนไม่ซับซ้อน และสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองได้มากขึ้น และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระบบบัญชีหน่วยงานย่อย พ.ศ.2515 และระบบควบคุมการเงินหน่วยงานย่อย พ.ศ.2544 มากขึ้น ก็จะส่งผลต่อคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ คือ การจัดทำบัญชีโดยมีเอกสารประกอบครบถ้วนถูกต้อง สามารถตรวจสอบได้ สำหรับตัวแปรด้านการติดตามประเมินผล ($\beta_7M=-0.357$, $p<0.10$) ส่งผลในทางลบต่อคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ (Y_4) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10 อธิบายได้ว่า หากสถานศึกษาของผู้รายงานข้อมูลขาดการดำเนินงานในเรื่อง (1) การรายงานผลการปฏิบัติงาน และการเปรียบเทียบผลค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงกับค่าใช้จ่ายตามแผน เพื่อให้เกิดความประหยัด คุ่มค่า (2) การวิเคราะห์หาสาเหตุของความแตกต่างที่

ไม่เป็นไปตามแผนงาน หรือสาเหตุความผิดพลาดที่เกิดขึ้น (3) การนำผลวิเคราะห์ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นมาหาวิธีแก้ไข ป้องกันและนำมาปรับปรุงในการวางแผนงานครั้งต่อไป (4) การได้รับการติดตามประเมินผลเป็นระยะๆ ในระหว่างปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และ (5) การได้รับการตรวจสอบ ติดตามงานด้านงบประมาณ การเงิน บัญชีและพัสดุ โดยหน่วยตรวจสอบภายในหรือหน่วยงานอื่นจากต้นสังกัด อย่างน้อยปีละครั้ง จะส่งผลต่อคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ลดลง ขาดความน่าเชื่อถือในการจัดทำบัญชี โดยมีเอกสารประกอบครบถ้วนถูกต้อง แต่อย่างไรก็ตามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชีการศึกษาระดับพื้นฐานของผู้รายงานข้อมูลของสถานศึกษาตัวแปรด้านผลการดำเนินงานที่คาดหวัง (β_2PE) สิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้งาน (β_4FC) สภาพแวดล้อมการควบคุม (β_5CE) และกิจกรรมควบคุม (β_6CA) ไม่มีความสัมพันธ์ต่อคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ (Y_4) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.10 แต่อย่างใด

ตารางที่ 32 แสดงข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ ด้านการทันเวลา กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวแปร	ความสัมพันธ์ ที่คาดหวัง	ค่าสัมประสิทธิ์ (β)	ค่าสถิติ t-statistic
ค่าคงที่	None	3.848	11.835
ความรู้ความเข้าใจ (β_1K)	+	0.149	1.410
ผลการดำเนินงานที่คาดหวัง (β_2PE)	+	-0.117	-0.848
ความพยายามในการใช้งาน (β_3EE)	+	0.233	1.303
สิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้งาน (β_4FC)	+	0.051	0.306
สภาพแวดล้อมการควบคุม (β_5CE)	+	-0.065	-0.382
กิจกรรมควบคุม (β_6CA)	+	-0.017	-0.086
การติดตามประเมินผล (β_7M)	+	-0.205	-1.070
F-value		1.577	
Sig. F		0.153	
R²		0.110	
Adjusted R²		0.040	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10

จากตารางที่ 32 พบว่าผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณแสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้รายงานข้อมูลของสถานศึกษา จำนวน 7 ตัวแปร ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ (β_1K) ผลการดำเนินงานที่คาดหวัง (β_2PE) ความพยายามในการใช้งาน (β_3EE) สิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้งาน (β_4FC) สภาพแวดล้อมการควบคุม (β_5CE) กิจกรรมควบคุม (β_6CA) และการติดตามประเมินผล (β_7M) ไม่มีความสัมพันธ์ต่อคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ด้านการทันเวลา (Y_5) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.10 แต่อย่างใด

ตารางที่ 33 แสดงข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ด้านความสามารถเข้าใจได้ กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชีการศึกษาระดับพื้นฐาน

ตัวแปร	ความสัมพันธ์ ที่คาดหวัง	ค่าสัมประสิทธิ์ (β)	ค่าสถิติ t-statistic
ค่าคงที่	None	4.066	14.805
ความรู้ความเข้าใจ (β_1K)	+	0.043	0.409
ผลการดำเนินงานที่คาดหวัง (β_2PE)	+	-0.195	-1.410
ความพยายามในการใช้งาน (β_3EE)	+	0.260	1.443
สิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้งาน (β_4FC)	+	0.067	0.399
สภาพแวดล้อมการควบคุม (β_5CE)	+	-0.129	-0.758
กิจกรรมควบคุม (β_6CA)	+	-0.084	-0.435
การติดตามประเมินผล (β_7M)	+	-0.086	-0.445
F-value		1.411	
Sig. F		0.211	
R ²		0.100	
Adjusted R ²		0.029	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10

จากตารางที่ 33 พบว่าผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณแสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชีการศึกษาระดับพื้นฐานของผู้รายงานข้อมูลของสถานศึกษา จำนวน 7 ตัวแปร ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ (β_1K) ผลการดำเนินงานที่คาดหวัง (β_2PE) ความพยายามในการใช้งาน (β_3EE) สิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้งาน (β_4FC) สภาพแวดล้อมการควบคุม (β_5CE) กิจกรรมควบคุม (β_6CA) และการติดตามประเมินผล (β_7M) ไม่มีความสัมพันธ์ต่อคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ด้านความสามารถเข้าใจได้ (Y_6) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.10 แต่อย่างใด

ส่วนที่ 9 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพื่อพิจารณา ประเด็นปัญหาที่พบ และสิ่งที่ควรปรับปรุง โดยมีผู้แสดงความคิดเห็นทั้งหมด 37 ราย ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) อ่านและสรุปใจความ จัดเข้าหัวข้อตามเนื้อหาสำหรับข้อเสนอแนะในการพัฒนาระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับสถานศึกษา ได้ดังนี้

ตารางที่ 34 ตารางแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพื่อพิจารณา ประเด็นปัญหาที่พบ และสิ่งที่ควรปรับปรุง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ข้อเสนอแนะเพื่อพิจารณา ประเด็นปัญหาที่พบ และสิ่งที่ควรปรับปรุง	ความถี่
1. ประเด็นปัญหาที่พบจากระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
1.1 ระบบมีการกรอกข้อมูลหลายขั้นตอน ยุ่งยาก ซับซ้อน และการแยกประเภท รายรับ-รายจ่ายไม่ชัดเจน ไม่ครอบคลุม	19
1.2 ขาดความรู้ ความเข้าใจในการกรอกข้อมูลในระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน	11
1.3 ขาดความชำนาญในการใช้งานระบบ ทำงานไม่ตรงตามหน้าที่ และปฏิบัติงานไม่ ต่อเนื่อง	5
1.4 ขาดคู่มือ/เอกสาร หรือช่องทางในการติดต่อสอบถาม	2
2. สิ่งที่ควรปรับปรุงในระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
2.1 ทำระบบให้ใช้งานได้ง่าย สะดวกต่อการบันทึกข้อมูล แยกประเภทรายรับ- รายจ่ายให้เป็นรูปแบบเดียวกันกับระบบบัญชีที่โรงเรียนจัดทำ	9
2.2 ปรับปรุงระบบให้รองรับการเข้าใช้งานพร้อมกันเป็นจำนวนมาก สามารถ ประมวลผลได้รวดเร็ว	6
2.3 ควรมีการจัดอบรมก่อนเข้าใช้งานในระบบ กำหนดผู้รับผิดชอบในการติดต่อ/ สอบถามการใช้งานในระบบ	5
2.4 ควรมีผู้รับผิดชอบงานบัญชีโดยตรง	1
2.5 ระบบควรมีรายงานผลสรุปในรูปแบบตาราง/แผนภูมิ เพื่อเสนอให้ผู้บริหาร โรงเรียนได้รับทราบ และนำไปวางแผนการบริหารจัดการสถานศึกษา	1
3. ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่นๆ	
3.1 ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระบบ บัญชีของสถานศึกษา เป็นประจำทุกปี	17
3.2 ควรมีการนำข้อมูลรายรับ-รายจ่ายที่ได้จากระบบ ไปใช้ประโยชน์กับทุกฝ่าย เพื่อ ลดภาระในการรายงานข้อมูลซ้ำซ้อน ไม่ต้องรายงานบ่อย	7
3.3 ควรมีบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญด้านบัญชีโดยตรงเป็นผู้จัดทำบัญชีของ สถานศึกษา เพื่อลดภาระครู ลดปัญหาการโยกย้าย/เปลี่ยนแปลงผู้ทำบัญชีบ่อยๆ	7
3.4 หน่วยตรวจสอบภายใน ควรออกตรวจสอบเป็นประจำทุกปี	1

จากตารางที่ 34 แสดงให้เห็นว่าจากจำนวนผู้แสดงความคิดเห็น ทั้งหมด 37 ราย เมื่อนำมาวิเคราะห์เนื้อหา อ่านสรุปใจความ และจัดเข้าหัวข้อ สามารถสรุปข้อเสนอแนะเพื่อพิจารณา ประเด็นปัญหาที่พบ และสิ่งที่ควรปรับปรุง ดังนี้

1. ประเด็นปัญหาที่พบจากระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าที่มีปัญหาโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ (1) ระบบมีการกรอกข้อมูลหลายขั้นตอน ยุ่งยาก ซับซ้อน และการแยกประเภทรายรับ-รายจ่ายไม่ชัดเจน ไม่ครอบคลุม (2) ขาดความรู้ ความเข้าใจในการกรอกข้อมูลในระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน (3) ขาดความชำนาญในการใช้งานระบบ ทำงานไม่ตรงตามหน้าที่ปฏิบัติงานไม่ต่อเนื่อง และ (4) ขาดคู่มือ/เอกสาร หรือช่องทางในการติดต่อสอบถาม

2. สิ่งที่ควรปรับปรุงในระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สิ่งที่ควรปรับปรุงโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ (1) ทำระบบให้ใช้งานได้ง่าย สะดวกต่อการบันทึกข้อมูล แยกประเภทรายรับ-รายจ่ายให้เป็นรูปแบบเดียวกันกับระบบบัญชีที่โรงเรียนจัดทำ (2) ปรับปรุงระบบให้รองรับการใช้งานพร้อมกันเป็นจำนวนมาก สามารถประมวลผลได้รวดเร็ว (3) ควรมีการจัดอบรมก่อนเข้าใช้งานในระบบ กำหนดผู้รับผิดชอบในการติดต่อ/สอบถามการใช้งานในระบบ (4) ควรมีผู้รับผิดชอบงานบัญชีโดยตรง และ (5) ระบบควรมีรายงานผลสรุปในรูปแบบตาราง/แผนภูมิ เพื่อเสนอให้ผู้บริหารโรงเรียนได้รับทราบ และนำไปวางแผนการบริหารจัดการสถานศึกษา

3. ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่นๆ พบว่า สิ่งที่ควรดำเนินการโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ (1) ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระบบบัญชีของสถานศึกษา เป็นประจำทุกปี (2) ควรมีการนำข้อมูลรายรับ-รายจ่ายที่ได้จากระบบ ไปใช้ประโยชน์กับทุกฝ่าย เพื่อลดภาระในการรายงานข้อมูลซ้ำซ้อน ไม่ต้องรายงานบ่อย (3) ควรมีบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญด้านบัญชีโดยตรงเป็นผู้จัดทำบัญชีของสถานศึกษา เพื่อลดภาระครู ลดปัญหาการโยกย้าย/เปลี่ยนแปลงผู้ทำบัญชีบ่อยๆ และ (4) หน่วยตรวจสอบภายใน ควรออกตรวจสอบเป็นประจำทุกปี

4.2 การวิจารณ์

ผลการจากการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้รายงานข้อมูล และผู้ใช้ข้อมูล แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้รายงานข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า ผู้รายงานข้อมูลส่วนใหญ่เป็นข้าราชการระดับปฏิบัติการถึงชำนาญการพิเศษ เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 30–50 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่ถึง 5 ปี การจัดทำบัญชีของสถานศึกษาในปัจจุบันสถานศึกษาของผู้รายงานข้อมูลส่วนใหญ่บันทึกบัญชีแบบระบบควบคุมการเงินของหน่วยงานย่อย พ.ศ. 2544 และมีการรับรู้/เข้าใจวัตถุประสงค์ในการจัดทำระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า ผู้รายงานข้อมูลทั้งหมดเป็นบุคลากรทางการศึกษาระดับปฏิบัติการถึงชำนาญการพิเศษ และเป็นเพศหญิงทั้งหมด ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 30–40 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาโท มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10 ปีขึ้นไป และมีการรับรู้/เข้าใจวัตถุประสงค์ในการจัดทำระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้รายงานข้อมูลของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่าผู้รายงานข้อมูลของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระบบบัญชีของสถานศึกษา ที่จัดทำตามระบบบัญชีหน่วยงานย่อย พ.ศ.2515 และระบบควบคุมการเงินของหน่วยงานย่อย พ.ศ.2544 อยู่ในระดับมีความรู้บ้าง โดยจัดช่วงคะแนนตามเกณฑ์การวัดค่าคะแนนต่ำสุดคือ 5 คะแนน สูงสุดคือ 19 คะแนน มีผลคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.92 คะแนน ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการยอมรับระบบสารสนเทศทางบัญชี และการควบคุมภายในสถานศึกษาโดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทั้งหมด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ (1) ด้านกิจกรรมควบคุม (2) ด้านผลการดำเนินงานที่คาดหวัง (3) ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม (4) ด้านการติดตามประเมินผล (5) ด้านความพยายามในการใช้งาน และ (6) ด้านสิ่งสนับสนุนและการให้บริการ

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะเชิงคุณภาพข้อมูลรายงานจากระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้ข้อมูลมีความคิดเห็นโดยรวมเกี่ยวกับการใช้งานระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ว่ามีประสิทธิผลเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ คือ ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ อยู่ในระดับมาก ซึ่งผลที่ได้เป็นไปตามความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ที่อยู่ในระดับมากทุกข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับความคิดเห็นจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ (1) ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ คือ มีการนำข้อมูลไปใช้วางแผนปฏิบัติงานของหน่วยงาน การจัดสรรงบประมาณ และใช้บริหารทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพ (2) ด้านความสามารถเข้าใจได้ คือ ข้อมูลที่ได้มีการแยกประเภทรายการรับ-จ่าย ถูกต้องตามวิธีการทางงบประมาณ และมีคำอธิบายรายการอื่นๆ เพิ่มเติมกรณีนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในระบบ (ถ้ามี) (3) ด้านการทันเวลา คือ สามารถรายงานข้อมูลได้ครบถ้วน ถูกต้อง ภายในกำหนดเวลา (4) ด้านความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม คือ การ

รายงานข้อมูลตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ข้อมูลครบถ้วน เป็นกลางและปราศจากข้อผิดพลาด (5) ด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ คือ การได้รับการตรวจสอบ นิเทศติดตามจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างน้อยปีละครั้ง และการจัดทำมีเอกสารประกอบครบถ้วน และ (6) ด้านความสามารถเปรียบเทียบได้ คือ การเปรียบเทียบข้อมูลปีก่อนกับปีปัจจุบันได้ และการเปรียบเทียบกับหน่วยงานอื่นที่ดำเนินกิจกรรมลักษณะเดียวกันหรือมีข้อมูลในลักษณะเดียวกันได้

ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชีการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน ผลจากการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแสดงให้เห็นว่ามีปัจจัยของผู้รายงานข้อมูลของสถานศึกษาจำนวน 3 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์ส่งผลต่อคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ ได้แก่

1) ความรู้ความเข้าใจ มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ด้านความสามารถเปรียบเทียบได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10 อธิบายได้ว่า ถ้าผู้รายงานข้อมูลมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบบัญชีการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานมากขึ้นก็จะส่งผลต่อคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ด้านความสามารถเปรียบเทียบได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลค่าเฉลี่ยด้านความรู้ความเข้าใจของผู้รายงานข้อมูลที่อยู่ในระดับมีความรู้น้อย และผลค่าเฉลี่ยคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ด้านความสามารถเปรียบเทียบได้จากผู้ใช้ข้อมูลที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อีกทั้ง ความรู้ความเข้าใจยังมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10 อีกด้านหนึ่งด้วย อธิบายได้ว่า หากผู้รายงานข้อมูลมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบบัญชีการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน ระบบบัญชีหน่วยงานย่อย พ.ศ.2515 และระบบควบคุมการเงินหน่วยงานย่อย พ.ศ.2544 มากขึ้น ก็จะส่งผลต่อคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ คือ การจัดทำบัญชีโดยมีเอกสารประกอบครบถ้วนถูกต้อง สามารถตรวจสอบได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฐิติรัตน์ มีมาก (2559) ที่ศึกษาความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานงบการเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา พบว่าความรู้ความสามารถของนักบัญชี ส่งผลต่อคุณภาพรายงานงบการเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา โดยส่งผลถึงร้อยละ 37.80 และงานวิจัยของ เบญญาภา ยืนยง (2560) ที่ศึกษาสมรรถนะของนักบัญชีในงานราชการ กรณีศึกษาเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ด้านทักษะทางปัญญา ด้านการดำเนินงานทางการเงิน ด้านทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าทำงาน และมาตรฐานการจัดทำบัญชีภาครัฐมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการดำเนินงาน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

2) การยอมรับระบบสารสนเทศทางบัญชี ด้านความพยายามในการใช้งาน มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ ด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อธิบายได้ว่า ถ้าผู้รายงานข้อมูลได้รับความสะดวกในการเข้าใช้งาน ระบบใช้งานง่าย ขั้นตอนไม่ซับซ้อน และสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองได้มากขึ้น ก็จะ

ส่งผลต่อคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ คือ การจัดทำบัญชีโดยมีเอกสารประกอบครบถ้วนถูกต้อง สามารถตรวจสอบได้ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ วันทนี มงคลทรัพย์กุล และคณะ (2559) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการยอมรับ บริการอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ กรณีศึกษาการยื่นแบบและชำระภาษีออนไลน์ พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับบริการอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ ประกอบด้วย 4 ปัจจัย ดังนี้ (1) การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน (2) การรับรู้ประโยชน์ที่ได้รับ (3) คุณภาพของการบริการ และ (4) ความเชื่อถือไว้วางใจ

3) การควบคุมภายใน ด้านการติดตามประเมินผล มีความสัมพันธ์ทางลบต่อคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10 อธิบายได้ว่า หากสถานศึกษาของผู้รายงานข้อมูลมีการดำเนินงานในเรื่องต่างๆ ได้แก่ (1) การรายงานผลการปฏิบัติงาน และการเปรียบเทียบผลค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงกับค่าใช้จ่ายตามแผน เพื่อให้เกิดความประหยัด คุ่มค่า (2) การวิเคราะห์หาสาเหตุของความแตกต่างที่ไม่เป็นไปตามแผนงาน หรือสาเหตุความผิดพลาดที่เกิดขึ้น (3) การนำผลวิเคราะห์ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นมาหาวิธีแก้ไข ป้องกันและนำมาปรับปรุงในการวางแผนงานครั้งต่อไป (4) การได้รับการติดตามประเมินผลเป็นระยะๆ ในระหว่างปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และ (5) การได้รับการตรวจสอบติดตามงานด้านงบประมาณ การเงินบัญชีและพัสดุ โดยหน่วยตรวจสอบภายในหรือหน่วยงานอื่นจากต้นสังกัด อย่างน้อยปีละครั้ง เป็นอย่างดีแล้ว จะส่งผลต่อคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ลดลง ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่า การที่สถานศึกษาได้รับการติดตามประเมินผลเป็นประจำทุกปี จึงเกิดความน่าเชื่อถือในการจัดทำบัญชีของสถานศึกษา ได้ว่ามีเอกสารประกอบครบถ้วนถูกต้อง เมื่อนำข้อมูลมาบันทึกในระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถยอมรับได้ว่าข้อมูลที่ได้มานั้นถูกต้อง ครบถ้วนแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องพิสูจน์ยืนยันเอกสารหลักฐานอีก

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยประสิทธิผลการใช้ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรณีศึกษาสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาประสิทธิผลการใช้ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจ การยอมรับระบบสารสนเทศทางบัญชี และการควบคุมภายในสถานศึกษา กับคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ มีตัวแปรอิสระคือ ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการใช้ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ การยอมรับระบบสารสนเทศทางบัญชี และการควบคุมภายในสถานศึกษา ส่วนตัวแปรตามคือ ประสิทธิผลการใช้ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งวัดจากคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ตามที่สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์กำหนดไว้ มีผลการวิจัยดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

1) ผลการศึกษาประสิทธิผลการใช้ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรณีศึกษาสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 พบว่า มีประสิทธิผลเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อยู่ในระดับมาก คือ ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ โดยมีลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ ตามกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน (ปรับปรุง 2558) ของสภาวิชาชีพการบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์อยู่ในระดับมาก ทั้ง 6 ด้าน

2) ผลการศึกษาความรู้ความเข้าใจ การยอมรับระบบสารสนเทศทางบัญชี และการควบคุมภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 พบว่าผู้รายงานข้อมูลมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระบบบัญชีหน่วยงานย่อย พ.ศ.2515 และระบบควบคุมการเงินของหน่วยงานย่อย พ.ศ.2544 ในเกณฑ์ความรู้น้อย แต่มีการยอมรับการใช้งานระบบสารสนเทศทางบัญชีอยู่ในระดับมาก และสถานศึกษามีการควบคุมภายในอยู่ในระดับมาก

3) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ การยอมรับระบบสารสนเทศทางบัญชี และการควบคุมภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 พบความสัมพันธ์ที่ส่งผล ดังนี้ (1) ความรู้ความเข้าใจ มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ด้านความสามารถเปรียบเทียบได้ และด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ (2) ความพยายามในการใช้งาน มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ และ (3) การติดตามประเมินผล มีความสัมพันธ์ทางลบต่อคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้

5.2 ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1. จากผลการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ พบว่าความรู้ความเข้าใจของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่รับผิดชอบงานบัญชีของสถานศึกษาอยู่ในระดับความรู้ที่น้อย ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ควรจัดอบรมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่รับผิดชอบงานบัญชีของสถานศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบบัญชีที่สถานศึกษาจัดทำ รวมถึงระเบียบ หนังสือสั่งการ หลักเกณฑ์ แนวปฏิบัติ วิธีการและขั้นตอนการบันทึกรายการบัญชี อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี

2. จากผลการศึกษาการใช้ระบบบัญชีการศึกษา พบปัญหาเกี่ยวกับการใช้งานระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นปัญหามากที่สุด และควรเร่งแก้ไขปรับปรุง ผู้วิจัยจึงขอสรุปข้อเสนอแนะในการพัฒนาประสิทธิภาพการใช้ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ดังนี้

2.1 ควรจัดให้มีการอบรมชี้แจง แนะนำเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้รับผิดชอบระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน ก่อนใช้งานระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานประจำทุกปี

2.2 ควรจัดทำคู่มือ หรือสื่อวีดิทัศน์ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจตรงกัน แนะนำขั้นตอนวิธีการใช้งาน และกำหนดผู้รับผิดชอบโดยตรงในการติดต่อสอบถาม ให้คำแนะนำการใช้งานระบบ

2.3 ควรเสนอแนะปัญหาอุปสรรคจากการใช้ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทราบว่า

2.3.1 ควรจัดทำระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีความสอดคล้องกับระบบบัญชีที่โรงเรียนจัดทำ เป็นแบบรูปแบบเดียวกัน และลดการกรอกข้อมูลที่ซ้ำซ้อน เพื่อให้ระบบใช้งานง่าย ขั้นตอนไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน และสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

2.3.2 ควรพัฒนาหน่วยประมวลผลและจัดเก็บข้อมูลในส่วนกลาง ที่สามารถรองรับการทำงานพร้อมกันเป็นจำนวนมากได้ ทันสมัยและมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

2.3.3 ควรมีนโยบายจัดหาบุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านการเงินและบัญชีโดยเฉพาะ เพราะข้าราชการครูมีหน้าที่หลักคือ การจัดการเรียนการสอนให้แก่นักเรียน

5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรเพิ่มจำนวนผู้ใช้ข้อมูลให้มากขึ้น มาจากหลากหลายกลุ่มงาน เพื่อให้ผลการวิจัยสะท้อนถึงคุณลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ต่อหน่วยงานอย่างแท้จริง

2. การศึกษาถึงปัจจัยด้านอื่นๆ เพิ่มเติมที่อาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการใช้งานระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. การวิจัยโดยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบอื่นๆ นอกเหนือจากการใช้แบบสอบถาม เช่น การใช้ข้อมูลเชิงลึกเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจนมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- Srisa-ard, B. 2011. **Preliminary Research (9th ed.)**. Bangkok: Suviriyasarn (in Thai).
- กัลยา วานิชย์บัญชา. 2560. สถิติสำหรับงานวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกียรติสุตา ศรีสุข. 2552. ระเบียบวิธีวิจัย. เชียงใหม่: โรงพิมพ์ครองช่าง.
- ชัยยุทธ ปัญญาสวัสดิ์สุทธิ์ และคณะ. (2558). บัญชีรายจ่ายด้านการศึกษาแห่งชาติ เผยความจริงรายจ่ายด้านการศึกษาของประเทศไทย: สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.).
- ฐิติรัตน์ มีมาก และคณะ. 2559. ความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานงบการเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา. มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- ณัฐภูมิ ตันติเศรษฐ. 2558. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงินแลประสิทธิภาพในการตัดสินใจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. บริหารธุรกิจศรีนครินทร์วิโรฒ ปีที่ 6(ฉบับที่ 2), 20-35.
- ธงชัย สันติวงษ์. 2537. ทฤษฎีองค์การและการออกแบบ. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2553. การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- เบญญาภา ยืนยง. 2560. สมรรถนะของนักบัญชี และมาตรฐานการจัดทำบัญชีที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานในงานราชการ. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ประสพชัย พสุนนท์. 2558. ความเที่ยงตรงของแบบสอบถามสำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์. วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ, เดือนมกราคม-ธันวาคม 2558(
- พลพฐ ปิยวรรณ และ สุภาพร เจริญเยี่ยม. 2555. ระบบสารสนเทศทางการบัญชี (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.
- พัชรินทร์ ศิริทิพย์. 2558. ผลกระทบการใช้ระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ GFMIS ที่มีผลต่อคุณภาพรายงานการเงินของหน่วยงานราชการ กรณีศึกษาอำเภอพระนครศรีอยุธยา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ภรณ์ กิรีติบุตร. 2529. การประเมินประสิทธิภาพขององค์กร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- มัณฑุทธิ์ ทองสงโสม และคณะ. 2560. ปัจจัยของประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

- ลือชัย วงษ์ทอง. 2555. ความรู้เกี่ยวกับการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติโดยคอมพิวเตอร์เพื่องานวิจัยทางสังคมศาสตร์. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรัญญา แก้วรังษี. 2558. ความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์จังหวัดเชียงใหม่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางบัญชีและภาษีอากร. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิชนพงศ์ ยอดราช. 2558. ประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่มีต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- วันทนี มงคลทรัพย์กุล และคณะ. 2559. ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับบริการอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐกรณีศึกษาการยื่นแบบและชำระภาษีออนไลน์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิจิตรา กินาวงศ์. 2553. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีบริหารและประสิทธิภาพการตัดสินใจของธุรกิจที่ได้รับมาตรฐาน ISO 9000 ในกรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิภาดา สุขสวัสดิ์. 2558. การศึกษาความรู้ ความเข้าใจ ของผู้เสียภาษีอากรที่มีผลต่อทัศนคติการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 13(เขตคลองเตย) มหาวิทยาลัยสยาม.
- สกลพร พิบูลย์วงศ์. 2554. ความคิดเห็นของนักบัญชีบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ทางเลือกเพื่อการลงทุน เกี่ยวกับการวางระบบควบคุมภายในและสภาพแวดล้อมภายในองค์กรที่มีผลต่อคุณภาพข้อมูลทางบัญชี. วิทยาลัยราชพฤกษ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (15 กันยายน 2559). สรุปปัญหา อุปสรรคการดำเนินการในช่วง 6 เดือนแรก.
- . (21 มีนาคม 2561). การจัดทำแผนเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561.
- . (25 มีนาคม 2559). การจัดทำแผนเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.). (2547). คู่มือหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี.
- สำนักบัญชีและตรวจสอบภายใน กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง (2547). แนวปฏิบัติระบบการควบคุมภายในภาครัฐ ตามหลักการกำกับดูแลที่ดี (Good Governance) .
- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). รายงานด้านการศึกษาของประเทศไทย ปี 2557. สำนักนโยบายและแผนการศึกษา: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุฎีกา รักประสูติ. 2558. ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของงบการเงินการทบทวนวรรณกรรมและข้อเสนอแนะ. สุทธิปริทัศน์, ฉบับที่ 90(ปีที่ 29).

สุรัชย์ ชันแข็ง. 2557. ความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขต กรุงเทพมหานครที่มีต่อการจัดทำบัญชี. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามงานวิจัย สำหรับผู้รายงานข้อมูล
ประสิทธิผลการใช้ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กรณีศึกษา สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

คำชี้แจงสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลการใช้งานระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ว่ามีประสิทธิผลตามเป้าหมายผลผลิตที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ อันได้แก่ ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ ตามกำหนดเวลา และสามารถนำรายงานข้อมูลจากระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ประโยชน์ในการคิดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

ซึ่งผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับนำไปประกอบการศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิต มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เชียงใหม่ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามด้วยความที่เป็นจริงที่สุด ตามความคิดเห็นของท่านให้ครบทุกข้อ ทุกตอน เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่สามารถนำไปใช้ในการวิจัย

2. ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลที่ได้ถือเป็นความลับและจะไม่มีผลกระทบกับการปฏิบัติงานของท่านแต่ประการใด และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์จากท่าน และขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ท่านให้ความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

3. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความรู้ ความเข้าใจ ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 3 การยอมรับระบบสารสนเทศทางบัญชี ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 4 ระบบควบคุมภายในสถานศึกษา ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะ เพื่อพิจารณาประเด็นปัญหาที่พบและสิ่งที่ควรปรับปรุง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. สถานภาพ ผู้บริหาร ครู ระดับชำนาญการพิเศษ ครู ระดับชำนาญการ ครู ระดับปฏิบัติการ ครูผู้ช่วย พนักงานราชการ ลูกจ้างชั่วคราว อื่นๆ โปรดระบุ.....
2. เพศ ชาย หญิง
3. อายุ ต่ำกว่า 30 ปี 30 - 40 ปี 40 - 50 ปี มากกว่า 50 ปีขึ้นไป
4. ระดับการศึกษาขั้นสูงสุดที่สำเร็จการศึกษาแล้ว ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
5. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านบัญชี ในสถานศึกษา ต่ำกว่า 1 ปี 1 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 3 ปี 3 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 5 ปี 5 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 7 ปี 7 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 10 ปี มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
6. การจัดทำบัญชีของสถานศึกษา ในปัจจุบันสถานศึกษาท่านบันทึกบัญชีแบบใด ระบบบัญชีหน่วยงานย่อย พ.ศ. 2515 ระบบควบคุมการเงินของหน่วยงานย่อย พ.ศ. 2544
7. ท่านรับรู้/เข้าใจ ถึงวัตถุประสงค์ในการจัดทำระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. หรือไม่ รับรู้/เข้าใจ ไม่เคยรับรู้/ไม่เข้าใจ

ส่วนที่ 2 ความรู้ ความเข้าใจ ของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่เห็นว่าถูกต้องที่สุด

- ท่านคิดว่าระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานมีวัตถุประสงค์เพื่อ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - จัดเก็บข้อมูลการใช้จ่ายด้านการศึกษาของสถานศึกษา
 - บริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
 - จัดทำต้นทุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - เป็นการสร้างธรรมาภิบาล ในด้านการเงินให้กับสถานศึกษา
 - ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีระบบบัญชีของสถานศึกษาที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน
 - เป็นตัวชี้วัดตามกรอบการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ (มาตรา 44)
- การรายงานข้อมูลระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 กำหนดให้รายงานข้อมูล จำนวน 2 ครั้ง ดังนี้
 - ภาคเรียนที่ 2/2560 และ ภาคเรียนที่ 1/2561
 - ช่วง 6 เดือนแรก (1 ต.ค. 2560-31 มี.ค. 2561) และ 6 เดือนหลัง (1 เม.ย.-30 ก.ย. 2561)
 - ข้อมูล ณ วันที่ 10 พฤศจิกายน 2560 และวันที่ 10 มิถุนายน 2561
- การรายงานข้อมูลระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องรายงานผ่านเว็บไซต์
 - <http://e-budget.jobobec.in.th>
 - <http://e-budget.neaobec.in.th>
 - www.facebook.com/neaobec
- การรายงานข้อมูลระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยส่วนต่างๆ 5 ส่วน ได้แก่
ข้อมูล
โรงเรียน | ข้อมูล
บุคลากร | รายรับ
โรงเรียน | รายจ่าย
โรงเรียน | รายงาน
เงิน |
|--------------------|-------------------|--------------------|---------------------|----------------|
ข้อมูล
พื้นฐาน | รายงานเงิน
คงเหลือ
(จีก่อณ) | รายรับ
โรงเรียน | รายจ่าย
โรงเรียน | รายงานเงิน
คงเหลือ
(ปีปัจจุบัน) |
|-------------------|-----------------------------------|--------------------|---------------------|---------------------------------------|
ข้อมูล
ทั่วไป | เงินกันไว้เบิก
เหลือมปี | รายรับ
โรงเรียน | รายจ่าย
โรงเรียน | รายงาน
เงิน |
|------------------|----------------------------|--------------------|---------------------|----------------|

5. ประเภทเงินที่สถานศึกษาได้รับ

- มี 2 ประเภท คือ เงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ
- มี 3 ประเภท คือ เงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ เงินรายได้แผ่นดิน
- มี 5 ประเภท คือ งบบุคลากร งบดำเนินงาน งบลงทุน งบเงินอุดหนุน งบรายจ่ายอื่น

6. รายจ่ายตามงบประมาณ จำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ

- 1) รายจ่ายของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ 2) รายจ่ายงบกลาง
- 1) รายจ่ายของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ 2) รายจ่ายอื่น
- 1) รายจ่ายงบกลาง 2) รายจ่ายอื่น

7. การนับจำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานจริงในโรงเรียน ไม่นับรวม บุคคลใด

- ครูมาช่วยราชการ จำนวน 1 คน
- ครูธุรการ โครงการคืนครูให้นักเรียน จำนวน 1 คน ปฏิบัติหน้าที่มากกว่า 1 โรงเรียน
- วิทยากรบุคคลภายนอก ที่จ้างเป็นรายชั่วโมง จำนวน 1 คน

8. เงินกันไว้เบิกจ่ายเหลือปี หมายถึง

- งบประมาณที่โรงเรียนเบิกจ่ายไม่หมดในปีงบประมาณก่อน และได้ขอเงินไว้สำหรับเบิกจ่ายในปีงบประมาณถัดไป โดยทั่วไปจะเป็นงบลงทุน
- เงินคงเหลือของโรงเรียน ณ วันที่ 30 กันยายน ของทุกปี ที่โรงเรียนสามารถนำใช้จ่ายได้ต่อเนื่องในปีงบประมาณถัดไปที่เริ่ม วันที่ 1 ตุลาคม ของทุกปี
- เงินอุดหนุนทั่วไปที่เหลือจ่ายเกิน 2 ปีงบประมาณ

9. เงินสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือเงินโครงการเรียนฟรี 15 ปี ประกอบด้วย

- 2 รายการ (1) เงินอุดหนุนทั่วไป (2) เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ
- 5 รายการ (1) ค่าจัดการเรียนการสอน (2) ค่าหนังสือเรียน (3) ค่าอุปกรณ์การเรียน (4) ค่าเครื่องแบบนักเรียน (5) ค่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 7 รายการ (1) รายหัว (2) ค่าหนังสือเรียน (3) ค่าอุปกรณ์การเรียน (4) ค่าเครื่องแบบนักเรียน (5) ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (6) ปัจจัยพื้นฐานสำหรับนักเรียนยากจน (7) ค่าอาหารนักเรียนประจำพักนอน

10. รายการใด ไม่ถือเป็น รายรับ ของโรงเรียน
- งบประมาณที่ได้รับจากหน่วยงานของรัฐอื่นๆ เช่น กระทรวงสาธารณสุข, เทศบาล
 - สิ่งของที่ได้รับจากบุคคลภายนอก เช่น โต๊ะ-เก้าอี้, อุปกรณ์กีฬา
 - เงินทุนการศึกษาโครงการสานฝันการกีฬาสู่การศึกษาบนพื้นที่สูง
11. เงินนอกงบประมาณของโรงเรียนที่ได้รับอนุญาตให้เก็บไว้ใช้จ่ายได้ ตาม พ.ร.บ. วิธีการงบประมาณ พ.ศ.2502 มาตรา 24 ที่ไม่ต้องนำส่งเป็นเงินรายได้แผ่นดิน คือ
- เงินประกันสัญญา, เงินภาษีหัก ณ ที่จ่าย, เงินลูกเสือ-เนตรนารี-ยุวกาชาด
 - ค่าขายของเบ็ดเตล็ด, ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร
 - เงินอุดหนุนทั่วไปที่เหลือจ่ายเกิน 2 ปีงบประมาณ
12. รายการใด ไม่ถือเป็น เงินรายได้สถานศึกษาตามมาตรา 59 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545
- ผลประโยชน์ที่เกิดจากราชพัสดุของสถานศึกษา
 - เบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาซื้อขาย/จ้าง/เช่า ด้วยเงินงบประมาณ
 - เงินค่าขายทรัพย์สินของสถานศึกษาที่ได้มาจากเงินงบประมาณ
13. รายการใด ไม่ถือเป็น เงินรายได้แผ่นดิน
- เงินอุดหนุนทั่วไป ที่ได้รับโอนเงินในปีงบประมาณปัจจุบัน คงเหลือ ณ วันสิ้นปีงบประมาณ
 - เงินค่าขายพัสดุเสื่อมสภาพ จากการตรวจนับพัสดุประจำปี
 - ค่าธรรมเนียมเบ็ดเตล็ด
14. รายจ่ายสำหรับการบริหารจัดการโรงเรียนทั้ง 5 ด้าน คือ
- ค่าจัดการเรียนการสอน, ค่าหนังสือเรียน, ค่าอุปกรณ์การเรียน, ค่าเครื่องแบบนักเรียน และค่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - เงินงบประมาณที่ได้รับจากหน่วยงานต้นสังกัด, เงินที่ได้รับจากหน่วยงานของรัฐอื่นๆ , เงินที่ได้รับจาก อปท. , เงินนอกงบประมาณ และเงินรายได้แผ่นดิน
 - งานวิชาการ, งานบุคคล, งบประมาณ, บริหารทั่วไป และกิจการนักเรียน
15. เอกสารใดแสดงถึงความแตกต่างระหว่าง “ระบบบัญชีหน่วยงานย่อย พ.ศ.2515” และ “ระบบควบคุมการเงินของหน่วยงานย่อย พ.ศ.2544” ได้อย่างชัดเจน
- สมุดเงินสด
 - รายงานเงินคงเหลือประจำวัน
 - ทะเบียนคุมหลักฐานขอเบิก

ส่วนที่ 3 การยอมรับระบบสารสนเทศทางบัญชี ของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

5= เห็นด้วยมากที่สุด 4= เห็นด้วยมาก 3= เห็นด้วยปานกลาง 2= เห็นด้วยน้อย 1= เห็นด้วยน้อยที่สุด

ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ผลการดำเนินงานที่คาดหวัง (Performance Expectancy: PE)					
1. ท่านเห็นด้วยว่า ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาท่าน					
2. ท่านเห็นด้วยว่า การรับรู้จากระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา จะส่งผลให้เห็นถึงความสำคัญ และเกิดความตั้งใจที่จะใช้งานช่วยให้งานมีประสิทธิภาพ					
3. ท่านเห็นด้วยว่า ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง หากได้รับการสนับสนุนและติดตามผลจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างจริงจังและต่อเนื่อง					
ความพยายามในการใช้งาน (Effort Expectancy: EE)					
1. ท่านเห็นด้วยว่า ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสะดวกในการเข้าใช้งาน					
2. ท่านเห็นด้วยว่า ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้งานง่ายขั้นตอนไม่ซับซ้อน					
3. ท่านเห็นด้วยว่า ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง					
สิ่งสนับสนุนและการให้บริการ (Facilitating Condition: FC)					
1. ท่านเห็นด้วยว่า ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีเอกสาร/คู่มือประกอบการใช้งาน ที่มีความชัดเจน เข้าใจง่าย					
2. ท่านเห็นด้วยว่า ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีช่องทางในติดต่อ/สอบถามปัญหา อย่างเพียงพอ					
3. ท่านเห็นด้วยว่า ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความรวดเร็วในการให้บริการและแก้ไขปัญหา					

ส่วนที่ 4 ระบบควบคุมภายในสถานศึกษา ของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

5= เห็นด้วยมากที่สุด 4= เห็นด้วยมาก 3= เห็นด้วยปานกลาง 2= เห็นด้วยน้อย 1= เห็นด้วยน้อยที่สุด

ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)					
1. ท่านเห็นด้วยว่า สถานศึกษาท่านจัดโครงสร้างการทำงาน มีสายการบังคับบัญชาที่ชัดเจน และมีการมอบอำนาจหน้าที่ เป็นลายลักษณ์อักษร					
2. ท่านเห็นด้วยว่า สถานศึกษาท่าน มีการกำหนดคุณวุฒิ คุณสมบัติ ความรู้ความสามารถที่จำเป็นเหมาะสม สำหรับตำแหน่งงานที่ นอกเหนืองานสอน โดยมีการคัดเลือกอย่างเป็นระบบ มีการ ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างมีหลักเกณฑ์ตรวจสอบได้					
3. ท่านเห็นด้วยว่า สถานศึกษาท่าน มีคำสั่งแต่งตั้งผู้ปฏิบัติงาน ด้านการเงิน บัญชีและพัสดุ โดยแบ่งแยกหน้าที่ ความรับผิดชอบ อย่างชัดเจน สามารถตรวจสอบได้					
4. ท่านเห็นด้วยว่า ผู้บริหารสถานศึกษาท่าน มีนโยบายส่งเสริม สนับสนุนบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่การเงิน บัญชีและพัสดุ ให้ได้รับการพัฒนาความรู้ อย่างสม่ำเสมอ โดยถือเป็นภารกิจที่สำคัญ ควบคู่ไปกับงานสอน					
5. ท่านเห็นด้วยว่า ผู้บริหารสถานศึกษาท่าน เป็นแบบอย่างในเรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรมและจริยธรรม					
กิจกรรมควบคุม (Control Activities)					
1. ท่านเห็นด้วยว่า สถานศึกษาท่าน มีการจัดทำเอกสารด้านการเงิน บัญชี ครบถ้วน ถูกต้องตามระบบบัญชีที่กำหนดไว้ และเอกสาร ที่ต้องลงบัญชีได้ผ่านรายการบันทึกบัญชี โดยเจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบและได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานแล้ว					
2. ท่านเห็นด้วยว่า ผู้บริหารสถานศึกษาท่าน มีการติดตามและ ตรวจสอบการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี อย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งลงลายมือชื่อกำกับไว้อย่างเป็นทางการเป็นลายลักษณ์อักษร					
3. ท่านเห็นด้วยว่า สถานศึกษาท่านมีการสอบทานข้อมูลยอดยกมา ยอดรายรับ-รายจ่ายระหว่างปี และยอดคงเหลือ ก่อนนำไป					

ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
บันทึกรายงานในระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
4. ท่านเห็นด้วยว่า สถานศึกษาท่าน มีการนำรายงานจากระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาสอบถามความถูกต้อง และเสนอผู้บริหารสถานศึกษาลงนามรับรองอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร					
การติดตามประเมินผล (Monitoring)					
1. ท่านเห็นด้วยว่า สถานศึกษาท่าน จัดให้มีการรายงานผลการปฏิบัติงาน และทำการเปรียบเทียบผลค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงกับค่าใช้จ่ายตามแผน เพื่อให้เกิดความประหยัด คุ่มค่า					
2. ท่านเห็นด้วยว่า สถานศึกษาท่าน มีการวิเคราะห์หาสาเหตุของความแตกต่างที่ไม่เป็นไปตามแผนงาน หรือสาเหตุความผิดพลาดที่เกิดขึ้น					
3. ท่านเห็นด้วยว่า สถานศึกษาของท่าน ได้นำผลความผิดพลาดที่เกิดขึ้น มาหาวิธีแก้ไข ป้องกัน และนำมาปรับปรุงในการวางแผนงานครั้งต่อไป					
4. ท่านเห็นด้วยว่า สถานศึกษาของท่าน ได้รับการติดตามประเมินผลเป็นระยะๆ ในระหว่างปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ					
5. ท่านเห็นด้วยว่า สถานศึกษาของท่าน ได้รับการตรวจสอบติดตามงานด้านงบประมาณ การเงิน บัญชีและพัสดุ โดยหน่วยตรวจสอบภายใน หรือหน่วยงานอื่นๆ จากต้นสังกัดอย่างน้อยปีละครั้ง					

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะ เพื่อพิจารณาประเด็นปัญหาที่พบ และสิ่งที่ควรปรับปรุง

1. ประเด็นปัญหาที่พบจากระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. สิ่งที่ควรปรับปรุงในระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ท่านกรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามนี้

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามงานวิจัย สำหรับผู้ใช้ข้อมูล

ประสิทธิผลการใช้ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กรณีศึกษา สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

คำชี้แจงสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลการใช้งานระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ว่ามีประสิทธิผลตามเป้าหมายผลผลิตที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ อันได้แก่ ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ ตามกำหนดเวลา และสามารถนำรายงานข้อมูลจากระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ประโยชน์ในการคิดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

ซึ่งผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับนำไปประกอบการศึกษาระดับปริญญาโท บัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เชียงใหม่ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามด้วยความเป็นจริงที่สุด ตามความคิดเห็นของท่านให้ครบทุกข้อ ทุกตอน เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่สามารถนำไปใช้ในการวิจัย

2. ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลที่ได้ถือเป็นความลับและจะไม่มีผลกระทบกับการปฏิบัติงานของท่านแต่ประการใด และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์จากท่าน และขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ท่านให้ความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

3. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็น เกี่ยวกับลักษณะเชิงคุณภาพข้อมูลทางบัญชี

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เพื่อพิจารณาประเด็นปัญหาที่พบและสิ่งที่ควรปรับปรุง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. ตำแหน่งงาน ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน
2. ระดับ ระดับชำนาญการพิเศษ ระดับชำนาญการ ระดับปฏิบัติการ
 ระดับชำนาญงาน พนักงานราชการ ลูกจ้างชั่วคราว
 อื่นๆ โปรดระบุ.....
2. เพศ ชาย หญิง
3. อายุ ต่ำกว่า 30 ปี 30 - 40 ปี
 40 - 50 ปี มากกว่า 50 ปีขึ้นไป
4. ระดับการศึกษาขั้นสูงสุดที่สำเร็จการศึกษาแล้ว
 ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
5. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
 ต่ำกว่า 1 ปี 1 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 3 ปี
 3 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 5 ปี 5 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 7 ปี
 7 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 10 ปี มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
6. ท่านรับรู้/เข้าใจ ถึงวัตถุประสงค์ในการจัดหาระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ. หรือไม่
 รู้/เข้าใจ ไม่เคยรับรู้/ไม่เข้าใจ
7. ท่านคิดว่าระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานมีวัตถุประสงค์เพื่อ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 จัดเก็บข้อมูลการใช้จ่ายด้านการศึกษาของสถานศึกษา
 บริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
 จัดทำต้นทุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 เป็นการสร้างธรรมาภิบาล ในด้านการเงินให้กับสถานศึกษา
 ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีระบบบัญชีของสถานศึกษาที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน
 เป็นตัวชี้วัดตามกรอบการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ (มาตรา 44)

ประเด็นคำถาม	ลักษณะเชิงคุณภาพข้อมูลทางบัญชี ที่ได้จากระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
	1. สามารถเข้าใจได้	2. การทันเวลา	3. สามารถพิสูจน์ยืนยันได้	4. สามารถเปรียบเทียบได้	5. เป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม	6. เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ
รายงานจากระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัด มีลักษณะดังต่อไปนี้	<ul style="list-style-type: none"> การแยกประเภทรายการรับ-จ่าย ถูกต้องตามวิธีการทางงบประมาณ มีคำอธิบายรายการอื่นๆ เพิ่มเติม กรณีนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในระบบ (ถ้ามี) 	<ul style="list-style-type: none"> สามารถรายงานข้อมูลได้ครบถ้วน ถูกต้อง ภายในกำหนดเวลา 	<ul style="list-style-type: none"> ได้รับการตรวจสอบและ/หรือมีเหตุติดตามจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างน้อย ปีละครั้ง จัดทำโดยมีเอกสารประกอบครบถ้วน 	<ul style="list-style-type: none"> เปรียบเทียบข้อมูลปีก่อนและปีปัจจุบันได้ เปรียบเทียบหน่วยงานอื่นที่ดำเนินงานลักษณะเดียวกันหรือที่มีข้อมูลในลักษณะเดียวกันได้ 	<ul style="list-style-type: none"> รายงานข้อมูลตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ข้อมูลครบถ้วน เป็นกลาง และปราศจากข้อผิดพลาด 	<ul style="list-style-type: none"> วางแผนปฏิบัติงานของหน่วยงาน การจัดสรรงบประมาณ การใช้ทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพ
ชื่อสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น
6 บ้านห้วยบุ่ง	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1
7 ชุมชนบ้านใหม่						
8 บ้านห้วยไม้หก						
9 บ้านชีแฮ						
10 บ้านทุ่งตังजू						
11 ชุมชนบ้านอมก๋อย						
12 บ้านยางเปา						
13 บ้านผาปูน						
14 บ้านสบลาน						

ประเด็นคำถาม	ลักษณะเชิงคุณภาพข้อมูลทางบัญชี ที่ได้จากการบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
	1. สามารถเข้าใจได้	2. การทันเวลา	3. สามารถพิสูจน์ยืนยันได้	4. สามารถเปรียบเทียบได้	5. เป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม	6. เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ
รายงานจากระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัด มีลักษณะดังต่อไปนี้	<ul style="list-style-type: none"> การแยกประเภทรายการรับ-จ่าย ถูกต้องตามวิธีการทางงบประมาณ มีคำอธิบายรายการอื่นๆ เพิ่มเติม กรณีนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในระบบ (ถ้ามี) 	<ul style="list-style-type: none"> สามารถรายงานข้อมูลได้ครบถ้วน ถูกต้อง ภายในกำหนดเวลา 	<ul style="list-style-type: none"> ได้รับการตรวจสอบและ/หรือนับเทคนิคตามจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างน้อย ปีละครั้ง จัดทำโดยมีเอกสารประกอบครบถ้วน 	<ul style="list-style-type: none"> เปรียบเทียบข้อมูลปีก่อนและปีปัจจุบันได้ เปรียบเทียบกับหน่วยงานอื่นที่ดำเนินงานลักษณะเดียวกันในลักษณะเดียวกันได้ 	<ul style="list-style-type: none"> รายงานข้อมูลตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ข้อมูลครบถ้วน เป็นกลาง และปราศจากข้อผิดพลาด 	<ul style="list-style-type: none"> วางแผนปฏิบัติงานของหน่วยงาน การจัดสรรงบประมาณ การใช้ทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพ
ชื่อสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น
24 บ้านยางครก	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1
25 บ้านมุขเซอ						
26 บ้านนาไคร้						
27 บ้านแม่โจง						
28 บ้านนาเกียน						
29 บ้านแม่หลองน้อย						
30 บ้านท่าหลวง						
31 บ้านขุนดิน						
32 บ้านโบรินา						

ประเด็นคำถาม	ลักษณะเชิงคุณภาพข้อมูลทางบัญชี ที่ได้จากระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
	1. สามารถเข้าใจได้	2. การทันเวลา	3. สามารถพิสูจน์ยืนยันได้	4. สามารถเปรียบเทียบได้	5. เป็นตัวแทนอื่น	6. เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ
รายงานจากระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัด มีลักษณะดังต่อไปนี้	<ul style="list-style-type: none"> การแยกประเภทรายการรับ-จ่าย ถูกต้องตามวิธีการทางงบประมาณ มีคำอธิบายรายการอื่นๆเพิ่มเติม กรณีนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในระบบ (ถ้ามี) 	<ul style="list-style-type: none"> สามารถรายงานข้อมูลได้ครบถ้วน ถูกต้อง ภายในกำหนดเวลา 	<ul style="list-style-type: none"> ได้รับการตรวจสอบและ/หรือมีเทคนิคติดตามจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างน้อย ปีละครั้ง จัดทำโดยมีเอกสารประกอบครบถ้วน 	<ul style="list-style-type: none"> เปรียบเทียบข้อมูลปีก่อนและปีปัจจุบันได้ เปรียบเทียบกับหน่วยงานอื่นที่ดำเนินงานกิจกรรมลักษณะเดียวกันหรือที่มีข้อมูลในลักษณะเดียวกันได้ 	<ul style="list-style-type: none"> รายงานข้อมูลตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ข้อมูลครบถ้วน เป็นกลาง และปราศจากข้อผิดพลาด 	<ul style="list-style-type: none"> วางแผนปฏิบัติงานของหน่วยงาน การจัดสรรงบประมาณ การใช้ทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพ
ชื่อสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น
33 บ้านอุดม	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1
34 แม่โถวิทยาคม						
35 บ้านแม่อมลอง						
36 บ้านดอกแดง						
37 บ้านกองลอย						
38 บ้านพุง						
39 บ้านบ่อสลี						
40 บ้านบ่อหลวง						
41 บ้านวังทอง						

ประเด็นคำถาม	ลักษณะเชิงคุณภาพข้อมูลทางบัญชี ที่ได้จากระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
	1. สามารถเข้าใจได้	2. การทันเวลา	3. สามารถพิสูจน์ยืนยันได้	4. สามารถเปรียบเทียบได้	5. เป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม	6. เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ
รายงานจากระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัด มีลักษณะดังต่อไปนี้	<ul style="list-style-type: none"> การแยกประเภทรายการรับ-จ่าย ถูกต้องตามวิธีการทางงบประมาณ มีคำอธิบายรายการอื่นๆเพิ่มเติม กรณีนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในระบบ (ถ้ามี) 	<ul style="list-style-type: none"> สามารถรายงานข้อมูลได้ครบถ้วน ถูกต้อง ภายในกำหนดเวลา 	<ul style="list-style-type: none"> ได้รับการตรวจสอบและ/หรือนิเทศติดตามจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างน้อย ปีละครั้ง จัดทำโดยเอกสาร ประกอบครบถ้วน 	<ul style="list-style-type: none"> เปรียบเทียบข้อมูลปีก่อนและปีปัจจุบันได้ เปรียบเทียบกับหน่วยงานอื่นที่ดำเนินงานกิจกรรมลักษณะเดียวกันได้ 	<ul style="list-style-type: none"> รายงานข้อมูลตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ข้อมูลครบถ้วน เป็นกลาง และปราศจากข้อผิดพลาด 	<ul style="list-style-type: none"> วางแผนปฏิบัติงานของหน่วยงาน การจัดสรรงบประมาณ การใช้ทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพ
ชื่อสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น
60 บ้านผาแดง	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1
61 บ้านนาโคกเรือ						
62 บ้านเด่นวิทยา						
63 บ้านตาลใต้						
64 บ้านทุ่งโป่ง						
65 บ้านตาลเหนือ						
66 บ้านห้วยผาง						
67 บ้านแม่จูด						
68 บ้านตีนตก						

ประเด็นคำถาม	ลักษณะเชิงคุณภาพข้อมูลทางบัญชี ที่ได้จากระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
	1. สามารถเข้าใจได้	2. การทันเวลา	3. สามารถพิสูจน์ยืนยันได้	4. สามารถเปรียบเทียบได้	5. เป็นตัวแทนอื่น	6. เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ
รายงานจากระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัด มีลักษณะดังต่อไปนี้	<ul style="list-style-type: none"> การแยกประเภทรายการรับ-จ่าย ถูกต้องตามวิธีการทางงบประมาณ มีคำอธิบายรายการอื่นๆ เพิ่มเติม กรณีนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในระบบ (ถ้ามี) 	<ul style="list-style-type: none"> สามารถรายงานข้อมูลได้ครบถ้วน ถูกต้อง ภายในกำหนดเวลา 	<ul style="list-style-type: none"> ได้รับการตรวจสอบและ/หรือนิเทศติดตาม จากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างต่อเนื่อง ปีละครั้ง จัดทำโดยมีเอกสารประกอบครบถ้วน 	<ul style="list-style-type: none"> เปรียบเทียบข้อมูลปีก่อนและปีปัจจุบันได้ เปรียบเทียบกับหน่วยงานอื่นที่ดำเนินงานกิจกรรมลักษณะเดียวกันหรือที่มีข้อมูลในลักษณะเดียวกันได้ 	<ul style="list-style-type: none"> รายงานข้อมูลตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ข้อมูลครบถ้วน เป็นกลาง และปราศจากข้อผิดพลาด 	<ul style="list-style-type: none"> วางแผนปฏิบัติงานของหน่วยงาน การจัดสรรงบประมาณ การใช้ทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพ
ชื่อสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น
69 บ้านถิ่นสำราญ	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1
70 บ้านผาจุก						
71 บ้านแปลง 2						
72 ศูนย์ศูนย์อพยพแปลง 4						
73 บ้านวังหลวง						
74 บ้านแปลง 5						
75 ศูนย์อพยพแปลง 8						
76 บ้านหนองบัวคำ						
77 บ้านวังหม้อ						

ประเด็นคำถาม	ลักษณะเชิงคุณภาพข้อมูลทางบัญชี ที่ได้จากระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
	1. สามารถเข้าใจได้	2. การทันเวลา	3. สามารถพิสูจน์ยืนยันได้	4. สามารถเปรียบเทียบได้	5. เป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม	6. เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ
รายงานจากระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในสังกัด มีลักษณะดังต่อไปนี้	<ul style="list-style-type: none"> การแยกประเภทรายการรับ-จ่าย ถูกต้องตามวิธีการทางงบประมาณ มีคำอธิบายรายการอื่นๆเพิ่มเติม กรณีนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในระบบ (ถ้ามี) 	<ul style="list-style-type: none"> สามารถรายงานข้อมูลได้ครบถ้วน ถูกต้อง ภายใต้อำนาจหน้าที่ 	<ul style="list-style-type: none"> ได้รับการตรวจสอบและ/หรือบันทึกติดตามจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างน้อย ปีละครั้ง จัดทำโดยมีเอกสารประกอบครบถ้วน 	<ul style="list-style-type: none"> เปรียบเทียบข้อมูลปีก่อนและปีปัจจุบันไม่ได้ เปรียบเทียบกับหน่วยงานอื่นที่ดำเนินกิจกรรมลักษณะเดียวกันหรือที่มีข้อมูลในลักษณะเดียวกันไม่ได้ 	<ul style="list-style-type: none"> รายงานข้อมูลตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ข้อมูลครบถ้วน เป็นกลาง และปราศจากข้อผิดพลาด 	<ul style="list-style-type: none"> วางแผนปฏิบัติงานของหน่วยงาน การจัดสรรงบประมาณ การใช้ทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพ
ชื่อสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น	
78 บ้านแอนใหม่	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1	
79 บ้านแอนจัดสรร						
80 บ้านน้อยห้วยรินวิทยา						
81 บ้านโง้งวิทยา						
82 บ้านหนองผักบุ้ง						
83 บ้านบงตัน						
84 บ้านเกาะหลวง						
85 บ้านโป่ง						
86 บ้านโป่งทุ่ง						

ประเด็นคำถาม	ลักษณะเชิงคุณภาพข้อมูลทางบัญชี ที่ได้จากระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน																				
	1. สามารถเข้าใจได้	2. การทันเวลา	3. สามารถพิสูจน์ยืนยันได้	4. สามารถเปรียบเทียบได้	5. เป็นตัวแทนอื่น	6. เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ	ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น									
รายงานจากระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน	<ul style="list-style-type: none"> การแยกประเภทรายการรับ-จ่าย ถูกต้องตามวิธีการทางงบประมาณ มีคำอธิบายรายการอื่นๆเพิ่มเติม กรณีนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในระบบ (ถ้ามี) 	<ul style="list-style-type: none"> สามารถรายงานข้อมูลได้ครบถ้วน ถูกต้อง ภายในกำหนดเวลา 	<ul style="list-style-type: none"> ได้รับการตรวจสอบและ/หรือมีเทคนิคติดตามจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างน้อย ปีละครั้ง จัดทำโดยมีเอกสารประกอบครบถ้วน 	<ul style="list-style-type: none"> เปรียบเทียบข้อมูลปีก่อนและปีปัจจุบันได้ เปรียบเทียบกับหน่วยงานอื่นที่ดำเนินงานหรือมีข้อมูลในลักษณะเดียวกันได้ 	<ul style="list-style-type: none"> รายงานข้อมูลตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ข้อมูลครบถ้วน เป็นกลาง และปราศจากข้อผิดพลาด 	<ul style="list-style-type: none"> วางแผนปฏิบัติงานของหน่วยงาน การจัดสรรงบประมาณ การใช้ทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพ 	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1					
ชื่อสถานศึกษา							5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
87 บ้านกองจะ																					
88 บ้านแม่บัว																					
89 บ้านแม่ดูบ																					
90 บ้านงิ้วสูง																					
91 บ้านไร่																					
92 ชุมชนบ้านดอยเต่า																					
93 บ้านฉิมพาลี																					
94 บ้านสันติสุข																					
95 บ้านห้วยโค้ง																					

ประเด็นคำถาม		ลักษณะเชิงคุณภาพข้อมูลทางบัญชี ที่ได้จากระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน									
รายงานจากระบบบัญชี การศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาใน สังกัด มีลักษณะ ดังต่อไปนี้	1. สามารถเข้าใจได้	2. การทันเวลา	3. สามารถพิสูจน์ ยืนยันได้	4. สามารถ เปรียบเทียบได้	5. เป็นตัวแทนอัน เทียบธรรม	6. เกี่ยวข้องกับการ ตัดสินใจ					
	<ul style="list-style-type: none"> การแยกประเภทรายการ รับ-จ่าย ถูกต้องตามวิธีการ ทางงบประมาณ มีคำอธิบายรายการอื่นๆ เพิ่มเติม กรณีนอกเหนือจาก ที่กำหนดไว้ในระบบ (ถ้ามี) 	<ul style="list-style-type: none"> สามารถรายงานข้อมูลได้ ครบถ้วน ถูกต้อง ภายใน กำหนดเวลา 	<ul style="list-style-type: none"> ได้รับการตรวจสอบ และ/หรือเน้นเทคนิคติดตาม จาก หน่วยงานต้นสังกัดอย่าง น้อย ปีละครั้ง จัดทำโดยมีเอกสาร ประกอบครบถ้วน 	<ul style="list-style-type: none"> เปรียบเทียบข้อมูลปีก่อน และปีปัจจุบันได้ เปรียบเทียบกับ หน่วยงานอื่นที่ดำเนิน กิจกรรมลักษณะเดียวกัน หรือที่มีข้อมูลในลักษณะ เดียวกันได้ 	<ul style="list-style-type: none"> รายงานข้อมูลตามความ เป็นจริงที่เกิดขึ้น ข้อมูลครบถ้วน เป็นกลาง และปราศจากข้อผิดพลาด ประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> วางแผนปฏิบัติงานของ หน่วยงาน การจัดสรรงบประมาณ การใช้ทรัพยากรให้เกิด ประสิทธิภาพ 					
ชื่อสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					
96 บ้านสีปานเหนือ	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1					
97 บ้านแม่สะเต											

ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
7. ท่านมีความคิดเห็นว่าการระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมแล้วมีประสิทธิผล เป็นไปตามเป้าหมาย ที่ สพฐ. กำหนดไว้ อันได้แก่ ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ ตามกำหนดเวลา และสามารถนำรายงานข้อมูลจากระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจจ่ายในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง					

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เพื่อพิจารณาประเด็นปัญหาที่พบและสิ่งที่ควรปรับปรุง

1. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ “ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน” เพื่อจัดเก็บข้อมูลค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาของสถานศึกษา ที่มีผลสะท้อนถึงต้นทุนประสิทธิภาพต่อหน่วยของการจัดการศึกษา และ สพฐ. นำไปรายงานต้นทุนหน่วยปฏิบัติการ (Operating Unit Cost: OUC) แก่สำนักงบประมาณในการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

***ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ท่านกรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามนี้ ***

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	อริศรา กังแฮ
เกิดเมื่อ	29 มกราคม 2519
ประวัติการศึกษา	ปี พ.ศ.2541 บธ.บ. การบัญชี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2544 ศษ.ม. การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ประวัติการทำงาน	ปี พ.ศ. 2540 ถึงปัจจุบัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 5 ตำบลหางดง อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่

